

CHRISTUS BOVEN ALLES DIERBAAR

8 PREKEN DOOR

ANDREW GRAY

1ste bundel preken in de serie: preken van Andrew Gray

INHOUD

		Pag.
	Levensschets van Andrew Gray	
	Preken:	
1	De noodzaak en het voordeel van het zien op Jezus.	Jesaja 45:22
2	De noodzakelijke plicht om het hart aan Christus te geven.	Spreuken 23:26a
3	De grote zaligheid. I	Hebreeën 11:3
4	De grote zaligheid. II	Hebreeën 11:3
5	Christus koninklijk priesterschap, een sterke bemoediging voor het geloof.	Hebreeën 4:14
6	De liefde van de gelovigen tot Christus Die zij niet gezien hebben.	1 Petrus 1:8
7	Jezus Christus dierbaar voor de gelovigen. I	1 Petrus 2:7a
8	Jezus Christus dierbaar voor de gelovigen. II	1 Petrus 2:7a

LEVENSSCHETS VAN ANDREW GRAY

Afkomst

Andrew werd geboren in augustus 1633 te Edinburg. Hij was de 4^e zoon en het 11^e kind van Sir William Gray en Egidia Smyth. Het huis waarin Andrew werd geboren staat aan de noordkant van de Lawnmarket. William Gray was afkomstig uit een adellijk geslacht. Hij was een vooraanstaand koopman te Edinburg.

Andrew was als klein kind erg speels en een groot liefhebber van plezier. Maar door genade begon hij reeds jong de Heere te zoeken. Hij vertelde er later van, dat hij als kind werd getroffen door het godvruchtig gedrag van een bedelaar, die achter een grote steen in een veld in de buurt van Leith, zijn hart uitstortte voor de Heere. Andrew dacht bij zichzelf: dat is een ellendig en arm man en die is veel dankbaarder dan ik, terwijl ik alles heb wat nodig is.

Andrew liet zich op jeugdige leeftijd inschrijven in de St. Andrews Universiteit te Edinburg. In 1651 werd hij bevorderd en in de zomer van 1653 werd hij kandidaat voor het predikambt. Op 3 november 1653 werd hij bevestigd tot predikant in de Episcopale gemeente, die samen kwam in de Buiten-Hoogkerk te Glasgow.

Sommige mensen protesteerden tegen zijn bevestiging. Een ervan, een zekere R. Baillie, wees op *'zijn hoge vlucht, retorische stijl van preken en dat zijn bevestiging inging tegen de protesten uit de stad.'*

Een jonge predikant

Andrew had buitengewone genade in de omgang met God en een groot talent in het preken. Scherp in de bestraffing en dringend in de opwekking. Van alle kanten stroomde het volk toe om hem te horen. James Durham, een godzalig en zeer geleerd collega van Gray, zegt van hem: "Hij deed de mensen het haar ten berge rijzen." Het is een bekend verhaal dat Durham en Gray op een dag samen naar de kerk wandelden. Toen Durham zag dat er meer mensen naar de kerk gingen waar Gray zou preken, zei hij: "Ik merk, broeder, dat je vandaag een volle kerk zult hebben." Gray antwoordde: "Het zijn dwazen, broeder, die u verlaten om naar mij te komen." Durham antwoordde: "Nee, want niemand kan die eer ontvangen als het hem niet uit de hemel gegeven wordt."

Nog enkele getuigenissen kunnen als voorbeeld dienen hoe groot de achting voor Gray was.

George Hutechson noemde Gray *'een vonk uit de hemel.'*

William Blaikie schrijft dat zijn kennis van de bevinding bijzonder uitgebreid en zuiver was. "Wij mogen vrijmoedig zeggen, dat er nooit in de geschiedenis van ons land een jongen van die leeftijd zulke diepe voren heeft getrokken. Dit brandende en heldere licht werd door God op een buitengewone wijze gebruikt tot bekering van velen en tot stichting en groei van Gods kinderen, in de twee korte jaren van zijn bediening."

John Howie citeert in zijn *"Schotse Geloofshelden"* een voorrede uit een van Gray's prekenbundels, waarin opgemerkt wordt: "Ja, hoe opwekkend, overtuigend en bestraffend moet het voorbeeld van deze jeugdige predikant zijn voor zeer veel

predikanten, die jaren in de wijngaard gewerkt hebben, maar veel te kort schieten bij zijn werk en toenemen in kennis en genade. Het behaagt God zo nu en dan een kind aan te gorden om de traagheid en nalatigheid van duizenden ouder in jaren te bestraffen en om te tonen dat Hij Zijn lof kan toebereiden uit de mond van jonge kinderen en zuigelingen."

Gray 's sterven

Gray sprak regelmatig zijn verlangen uit naar zijn meerderjarigheid. Die meerderjarig wordt ontvangt de erfenis, die als kind reeds aan hem is vermaakt. John Howie schrijft als volgt: "Dikwijls werd van Gray verteld, dat hij verlangde naar zijn twee en twintigste jaar, waarin hij verwachtte van zijn arbeid te zullen rusten en in een eeuwig Jubeljaar zijn gezegende Heere en Meester te genieten. Zeker is, dat wij dikwijls in zijn preken vinden hoe hij verlangde naar zijn meerderjarigheid, opdat hij gesteld mocht worden in het bezit van de erfenis van Zijn hemelse Vader, voor hem bereid van voor de grondlegging der wereld."

Gray heeft zijn wens verkregen. Na een korte ziekte en hevige koorts stierf hij op 8 februari 1656. 22 jaar en 6 maanden; in zijn 23^e jaar, zoals men vroeger schreef.

Een dag voor zijn dood dicteerde Gray een ontroerende brief, gericht aan Sir Archibald Johnston, Lord Warristoun.

Aan My Lord Warristoun,

Misschien is het vreemd dat ik, daar het al zolang geleden is, dat ik met u Hoog Edele gecorrespondeerd heb, in deze bijzondere tijd schrijf, waarin een verdraagzaamheid schijnt te heersen in spreken, begeerlijkheden en religie; een tijd waarin velen met hun daden betuigen: "Onze tongen zijn onze."

Ik ben bang dat dit droevig woord nog zevenmaal meer op Schotland van toepassing is, dat Hij, Die ons met geselen heeft gekastijd, het nu met schorpioenen zal doen; en dat nu Zijn kleinste vinger dikker zal zijn dan Zijn lendenen in vorige tijden. Indien de oordelen, die schijnen te naderen bekend waren en indien de vreselijke dingen die Hij, Die in Jeruzalem een oven heeft, ons in gerechtigheid zal antwoorden, op een bord stonden gedrukt en voor ieder te lezen waren, zou het ons doen uitroepen: "Wie zal leven als God deze dingen doen zal? En wie zal bij een eeuwige gloed wonen?"

Hij heeft Zijn stok '*samenbinders*' verbroken en Hij dreigt ook Zijn stok '*liefelijkheid*' te breken, om zodoende Zijn verbond te verbreken, dat Hij met al het volk gemaakt heeft. Is het niet te vrezen dat het zwaard van de rechtvaardigheid Gods dronken geworden is en dat het ten oordeel zal neerdalen tot een grote slachting? Niet in het land Edom of te Bozra, maar onder hen die eens Zijn volk waren, maar die Zijn eeuwig verbond verbroken en Zijn ordonnantiën veranderd hebben. Hoe zal Schotland dan genoemd worden? *Lo-Ruchama* (niet ontfermd) en *Lo-Ammi* (niet bemind) in plaats van '*Mijn lust is aan haar*' en het '*Getrouwde*.' Ik denk dat die vloek uit Zefanja 1:17 in onze dagen staat vervuld te worden: "Zij zullen gaan als de blinden, want zij hebben tegen den HEERE gezondigd." Getuigen niet onze harten en ons gedrag, onder al deze sprekende en benauwde bezoeken, dat wij 'in de smeltkroes tegen God strijden en ons schuim niet van ons wijkt'? En 'dat Hij om drie overtredingen en om vier, de straf van deze verbondslanden niet zal afwenden'? En dit zal in alle geslachten onze schande zijn: "Het is dit Schotland, hetwelk in zijn bezoeken hoe langer hoe meer zondigt!"

Het is dan ook geen wonder dat we moeten uitroepen: "Hoe lang, hoe lang zult Gij Uw aangezicht verbergen? Hoe lang zult Gij ons vergeten, o Heere? O Heere, hoe lang zal Uw ijver branden als een vuur en zullen wij het gedruis van de strijd en de geruchten van de oorlog horen?"

Zijn wij niet bezig met veel uit te reizen en onze weg te veranderen? Met Zijn eer in schande te veranderen en valse goden lief te hebben? Zodat God van ons zeggen moet: "*Hoe lang zult gij u onttrekken, gij afkerige dochter?*" Jeremia 31:22.

Er is een vierderlei '*hoe lang nog*' waarmee God over Schotland moet klagen, die voor het merendeel in Lukas 9:41 gevonden worden: "Hoelang zal Ik nog bij ulieden zijn en ulieden verdragen?" Is niet Christus genoodzaakt te vertrekken en onze drukst bezochte samenkomsten te stellen tot een land, dat met zout (engels: salt) en gras bezaaid is? Ach, geloof mij, het zal niet lang meer duren of de volgende twee woorden zullen ons lot worden, uit Jeremia 2:31: "O geslacht, aanmerkt toch gijlieden des HEEREN woord", wanneer zij, die naar Zijn woord niet willen luisteren, Hem in Zijn oordelen zullen zien; als alles, wat ons bedreigd werd, voor onze ogen zal gepreekt worden.

Eveneens dat woord uit Hoséa 7:12: "Ik zal hen tuchtigen, gelijk gehoord is in hun vergadering." O, zal het arme Schotland de zonde van de Gadarénen over zich brengen, door te begeren dat Christus uit hun landpalen zou vertrekken? En in zekere zin een scheidbrief te ondertekenen, voordat Christus die ondertekent?

Het is te verwachten dat die drie droevige verdrukkingen uit Jesaja 47:11 in hun volle zwaarte over ons zullen komen. Maar ik zal aan dit droevig onderwerp niets meer toevoegen.

My Lord, daar ik niet in staat ben u met mijn eigen hand te schrijven, dacht het mij goed om deze weinige gedachten door de hand van een vriend aan u mee te delen.

Ik weet het niet, want ik wil Hem niet beperken, maar ik zal waarschijnlijk spoedig binnen de gerechtszaal staan, waar die heerlijke en vlekkeloze Hogepriester gezeten is, met al Zijn gevolg, dat de tempel vervult. O, dat zal wat zijn onder de laatsten te behoren die verzocht worden in te komen en deel te krijgen aan die eeuwige vrede! O, welk een droevig verslag zullen de boden des Verbonds en des Evangelies moeten afleggen aan Hem, Die de mensen in hun hart kruisigen, op wie ik deze woorden bij zinspeling mag toepassen: "De morgen der bekering is voor hen als de verschrikking des doods en als de verschrikkingen bij het aanbreken van de dag huns verderfs."

Wat een jammerlijk verslag zullen sommigen onder ons moeten afleggen, wanneer wij geroepen worden ter verantwoording van onze consciëntie en ter verantwoording van de moeite, die Hij aan ons besteed heeft en ter verantwoording van Zijn beloften en ter verantwoording van Zijn bedreigingen en ter verantwoording van Zijn geboden en ter verantwoording van ons licht!

Nu, om uw Edele, die ik hoogacht en aan wie mijn ziel in de Heere verbonden is, niet te bezwaren, verzoek ik u alleen dat gij mijn zaak met de grote Meester der verzoekschriften wilt bespreken en dat u mijn gebroken zaak aan Hem wilt voorleggen, Die de hopeloze zaak van velen bepleit heeft, overeenkomstig dat liefelijke woord uit Klaagliederen 3:56 (andere drukken 3:58). Dit is thans alles, van iemand die in een zeer zwakke toestand verkeert met hevige koorts, die gedurende zeven nachten zeer weinig heeft geslapen en die wordt gehouden onder erg droevige en smartelijke kwellingen van Zijn hand, met veel droevige en lastige dingen en omstandigheden.

Ik zal niets meer zeggen dan, dat ik de uwe ben in sommige bijzondere opzichten en naar ik hoop, mag ik zeggen, stervende in Christus.

Breng met deze mijn groeten over aan uw echtgenote en kinderen.

ANDREW GRAY

Gray werd bijgezet in de St. Fergus Cathedral te Glasgow. In een van de zijbeuken werden zijn initialen en zijn sterfdatum gegraveerd. Deze waren enkele jaren geleden nog zichtbaar.

Andrew Gray, een voorvader van Dr. Alexander Comrie

Gray was getrouwd met Rachel Baille, dochter van de beroemde Schotse edelman Robert Baille, uit de stad Jarviswood. Hij stierf op het schavot op 23 december 1684.

(Zie *'Schotse geloofshelden en heldinnen'* door C. B. van Woerden Jr.)

Hij liet 2 kinderen achter, William en Rachel.

Moeder Rachel hertrouwde met Mr. George Hutechson, 1615-1674, predikant o.a. te Edinburg. Hutechson is in ons land bekend geworden door zijn *'Sakelijke en Practicale verklaring van de twaalf kleine Propheten.'* Deze verklaring is leerzaam, gelovig en bevindelijk.

Gray's zoon William stierf waarschijnlijk heel jong. Want alleen Rachel werd genoemd in een erfenis van haar vader, 26 juni 1669. Rachel trouwde met John Vause, een gevangenisopzichter van de Tolbooth, een gevangenis die later berucht werd omdat velen van Gods kinderen er gevangen hebben gezeten en ook gemarteld zijn.

Hun oudste dochter Rachel trouwde met James Drummond, een kapitein in het Britse leger, die jong overleed. Rachel hertrouwde met Sir Patrick Comrie van het landgoed Comrie. Uit dit huwelijk werden twee kinderen geboren: Alexander en Joanne.

Alexander werd geboren op 17 december 1706 te Perth. Hij is in ons land heel bekend geworden door zijn vele publicaties, vooral over de eigenschappen des geloofs.

In zijn boek *'Verzameling van Leerredenen'*, handelend over Psalm 102:18,19, spreekt hij de wens uit, dat hetgeen zijn overgrootvader over *'Het gebed'* gepreekt had in onze taal verschijnen mocht.

Gray's stijl van preken

Gray had een originele stijl van preken, zoals ieder, die door de Geest geleid wordt, in meer of mindere mate heeft. Hij verdeelde zijn preken naar de gewoonte van goed ontwikkelde en afgestudeerde geleerden. Eerst een voorwoord, regelrecht op zijn doel af en daarna een groot aantal punten met onderverdelingen. *Zijn puntenverdeling werkte hij niet altijd af maar blijft soms nieuwe verdelingen maken* en besloot met een kort toepasselijk woord. Zijn taal is verheven, maar gelijk heel eenvoudig. Gray's vurig karakter komt in zijn preken telkens openbaar.

Hij riep in zijn preken al zijn toehoorders op om regelrecht in Christus te geloven. Dit gebod drong hij sterk aan als de pit en kern van het Evangelie. Een zeer indringende

bijbelse boodschap met sterke argumenten drukte hij op het hart van de toehoorder. Zijn grote toeleeg was om de mensen te overtuigen van hun diep verloren toestand en hen te bewegen tot het geloof in Christus. Men moet daarbij ook in gedachten houden, dat Gray enkele geestelijke opwekkingen heeft meegemaakt en in zo'n tijd is de boodschap veelal indringender dan in een tijd van afval en verval.

Deze methode, op te roepen om regelrecht in Christus te geloven, zoals Gray deed, hebben niet alle predikanten gebruikt, noch in Engeland, noch in ons land. Er worden door Gods knechten diverse methoden gebruikt om Gods Woord te prediken. Ieder spreekt, als het goed is, zo de Heere hem leert, naar de gaven hem verleend. Er is verscheidenheid der gaven, maar het is dezelfde Geest, Die uitdeelt zoals het Hem behaagt. Hierin komt de wijsheid Gods openbaar.

Veel dienaren van het Woord hebben de gewoonte eerst de eis van bekering en de overtreding van de wet voor te houden, en daarna de noodzaak van het geloof in Christus. Het Evangelie komt tot ons met bevel van bekering en geloof, zoals de Schrift zegt: *Bekeert u en gelooft in Christus en gij zult zalig worden.* Daarbij volgt een uiteenzetting van de verschillende wegen die de Heere gebruikt om zondaren te brengen onder de band des Verbonds. Sommigen dringen sterk aan op het gebruik van de genademiddelen, anderen leggen veel nadruk op de eis der wet en weer anderen bespelen de harp van het Evangelie op een lieflijke en gelovige wijze. De tijd waarin men leeft, de omstandigheden van de hoorders en het kerkverband waartoe men behoort bepalen dikwijls mede de vorm en inhoud.

Sommigen hebben kritiek geuit op Gray, wegens zijn aandringen van het aanbod van genade, alsof het een oppervlakkig geloof in de hand zou werken. Wie zijn preken ernstig leest, zal van het tegendeel wel overtuigd worden. Gray leerde een *onvoorwaardelijk* aanbod der genade, in die zin dat aan het volbrachte Middelaarswerk niets behoeft toegebracht te worden, *maar dat wij tot Christus moeten komen zoals wij zijn.* Maar Gray leerde óók een *voorwaardelijk* aanbod van genade, in die zin dat wij de zonde, de wereld en onze afgoden moeten verlaten. Het is jammer, dat door het misbruik van een en ander de ernstige aandrang krachteloos gemaakt wordt. O, geloofde men zijn woorden en sloeg men er acht op, het zou tot eeuwige zaligheid kunnen dienen! En dat is alles wat Gray begeerde!

Wel is waar dat er enig verschil is te beluisteren in preken van Gray en van enkele andere Schotse schrijvers, zoals Thomas Boston, Webster en de beide Erskine's die oud geworden zijn op de levensweg en die het smalle pad der predikers tientallen jaren hebben bewandeld met een loden last op hun rug. Een voorbeeld uit de Bijbel kan dit verschil misschien nog verduidelijken.

Toen Israël verlost werd uit Egypte zongen allen de lof des Heeren. Kort daarna kwam het volk bij de Sinaï en openbaarde de Heere Zich opnieuw als hun Verbondsgod. Een kleine twee jaar na de Uittocht werden de verspieders uitgezonden naar Kanaän. Enkelen deelden in de rijke vrucht van Kanaän en gaven een goed gerucht van het Beloofde Land. Deze gang heeft Gray *bevindelijk* doormaakt en met de volle vrucht is hij naar het Hemelse Kanaän afgereisd.

Een ander voorbeeld is Kaleb. Hij bracht een goed gerucht van Kanaän, geloofde Gods beloften, ondanks grote tegenstand en het heersend ongeloof van velen. Hij leefde nog 45 jaar na het verspieden van het land en nam daarna Hebron in. Kaleb had een heel

andere levensgang dan de meeste andere gelovige Israëlieten. En zo gaat het soms ook in 't geestelijk leven en in een ambt.

Een prediker die veertig jaar in de droge woestijn heeft gedwaald; bijna alles heeft zien sterven; voor hopen stenen heeft gepreekt, met zeer weinig vrucht, zo iemand zal anders spreken en preken dan een jonge man van twintig jaar.

Er is ook kritiek geuit op Gray's preken, omdat ze droog zouden zijn met weinig gevoelige bevinding en gemis aan de standen van het genadeleven.

De gevoelswaarde van iemands preken en de waarde van zijn preken die na zijn dood in druk verschijnen, verschillen soms zoveel als een levend mens en een foto. Want de *toon* is er uit. Eigenlijk is de *geest* er uit en dat is het wat de woorden aangenaam maakt. "*Indien ik dan de kracht der stem niet weet, zo zal ik hem die spreekt, barbaars zijn, en hij die spreekt zal bij mij barbaars zijn*", zegt Paulus in een ander geval, 1 Korinthe 14:11. Bovendien wordt de waarde nog verminderd door de vertaling. Howie schrijft 'dat de gedrukte preken van Gray niet zo hoog in waarde staan, dan wanneer ze van de kansel gepreekt werden.'

Mist iemand de standen in het genadeleven bij Gray, dan mag het wel tot een ernstig onderzoek leiden, of men niet werkzaam is vanuit verstandskennis. Veel van die standen, die Gray preekte zijn wij helaas kwijt! Terwijl 'zijn werken hem nog prijzen in de poorten!' Toen de prekenbundels van Gray in het Nederlands verschenen werden ze door Gods volk zeer hoog geschat en zijn velen tot zegen geweest.

Nu, laten we waarderen hetgeen de Heere ons gegeven heeft in de rijke voorraadschuren van de Meerdere Jozef. Opdat door het miskennen of het misbruiken de Geest Gods niet verder bedroefd en uitgeblust wordt. O, dat wij met schuldbelijdenis terugkeerden naar de God van onze vaders, op wie de Geest Gods in een rijke mate was uitgestort!

De Heere zegene de preken van Gray tot onze eeuwige zaligheid en tot verheerlijking van Zijn grote Naam, om Zijn Verbonds wil.

Overzicht van verschenen preken van Gray

Na het overlijden van Gray verschenen enkele preken van hem die, helaas onzorgvuldig, door studenten waren uitgeschreven. In de loop der jaren verschenen al zijn preken in diverse bundeltjes. In de vorige eeuw werden al zijn preken in 2 bundels uitgegeven.

Eén ervan is: *The Works of the Rev. and pious Andrew Gray*, Aberdeen 1839 en bevat 48 preken. In het voorwoord maakt de uitgever melding van een bijzondere vondst: Een deel van Gray's preken waren door zijn vrouw in steno opgenomen. Het manuscript was inmiddels gevonden en hiervan zijn een deel van de preken herdrukt.

Deze 48 preken zijn vertaald door C. B. van Woerden te Zeist, verschenen in onderstaande volgorde tussen 1912-1926, met diverse herdrukken.

1	De verborgenheid des geloofs ontsloten	9 preken
2	Grote en dierbare beloften	9 preken
3	Aansporing tot het gebed	9 preken
4	De geestelijke strijd en geestelijke vergenoeging	10 preken
5	Avondmaalspreken	11 preken

Een andere bundel Select Sermons... Mr. Andrew Gray, Edenburgh 1765 en Falkirk 1792, bevat ca. 50 preken.

Deze preken zijn vertaald door C. B. van Woerden Jr. te Akkrum. Helaas zijn heel wat citaten vrij vertaald. Ze verschenen in onderstaande volgorde, vanaf 1950, met diverse herdrukken, uitgegeven door Uitgeverij Romijn en van der Hoff.

1	De Christen in volle wapenrusting	6 preken
2	De Roos van Saron	6 -
3	Wakende aan Zijn poorten	7 -
4	De Overste Leidsman	6 -
5	Uitnemende openbaringen	7 -
6	Driemaal gebeden	8 -
7	De biddende Hogepriester	9 -

In het Nederlands verscheen in 1991 een boek met de titel: *Toegang tot het eeuwige leven*, door Andrew Gray te Glasgow. Het bevat 7 verhandelingen met ernstige en praktische aansporing tot heiligmaking. In het voorwoord wordt gezegd dat de auteur van dit boek de bekende A. Gray uit Glasgow is. Dit is niet juist.

Het is onbegrijpelijk dat dit boek op deze wijze geïntroduceerd wordt, want in de Engelse literatuur is genoeg bekend dat er meerdere theologen geweest zijn met dezelfde naam.

Het boek is van een andere Andrew Gray, een theoloog van Schotse afkomst, die predikant was van een gemeente ontstaan uit dissidenten te Tintwistle, behorende onder Mottram-in-Longdendale, district Cheshire in Engeland. Naderhand verenigde hij zich met de Staatskerk van Engeland en werd tot predikant bevestigd te Mottram. Terwijl hij daar stond publiceerde hij zijn boek: *A Door opening into Everlasting Life, 1706. (Een toegang tot het eeuwige leven.)* Het boek werd herdrukt in 1810 en met een aanbeveling voorzien door Ds. M. Olerenshaw. Ook publiceerde hij: *The Mystery of Grace*. Gray verliet Mottram omstreeks 1716 en stierf in 1728 te Anglezark bij Rivington in Lancashire.

De preken uit deze bundel zijn opnieuw en getrouw uit het Engels vertaald.

Middelburg,

Willem Westerbeke

1. DE NOODZAAK EN HET VOORDEEL VAN HET ZIEN OP JEZUS

De 2^e preek over Jesaja 45:22, gepreekt te Bothwell op zaterdag vóór het Avondmaal.
De 1ste preek over deze tekst is niet beschikbaar in de Engelse editie.

Wendt u naar Mij toe en wordt behouden alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer. Jesaja 45:22. (Zie op Mij..., Engelse vertaling)

Salomo heeft gezegd 'dat het licht zoet is en het is de ogen goed de zon te aanschouwen'. En zeker, is het niet het allerbeminnelijkst de Zon der gerechtigheid te aanschouwen? Ja, 'beter is het aanzien der ogen, dan het wandelen in de begeerlijkheid.' Een Christen ontvangt twee ogen, de ene ziet naar Christus en de andere naar zichzelf. En als u ooit een gezicht hebt gekregen op Christus, dan mag ik u de raad geven die Sara kreeg ten opzichte van haar man Abraham: "Hij zij u een deksel der ogen" [dat u naar geen ander ziet], Genesis 20:16.

Wij hebben gezegd dat in de plicht die in onze tekst bevolen is, zeven zaken liggen opgesloten.

- I. Dat het de *plicht* is van al de leden van de zichtbare kerk op Christus te zien tot zaligheid.
- II. Dat allen in wie Christus voor het eerst begint, *hun ogen van Hem hebben afgewend* en op iets anders hebben geslagen.
- III. Dat op Hem te zien iets is wat wij *onmiddellijk behoren* te doen.
- IV. Dat deze zaak onmiddellijk *nog te krijgen* is, door op Jezus te zien, tot zaligheid.
- V. Dat geloof iets is dat kan worden geoefend *wanneer Christus op een afstand is*. Geloof gaat samen met *een zien* en zo kan het oog op Christus zien wanneer Hij ver weg is.
- VI. Dat er sommige *bijzondere tijden* en gelegenheden zijn, wanneer een Christen behoort te zien op Jezus tot zaligheid om door Hem verlost te worden.
- VII. Dat de ontdekkingen van Christus die Hij geeft aan de ziel, zo zeker zijn, alsof wij *Hem met onze ogen* hadden gezien. Daarom wordt het een *zien* genoemd.

[IV. (De eerste 3 punten werden in een vorige preek behandeld)]

Nu, laten wij voortgaan u aan te tonen dat de zaligheid nog te krijgen is door onmiddellijk op Christus te zien. Om dit duidelijk te maken zal ik *éerst* de volgende vier overwegingen voordragen.

1. Christus is een bekwaam Geneesheer, die alle kwalen en plagen, die een ziel kan hebben, kan genezen. Ik zal u tien plagen der ziel noemen, die door één blik op Jezus genezen zullen worden, zodat u er van verlost zult zijn.

1e. Er is de plaag van *onwetendheid*, waardoor u niets weet van God, noch van Jezus Christus. Tracht dan om op Jezus Christus te zien en dat zal u verlichten en uw onwetendheid genezen, volgens Jesaja 32:3: "De ogen dergenen, die zien, zullen niet terugzien", (Engelse vertaling: Zullen niet verduisterd zijn). En Psalm 34:6: "Zij hebben op Hem gezien en werden verlicht", (Engelse vertaling.) O, één heldere blik op Hem zal de mist van duisternis ver van u doen wijken. Nu, als uw gebed is (komende tot de Tafel), dat uw ogen mogen worden geopend, dan zeg ik, één heldere blik op de zoon

van God zal een geneesmiddel voor u zijn en u genezen van de plaag van uw onwetendheid.

2°. Er is de plaag van *hardheid* des harten, wat de plaag is van velen in dit geslacht. Ik zeg u, één duidelijke blik op Christus zal u daarvan genezen. Toen Christus Zich omkeerde en Petrus aanzag, werd hij indachtig het woord des Heeren en weende bitter, Lukas 22:62. Indien u één blik op Hem mocht slaan, dan zouden 'waterbeken afvlieten uit uw ogen en uw hoofd zou een springbron van tranen zijn.' In Zacharia 12:10 staat: "Zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben en zij zullen over Hem rouwklagen." De omhelzing van een gewonde Christus zou uw hart verwonden en doen smelten! O, dat wij tranen van bloed konden schreien vanwege ons doorwonden van de zoon van God! Geloof mij, er zijn velen hier die Hem doorstoken hebben en zie toe, dat u niet hier bent gekomen met een speer, om Hem ook heden te doorsteken.

3°. Er is de plaag van afval in *het verlaten van God*. Zijn onze harten niet in alle opzichten van Hem afgehoereerd? En zal niets ons weer thuis kunnen brengen, dan één ruime blik op Christus? Deze droevige plaag zal genezen worden, wanneer Christus zal komen en u zal aanzien; dat zal u weer thuis doen komen. Wij lezen van een droevige val van Petrus, een uitstekend Christen. Hij viel, niettegenstaande zijn geestelijk licht, zijn bevinding en naarstigheid, maar wat genas hem? Slechts één blik van Christus maakte alles goed! Christenen, uw licht, uw genade, uw bevinding en ijver zijn zeer vervallen. En waardoor kan dit genezen worden? Eén blik van Christus zou het doen. O, dat wij één blik van Zijn liefelijk aangezicht mochten ontvangen op deze dag!

4°. Daar is de plaag van *lauwheid en weinig liefde tot Christus* in de praktijk. Nu, één blik op Hem zou dit genezen. "Te dien dage zal de mens zien naar Dien, Die hem gemaakt heeft, en zijn ogen zullen op den Heilige Israëls zien", Jesaja 17:7. U hebt heden slechts geringe gedachten van Hem, maar o, indien u Hem zag, u zou verwonderd uitroepen: Is Hij het? Is dat nu Die gering geschatte, Die versmade, Die gekruisigde HIJ? Ja, een blik op Christus zou een gloed van liefde in onze harten tot Hem ontsteken, die niet uitgeblust zou worden. Roep tot Hem om genezing van uw plaag van lauwheid!

5°. Er is de plaag van verwaandheid en *hoogmoed*. "O", zegt de ziel, "indien ik mijn eigenwaan kon ten onder krijgen, dan zou ik neerzitten en Hem er voor danken." Eén blik op Hem zal het doen. "Mijn ogen hebben de Koning, de HEERE der heirscharen gezien", Jesaja 6:5. En wat houdt dat in? Ik zeg, dit: "Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben." Hetzelfde kunnen we ook bij Job waarnemen, Job 7:8: "Uw ogen zullen op mij zijn maar ik zal er niet meer zijn." En Job 42:5,6 "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij en ik heb berouw in stof en as", Engelse vert. Geloof het, de hoogmoed van belijders bewijst hun afstand van Jezus Christus. Nu, tracht met inspanning naar een blik op Hem, tot genezing van uw plaag.

6°. Er is de plaag van *onboetvaardigheid*. "O", zegt de Christen, "hoe zal ik hiervan verlost worden, opdat ik in de binnenkamer mag treuren en een klaaglied aanheffen, wegens al het onrecht dat ik Jezus Christus heb aangedaan?" En dat ik een helder gezicht op Hem mag krijgen, zoals Job spreekt: Nu ziet U mijn oog, daarom verfoei ik mij en ik heb berouw in stof en as. Eén blik op Christus zouden uw gedachten doen gaan over al de tien geboden. En ach, als u ze zou lezen zou u wenen. En als u dit woord zou lezen: "*Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben*", dan zou u neerzitten en wenen vanwege dat gebod. Wat is de oorzaak dat wij zo weinig wenen? O, wat is de oorzaak dat wij zo weinig wenen, anders dan het gemis van het zien op Jezus? Want één blik op Hem zou zowel wet als Evangelie zijn voor ons.

7°. De plaag van *wispelturigheid* en ongestadigheid, zodat wij geen ogenblik bij een zaak kunnen stilstaan. Wij nemen vandaag een besluit en morgen stappen wij ervan af en besluiten weer iets anders. Dit is niets anders dan de morgenwolk en een vroeg opkomende dauw die komt en wegdrijft. Maar één blik op Christus zal dit genezen. "Ik stel den Heere geduriglijk voor mij." En wat is het gevolg? "Ik zal niet wankelen", zegt David in Psalm 16:8. Eén blik op Christus zou ons nederig doen uitroepen: "Onze berg staat vast." O Christenen, waarmee kunt u uzelf vergelijken? Er is niets waarbij wij onze onstandvastigheid kunnen vergelijken.

8°. Er is de plaag van *weinig geestelijke groei*. Geloof mij, Christenen zijn heden ten dage als oude kooplieden; Christenen zijn gelijk oude handelaren, die hun veerkracht kwijt zijn en niet meer kunnen handelen, maar leven op hun oude voorraad. Nu, één blik op de Zon der Gerechtigheid zal deze plaag genezen. "Uliden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der Gerechtigheid opgaan en er zal genezing zijn onder Zijn vleugelen." En wat is de vrucht? O, hoe groot is dat: "Gij zult uitgaan en toenemen als mestkalveren", Maléachi 4:2. Maar indien deze vraag in ons midden werd gesteld: "wanneer zag u Hem voor het laatst?" Wij zouden geen woord kunnen antwoorden.

9°. Er is de plaag van *wereldsgezindheid* en van liefde tot de dingen van de tegenwoordige wereld. Een Christen zegt: "O, hoe graag zou ik zijn als de Kerk in Openbaring 12:1, '*die de maan onder haar voeten had*', dat is, de wereld. Maar de overwinning over de wereld, dat is het wat ik mis." De apostel zegt: "Wij aanmerken niet de dingen, die men ziet." Hebt u daar last van Paulus, van de dingen, die men ziet? "Ja", zegt hij, "want ik heb iets anders om op te zien, dat zijn *de dingen die eeuwig zijn*", 2 Korinthe 4:18. Christenen, uw liefde tot de dingen van de wereld getuigt van uw grote afstand tot God en weinig zien op Jezus.

10°. Er is onder ons de plaag van de *heerschappij van onze overheersende zonden*. O, zegt de Christen: "Wat zal mij daarvan genezen?" In waarheid, ik ken geen overheersende zonde of het is mij een afgod. Wat kan mij van die ziekte genezen?" Slechts één blik op Christus zal het doen. "Te dien dage zal de mens zien naar Dien, Die hem gemaakt heeft en zijn ogen zullen op de Heilige Israëls zien", Jesaja 17:7. En wat dan? "En hij zal niet aanschouwen de altaren, het werk zijner handen, noch hetgeen zijn vingers gemaakt hebben, zal hij aanzien", vers 8. Wat maakt dan de begraafplaats van onze afgoden? Eén blik op Christus en het zal helemaal schoongeveegd worden. Eén blik op Hem zal ons genezen van onze plagen.

Nu zal ik een weinig duidelijk maken, wat het is op Jezus Christus te zien. Het bestaat in deze vier dingen:

- Het afwenden van de ogen van alle afgoden en dit gebed te bidden: 'Wend mijn ogen af, dat zij geen ijdelheid zien, maar alleen de Heere.'
- Overtuigd te zijn van zijn verloren staat buiten Christus, en van zijn onbekwaamheid zichzelf te helpen en te redden uit die verloren en hopeloze staat.
- Wanneer de ziel onder de overtuiging van deze verloren staat verkeert, zijn ogen te slaan op Jezus Christus. Want geloof mij, onze *ogen* bidden tot Hem, wanneer wij niet kunnen spreken. Ja, tranen hebben een stem tot God. Ja, wanneer wij van dit alles niets kunnen doen, dan heeft ons *zuchten* een stem tot God. God rekent het voor een gebed. "Verberg Uw oor niet voor mijn zuchten", Klaagl. 3:56.
- Het betekent dit, dat een ziel wacht op God en van Hem afhangt om uitkomst uit zijn angsten of benauwdheden, hetzij uit- of inwendig. "Aller ogen wachten op U", Psalm 145:15. Sla uw ogen op Hem en zeg: "Meester, zoon van God, behoud mij, want ik verga."

Maar nu in de volgende plaats.

2. Om u aan te zetten op Hem te zien, overweeg nogmaals mijn tekst: *Zie op Mij en wordt behouden alle gij einden der aarde*. Geloof mij, er zijn velen die geroepen worden om op Hem te zien. Wanneer uw naam wordt afgeroepen, gebied ik u te antwoorden, zoals u Hem moet antwoorden in de grote Dag.

1°. Allen die *vermoeid* zijn. Wij roepen u toe op Jezus te zien. Is hier niemand, die vermoeid is? Verloochen uw naam niet. Wij smeken u op Hem te zien; doorzoek uw binnenste, antwoord op Zijn roepstem indien dit uw naam is.

2°. *Beladenen en belasten*. Is hier niemand die geroepen wordt door deze naam en die zucht onder de macht en de werkingen van een lichaam des doods? O, omhels Zijn oproep. Zijn er hier geen, die *belasten* genoemd worden? O, noemen zij u zo niet? Ouden en jongen, is dit niet dit uw naam? Wilt u antwoorden? Ik smeed u op Hem te zien!

3°. Zijn hier geen, die *naakt* genoemd kunnen worden? Is hier niemand, die behoefte heeft aan de gerechtigheid van Christus, om daarmee bekleed te worden? Zijn hier geen die iets gevoelen van de noodzaak van Jezus Christus? Ontken uw naam niet, maar antwoord er op, zo u niet wilt komen onder de eeuwige vloek van God. Wij roepen u toe op Jezus Christus te zien en Hem te omhelzen.

4°. Zijn er hier geen *armen*? Zijn hier die behoefte hebben aan genade en om alle uitmuntende giften des hemels? Indien u geen opstandeling tegen Jezus Christus wilt zijn, antwoord op uw naam en kom op Zijn roepstem.

5°. Zijn hier geen die *dwazen, blinden en onwetenden* genoemd kunnen worden? Ja, zijn hier niet zulken die de zaligmakende kennis van de Allerhoogste missen? Kom tot Hem. "Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, ... en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt", Openbaring 3:18. Dit is mijn raad aan u op deze dag, dat u tot Hem komt en Hem omhelst.

6°. Zijn hier niet zulken, die *dorstigen* genoemd worden? Wilt u op uw naam antwoorden?" O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren", Jesaja 55:1. O dorstigen, komt tot de wateren des levens. Of wilt u doen zoals Hagar, die het smachtend kind der hoop wegwierp, nabij het water? Nu, wij smeken u, wilt u antwoorden op uw naam? Zijn hier niet zulken, die zo heten? Is hier niemand met deze naam, aan deze kant van het huis of aan de andere kant van dit huis? O, wilt u antwoorden? Wij bidden u, omhels Jezus Christus.

7°. Zijn hier niet sommigen, waarvan gezegd kan worden dat zij *geen geld hebben*? Maar wie zijn dat? Zij zijn het, die geen gerechtigheid van zichzelf hebben en die geen vertrouwen hebben in het vlees of in het doen van de plicht of in hun eigen licht of in hun eigen gaven. Nu, ik zeg tot hen, wilt u op Jezus zien tot redding?

8°. Zijn er hier niet, die genoemd mogen worden onder het *gewillig volk*? En indien dit uw naam niet is, dan weet ik niet, wat het dan wel is. *Wie wil, die kome en drinke het water des levens om niet*. Is het niet uw wil om te komen?

Nu, is niet uw naam onder al de genoemden?

9°. Is hier iemand die *vreemdeling is van God*? Nu, indien dit uw naam is, dan wordt u bevolen op de zoon van God te zien en behouden te worden, Jesaja 65:1.

Nu, hebt u uw naam gemist onder allen die genoemd zijn? Vervloekt is de mens (in eten en drinken,) wiens naam niet is onder een van dezen; of die zijn naam heeft horen noemen maar er niet op wil antwoorden. Dit is de grote afkondiging van vrede, die wij

bekend maken *op de eerste dag van het feest*, dat zij, die staan op de rol, die wij hebben afgelezen, zouden zien op Christus.

Oude godloochenaar, antwoord op uw naam. Dit is de lijst met namen, die onze Meester ons gegeven heeft, opdat wij ze zouden afroepen. En wie weet of u ze ooit weer zult horen! Nu, er is niemand hier of hij heeft zijn naam horen aflezen. Wilt u mij antwoorden? Of bent u doof? Het zal de mens die niet wil antwoorden, duur komen te staan. Hij zal gedwongen worden te antwoorden op die dag, wanneer tot hem gezegd zal worden: "*Ga weg van Mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur.*" En wanneer dan die vraag aan u gesteld zal worden, die aan Adam gedaan werd: '*Adam, waar zijt gij?*', dan zult u het antwoord niet kunnen ontwijken. U zult dan gedwongen worden te antwoorden, wanneer al deze vloeken voor uw oren gelezen worden: "Vervloekt zij de man die Jezus Christus niet wilde aannemen en dienen en de ganse gemeente zal zeggen: amen. Vervloekt zij de man die Mij verachtte en de ganse gemeente zal zeggen: amen. Vervloekt zij de man, die iets beminde boven Christus en al het volk zal zeggen: amen." O, denkt u dat u het dan zult ontkomen? Wilt u deze twee teksten lezen en ze overdenken?

- Lees Job 31:14. "Wat zou ik doen, als God opstond? En als Hij bezoeking deed, wat zou ik Hem antwoorden?" Overdenkt wat u zult doen als God zal opstaan, wanneer Hij u zal gebieden te antwoorden, omdat u Christus onder uw voeten vertreden hebt.
- Overdenk en lees de tekst Jesaja 10:3: "Wat zult gijlieden doen ten dage der bezoeking en der verwoesting, die van verre komen zal? Tot wie zult gij vlieden om hulp en waar zult gij uw heerlijkheid laten?" Is er een vrijstad om u te verbergen voor Christus, wanneer Hij zal komen en rekenschap van u zal afeisen? Als Christus morgen door dit huis zou lopen en de namen zou aflezen van hen *die Hem hebben gering geacht*, zouden er weinigen achterblijven. Ik wil u nu vragen, indien u de zoon van God komt verraden met een kus: "O, zal er zulk een verrader zijn op het gastmaal hier [Bothwell] die zulk een onrecht durft te plegen tegen de zoon van God?" O, wil toch op Hem zien tot verlossing!

3. Overweeg, om u op te wekken op Christus te zien, dat Hij de allerbeste Geneesheer is, Die ooit heeft geleefd. Hij heeft vier bijzondere eigenschappen van een geneesheer, die niemand in de wereld buiten Hem heeft.

1e. Hij kan iedere ziekte genezen met *één oogopslag* en geen dokter op aarde kan dat doen, dan Hij alleen. Nu, zult u zo'n gemakkelijk herstel versmaden?

2e. Hij kan alle ziekten *genezen door Zijn woord*. *Spreek alleen een woord*, en mijn knecht zal genezen worden, zei de hoofdman. Nu, geen dokter kan dat doen, dan Christus alleen.

3^e. Hij kan alle ziekten genezen door *een aanraking met de zom van Zijn kleed*. Geloof zegt: *Indien ik alleen de zom van Zijn kleed aanraak*, dan zal ik gezond worden. Geen geneesheer kan dat doen, buiten Christus.

4^e. Hij kan alle ziekten genezen *door Zijn schaduw*. Geen dokter in de wereld kan genezen, zoals Hij; daarom zie op Hem! Want u moet veel bedelen en weinig kopen. U moet veel smeken, maar u moet niet denken dat u iets van Hem kunt *kopen*, want Hij geneest *om niet*. Indien u gewillig bent, dan zult u anders niets moeten doen dan te bidden en het van Hem te ontvangen. "O, alle gij dorstigen, komt tot de wateren en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk", Jesaja 55:1.

4. Overweeg dat Christus zeer sterk aanhoudt en welmenend is wanneer Hij u nodigt op Hem te zien tot zaligheid. Hij roept: "Bij Mij van de Libanon af, o bruid! Kom bij Mij van de Libanon af." Dat wil zeggen: kom bij Mij uit uw vervreemding, kom bij Mij uit uw dierlijke lusten en uit de staat der natuur, uit de holen der leeuwen. Jesaja 65:1: "Tot het volk, dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Zie, hier ben Ik; zie, hier ben Ik." De uitroep wordt verdubbeld, omdat het zeker is. Nu, zal niets van al deze dingen u bewegen op Hem te zien? O, zie op Hem tot zaligheid en laten de overwegingen, die wij genoemd hebben, u bewegen het te doen.

II

Nu, in de *tweede plaats* zal ik u enkele kenmerken voorstellen van personen, die nooit op Christus hebben gezien tot zaligheid.

1. Zij, die nooit hebben getreurd over hun zonden. Want zij, die op Christus zien, zullen treuren over Hem, Dien zij met hun zonden hebben doorstoken. "Zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben, en zij zullen over Hem rouwklagen", Zacharia 12:10.
2. Was Christus' afwezigheid u nooit tot een last? Dan bent u een verrader van de zoon van God en dan bent u een vijand van het kruis van Christus. Zijn hier niet zulken, die nooit zuchtten onder een lichaam des doods, noch over een afwezige Christus? Dan zag u nog nooit op Hem tot zaligheid.
3. Zij, die Christus niet hoog achten boven alle dingen en zij die hun afgoden boven Christus beminnen. Want zij, die op Christus zien, achten Hem als het hoogste boven alles. "*Zie*", zei Stefanus; hij kon niet spreken zonder verwondering, hij moest uitroepen: "*Zie!*" "Wat mankeert u Stefanus, waarover verwondert u uzelf zo?" "*Wel, ik zie de hemelen geopend en de zoon des mensen staande ter rechterhand Gods.*" Hij kreeg een gezicht van Christus en hij was over Hem verwonderd. Zouden velen van u morgen hetzelfde zien? Ik zeg, indien u een oog mag slaan op de zoon van God, dan zult u Hem achten, boven alle dingen die u ooit zag.
4. Zij hebben nooit op Christus gezien, die niet kunnen onderscheiden, wanneer Christus tegenwoordig of afwezig was. Maar o, iemand die Hem gezien heeft, kan deze dingen wel vertellen! Hij kan een wekelijks journaal schrijven over de bewegingen van Christus, als ik het zo mag uitdrukken. De bruid in het Hooglied heeft dit journaal mooi beschreven. "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zó is mijn Liefste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit er onder en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet", Hooglied 2:3. Dat was het nieuws van die tijd; maar wat was het de volgende week? O, droevig nieuws en een droevige bladzijde in het journaal. "Ik zocht des nachts op mijn leger Hem, Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, *maar ik vond Hem niet*", Hooglied 3:1. Indien u op Christus hebt gezien, dan kunt u vertellen: "Op die dag was ik in de geest en op een andere dag zat ik bij de rivier Chebar en deelde ik in de gemeenschap met God." Maar u, die in mindere of meerdere mate daarvan niet weet, u hebt nooit op Christus gezien tot zaligheid.
5. Zij die nooit werden afgebracht van hun eigengerechtigheid, die nooit werden afgesneden van het vertrouwen op het verbond der werken, die nooit konden zeggen: Wanneer ik naar de hemel ga, wil ik dit lied zingen: "Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef ere", Psalm 115:1. Indien u nooit zo ver kwam, dat u afgebracht werd van uw eigengerechtigheid om een lofzang op Christus te zingen, zag u nooit op Hem tot zaligheid.

III

In de derde plaats willen wij spreken over deze zaak: dat iemand zeer dicht bij Christus kan zijn, zonder dat hij het weet. Maria meende dat Christus de hovenier was, Joh. 20:15. Nu, daarvoor kunnen vier of vijf redenen genoemd worden.

1. Verschrikking en *een beangstigde geest*, Lukas 24:37. De discipelen waren verschrikt en zeer bevreesd en meenden dat zij een geest zagen, toen Christus hun verscheen. Zo was het ook toen zij Hem zagen, wandelende op de zee en zij Hem niet herkenden. Zo kan vrees een oorzaak zijn van het niet herkennen van Christus, wanneer Hij nabij hen is.
2. Zij kunnen *zo begerig* zijn naar Christus, dat, als zij Hem zien, ze niet kunnen geloven dat Hij het is. Zoals een liefhebbende vrouw, als haar man lange tijd van huis is geweest, wanneer ze hem ziet, nauwelijks kan geloven dat hij het is. Evenals Jacob niet kon geloven dat Jozef nog leefde. Er staat geschreven van de discipelen, *dat zij het van blijdschap niet geloofden*, Lukas 24:41. Zij zouden somtijds wel tegen het volk zeggen dat ze razen wanneer zij hun het goede nieuws vertellen. O, ze zouden wel graag willen dat het waar was, maar zij denken dat het onmogelijk is. Degenen die in Maria's huis waren, zeiden tot die dienstmaagd dat ze raasde, toen zij vertelde dat Petrus aan de poort stond en klopte, Hand. 12:15.
3. Het *niet begrijpen* van de openbaring van Christus kan een oorzaak zijn, dat zij Hem niet herkennen, zodat zij niet zien dat *Hij* het is.
4. Christus kan soms zeer dicht bij ons zijn, maar *dat Hij onze ogen sluit*, zodat wij *niet kunnen zien of Hem herkennen*. Er staat van de twee discipelen die naar Emmaüs gingen, 'dat hun ogen werden gehouden, dat zij Hem niet kenden', Lukas 24:16.
5. Wanneer Christus *de wijze*, waarop Hij Zich openbaart *verandert*, dan kunnen wij ons op dat ogenblik vergissen. Wanneer Hij slechts Zijn klederen verandert, herkennen wij Hem niet. De Kerk herkende Hem niet, omdat Hij bekleed was met rode klederen. "Wie is Deze, Die van Edom komt, met besprenkelde klederen van Bozra?" Daar komt Christus dicht bij Zijn volk en toch kennen zij Hem niet.

IV.

In de vierde plaats zullen wij nu enige tegenwerpingen die gemaakt kunnen worden, uit de weg ruimen.

Eerste tegenwerping. "Ik vrees, dat ik nooit op Christus zag, want ik weet de tijd niet, wanneer ik het gedaan heb." Ik antwoord: "Kunt u die blinde man nazeggen: ik weet dat ik blind was, maar dat ik nu zie?" Indien u dit kunt zeggen, dan bent u gelukkig, ofschoon u de tijd niet weet.

Ten tweede: Wellicht is het niet goed voor u, de tijd en de gelegenheid te weten, dat u op Christus hebt gezien. Want soms steelt Hij het hart en doet de ziel zeggen: "Eer ik het wist, maakte Hij mij als de wagens van Zijn vrijwillig volk", Hooglied 6:12, Engelse vertaling.

Ten derde: Soms komt het koninkrijk Gods niet zo waarneembaar, dat het volk het onderscheiden kan.

Ten vierde: Ik moet ook opmerken, dat het uw plicht is meer te onderzoeken of u werkelijk op Christus hebt gezien tot zaligheid, dan te onderzoeken de tijd wanneer.

Tweede tegenwerping. "Maar sinds de tijd, dat ik tot Christus gekomen ben, meen ik, dat mijn verdorvenheid meer macht over mij gekregen heeft dan de eerste dag dat ik op Christus zag. Mijn verdorvenheid woelt sterker dan ooit tevoren." Antwoord 1. Ik zeg tot u, dat het met u is als met Farao en de Israëlieten. Hij maakte hun lasten zwaarder,

opdat zij niet meer durfden vragen om te mogen vertrekken. Zo is het ook met u. De duivel maakt u dit wijs om u te verzoeken terug te gaan tot uw vorige zorgeloosheid en niet op Christus te zien om uitkomst.

Antwoord 2. Schrijf het niet toe aan uw geloof of aan uw zien op Christus, want het kan ergens anders uit voortkomen, dat uw verdorvenheden krachtiger worden maar *niet* van uw zien op Christus. Het is een fout onder Christenen, dat zij in de war raken als het niet goed gaat. Zij schrijven dat toe aan hun geloof, terwijl zij zouden ontdekken dat het ergens anders uit voortkomt, indien zij het nauwkeurig onderzochten.

Antwoord 3. Misschien is uw verdorvenheid niet sterker geworden, maar uw ogen zijn meer geopend, zodat u ze nu beter gewaar wordt, dan vóór u op Christus zag. En daarom, leg het niet verkeerd uit.

Antwoord 4. Worstel tegen uw verdorvenheid. Indien u er werkelijk tegen strijdt, zal u een tijd van uitkomst beleven. Daarom, uw handen moeten niet loslaten, opdat u een houvast mag hebben, wanneer uw voeten het begeven. Houdt toch aan!

Derde tegenwerping. "Maar ik heb minder blijdschap in de plicht, sinds ik op Christus gezien heb".

Antwoord 1. Neem deze tekst tot antwoord: "Nadat gij verlicht zijt geweest, hebt gij veel strijd des lijdens verdragen", Hebr. 10:32. Het kan zijn, dat vanwege de druk van uw lijden, al uw plichten zijn opgedroogd en moeilijk voor u zijn, nadat u verlicht bent geworden; en daarom kan het gebeuren, dat u minder vermaak hebt in de plichten dan vóór uw zien op Christus.

Antwoord 2. De verwisseling in de werkzaamheden van een Christen veroorzaakt meestal een grote verandering. Sommige Christenen worstelen tegen afwezigheid en niet worstelen tegen ongeloof, maar zij laten toe dat ongeloof hen overwint. En hierdoor neemt hun vermaak in de plicht af, zodat het minder wordt dan het was, vóór zij op Christus zagen.

Antwoord 3. Het kan hieruit voortkomen, dat u, vóór u op Christus zag, niet wist wat het was om met blijdschap de plichten waar te nemen, dan alleen uit een *wettisch* beginsel en dat is verminderd, wat de oorzaak is van uw misvatting.

Vierde tegenwerping. "Maar sedert ik op Christus gezien heb, meen ik mijn teerheid verloren te hebben en ik leef ruwer dan tevoren." Hierop antwoord ik door deze twee zaken:

1ste. Christus beproeft u, 'of u *Hem liever* hebt dan deze', of u Hem liever hebt dan teerheid, of u op Hem wilt wachten om een gezond hart, wanneer het niet zo teer schijnt te zijn als het is geweest.

2de. Christus stelt *uw geloof* op de proef, of u tot Hem komt, omdat u niet teer bent; het kan zijn, dat u niet op Hem zag, toen u uw teerheid verloor. Dat wil zeggen, dat u meer hangt aan uw teerheid dan aan Christus. Daarom liet Hij toe, dat ze verminderde, opdat Hij uw geloof in dit opzicht wil beproeven.

Vijfde tegenwerping. "Maar ik heb niets van die zoete vruchten, die het volk gewoonlijk heeft nadat zij op Christus zagen, zoals licht, blijdschap, vrede en troost. Ik denk daarom, dat ik niet oprecht ben."

Antwoord. Troost uzelf met dit woord: "Het licht is voor de rechtvaardige gezaaid, en vrolijkheid voor de oprechten van hart", Psalm 97:11. Het is voor u gezaaid.

Zesde tegenwerping. "Maar helaas, ik vrees dat ik mijzelf bedrieg in de zaak van mijn zien op Christus, want velen hebben zich daarin bedrogen en dan kan ik mij ook wel bedriegen."

Antwoord 1. Vrees en valse rust gaan niet samen, maar sluiten elkander uit. Antwoord 2. Vraag altijd naar de hoofdweg ten hemel en ga daarin voort, totdat u op de goede weg zijt en u de twijfel mag te boven komen, opdat u niet bedrogen uitkomt, daar zo velen bedrogen zijn.

Nu, wat denkt u hiervan? *Dit is de vierde oproep, waarmee wij door de hemel tot u gezonden zijn.* Wilt u niet antwoorden op het horen van uw naam? Wilt u eenmaal hierop antwoorden: "Ik ben vier maal opgeschreven, als zijnde niet verschenen in deze acht dagen?" Wat zegt u daarop? Nu, dit is de laatste keer dat wij over deze tekst spreken.

U, die volgens uw belijdenis de hemel verwacht, zal dat het antwoord zijn dat wij van u moeten overgeven, dat u een aantekening hebt gekregen dat u niet bent verschenen? Wat is uw antwoord? Wilt u morgen op Hem zien? Ik spreek tot u de boodschap, die Hij ons heeft gegeven. Roep, o, roep tot Hem: "O zoon van God, kom en bezoek ons met Uw zaligheid." Breng Christus mét u of kom anders niet hier. Dat zou morgen een aangename kerkdienst zijn als Hij met u komt. Want het is Christus, Die de broden vermenigvuldigd heeft.

Indien al de heiligen in de hemel u raad mochten geven, zij zouden zeggen: "Brengt Christus met u." Ja Abraham, Henoeh, Noach en de twaalf apostelen, zij allen zouden dit zeggen. Ja, allen die ooit vertoefden in dit feesthuis, zouden zeggen: "Breng Christus mee."

O, Bothwell, zullen wij dit van u mogen zeggen: Dat u krank bent van liefde? Wordt dit nog onder u gevonden? Als u deze krankheid had, het zou een ziekte zijn niet tot de dood! Maar er zijn sommigen hier, die walgen van Christus; en dat is een ziekte tot de dood! Ja, er zullen hier morgen sommigen zijn, aan wie Christus deze drie vragen zal stellen, wanneer zij hier komen.

De eerste vraag zal zijn: "Vriend, hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed aanhebbende?" O, ziet toe dat dit geen vraag aan u zal zijn! O, dit verwijt van de zoon van God is vreselijk. Echter, het is een vraag die aan velen is gesteld. O landsheren en landsvrouwen, let hierop. Ik hou er niet van, wanneer Christus de gasten overziet en Hij begint vreemdelingen van God, *vrienden* te noemen.

De tweede vraag zal zijn: "Verraadt gij de zoon des mensen met een kus?" U, die hebt voorgenomen Christus te kussen, wat zult u antwoorden op deze vraag, als Hij ze u stelt?

De derde vraag zal zijn: "Hoe durft gij hier te komen, gij die uw hand tegen Mij hebt opgeheven?"

Ontsteek de kandelaar, onderzoek uzelf en tracht ernaar dat dit u niet zal overkomen; dat Hij niet tot uw schrik kome. O, het zal vreselijk zijn voor hen, aan wie Hij die vragen zal stellen! Nu, de Heere zegene dit woord aan u. Amen.

2. DE NOODZAKELIJKE PLICHT OM HET HART AAN CHRISTUS TE GEVEN

Gepreekt op maandag na het Heilig Avondmaal te Bothwell.

Mijn zoon, geef mij uw hart, Spreuken 23:26a.

VOORAFSPRAAK

Wij zullen, vóór wij bidden, spreken over twee zaken.

I Hoe iemand zal weten of hij 'waardig heeft gegeten en gedronken'. Ik zal u zes of zeven kentekens daarvan geven.

1° Hij zal zeer ingenomen zijn met de gemeenschap met Christus. De persoon, die waardig heeft gegeten en gedronken, zal zijn als de bruid in Hooglied 2, waar zij zegt: "Hij voert mij in het wijnhuis en, de liefde is Zijn banier over mij." En daarna roept zij uit: "Ondersteunt gijlieden mij met de flessen, versterkt mij met de appelen, want ik ben krank van liefde." Geloof mij, ik vrees, dat het verlangen naar omgang met Christus bijna niet meer gevonden wordt. O, wanneer zag u Hem voor het laatst? Zijn hier niet sommigen, die gisteravond naar bed zijn gegaan zonder ernstig gebed? Tot u zeg ik, indien het zó is, dan hebt u niet recht Avondmaal gehouden.

2° De ziel, die recht Avondmaal heeft gehouden, zal hoge en onuitsprekelijke gedachten en overdenkingen hebben van Jezus Christus. "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen", Hooglied 2:3. Alsof de bruid wilde zeggen: er is niets op aarde met Christus te vergelijken. Geloof mij, velen van ons zouden Jezus Christus verkopen voor een paar schoenen, zoals de profeet spreekt, Amos 2:6.

3° Indien u recht Avondmaal hebt gehouden, dan zullen uw genaden daardoor versterkt zijn. Want als de genade van liefde en geloof en van doding der zonden en de genade van geduld en nederigheid worden versterkt, dan hebt u sprekende bewijzen, dat u recht Avondmaal hebt gehouden. De *bruid* zegt: "Ik zit onder zijn schaduw", wat wil zeggen, dat zij nu, om het geestelijk over te brengen, neerzat in een stille en bestendige werkzaamheid van genade. Maar zijn niet al uw genaden in *dezelfde* toestand, waarin zij tevoren waren?

4° De giften en schenkingen van Christus zullen u zoeter zijn dan ooit tevoren. Weer is het de bruid die het uitspreekt: *Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet*. Maar ik moet zeggen, dat Christus en Zijn vruchten smakeloos zijn geworden voor velen van ons. Maar o, ik vrees, dat hier gisteren vele achteloze Avondmaalgangers geweest zijn.

5° Indien u recht Avondmaal hebt gehouden, zal de kracht van uw afgod en van uw overheersende begeerlijkheid vervallen zijn. Ik denk, dat Avondmaalgangers één van beide doen, óf zij zijn de grootste vrienden óf de grootste vijanden van hun begeerlijkheden. Nu, zijn er enigen hier, die durven zeggen, dat zij hun overheersende afgod meer haten dan ooit tevoren? Ach, sommigen van ons zullen naar het graf gaan, vol van de zonden van hun jeugd. U kunt bidden tegen uw begeerlijkheid, terwijl u uw afgod wilt sparen. Indien iemands overheersende zonde hoogmoed is, wil hij daartegen bidden, maar de afgod waarvoor hij knielt, de lof van de wereld, wil hij behouden. Iemand die overheerst wordt door hebzucht, kan bidden tegen die begeerlijkheid, terwijl hij het goud en zilver, waarvoor hij knielt, niet wil missen, ofschoon hij tevreden zou

zijn, de hebzucht zelf te missen. Indien het zo met u is, dan is uw afgod niet gedood en dan hebt u niet recht Avondmaal gehouden.

6° Wie recht heeft aangezeten, zal het kunnen weten uit naarstigheid in de plicht. U hebt niet gelovig aangezeten, wanneer uw naarstigheid verzwakt is. Nu, wanneer wij ons in dit opzicht oprecht onderzoeken, vrees ik, dat er velen onder ons gevonden worden, die niet recht Avondmaal hebben gehouden.

7° U kunt het ook weten uit de mate van gehoorzaamheid en vermaak in de geboden plichten. Sommigen van ons gaan tot het gebed en tellen de ogenblikken, vanaf het begin tot het einde. Leeft niet in het hart van velen wanneer zij komen tot het gebed, de vraag die Achab aan Elia deed: "Hebt gij mij gevonden, o mijn vijand?"

8° U kunt het ook weten uit uw liefde tot de heiligen. Er is in deze tijd te weinig gesproken over dit onderwerp. Want er zijn sommigen hier die noch Christus liefhebben, noch Zijn beeld. Zij haten niet alleen Zijn beeld in de godzaligen, maar zelfs de schijn van Zijn beeld in de geveinsden. Als u in het geloof hebt aangezeten, zult u de heiligen liefhebben.

II De tweede zaak, waarover ik wilde spreken, is deze. Wat is de beste weg om een afwezige Christus weer te ontmoeten, omdat Hij heengegaan is en teruggekeerd is naar Zijn plaats? Wat is de beste weg om de zoete vreugde van Zijn tegenwoordigheid terug te krijgen? Er is een *vijfvoudig gemis*, dat onder ons gevonden wordt, wat hersteld behoorde te worden.

1ste. Zijn gevoelige tegenwoordigheid.

2de. Geestelijk leven.

3de. Eerbied, blijdschap en troost. Wat wordt daarvan weinig onder ons gevonden!

4de. Geloof en andere genaden, daar veel Christenen in verval leven en ondervinden dat hun kracht hen heeft verlaten.

5de. Vermaak in de plichten. O, hoe velen van ons staan schuldig aan verval hierin!

Nu, indien u vraagt: hoe zullen wij de Koning wederhalen van Mahanaïm naar Jeruzalem? Ik raad u aan: lees Hooglied 3:1-4 en Hooglied 1:8. Hier wordt u de uitnemendste weg aangewezen, Christus terug te krijgen wanneer Hij afwezig is.

- U moet geloof oefenen onder afwezigheid.
- U moet Hem liefhebben.
- U moet naarstig zijn. De bruid zocht Hem in haar binnenkamer en in openbare genademiddelen en in gezelschap van andere Christenen.
- U moet geduld oefenen; maar als u Hem niet vindt in de ene plaats, dan moet u gaan naar een andere, zoals de bruid deed.
- U moet nog 'een weinigje verder gaan.' Onder dit *weinigje* verstaan wij deze drie trappen:

(1.) Een geduldige onderwerping aan Zijn beschikking.

(2.) U moet u onmiddellijk wenden tot de zoon van God, wanneer alle andere middelen feilen. Zo deed die man, die zijn zieke kind tot Christus bracht, toen Zijn discipelen het niet konden genezen. U moet tot Christus komen onder een naarstig gebruik van de middelen. U moet een onmiddellijk beroep doen op Christus.

(3.) U moet heen en weer reizen en opnieuw dezelfde middelen gebruiken en dezelfde weg nemen, die u reeds gegaan bent. Als u verflauwt in het gebed, zoekt dat te herstellen. Ik zeg u, bidt opnieuw en doe zo met alle andere plichten. Wanneer u Hem nog niet hebt gevonden, wees opnieuw bezig in dezelfde plicht.

Nu, laat ons tot Hem gaan en tot Hem bidden, Die heen gegaan is en wedergekeerd is tot Zijn plaats, totdat wij ons schuldig kennen en Zijn aangezicht zoeken.

GEBED

"Hoe liefelijk zijn op de bergen de voeten desgenen die het goede boodschap, die de vrede doet horen." Ik heb heden aan heel wat mensen onder u een goede tijding uit een ver land voor te houden. Welke is dat? Er zijn op deze dag twee grote minnaars tot de kerk van Bothwell gekomen, om u allen een aanzoek te doen. De Ene is Jezus Christus, die edele Plant van Naam. Hij doet u een aanzoek en zegt: "*Mijn zoon, geef Mij uw hart.*" De andere is de duivel, die u ook een aanzoek doet en zegt: "*Mijn zoon, geef mij uw hart.*" Nu, aan welke van deze twee wilt u antwoorden en naar wie wilt u luisteren? Ik ben er van overtuigd dat het ons moet vervullen met verwondering dat, Hij Die oneindig volmaakt is in Zichzelf, de liefde van ons zoekt en dat Hij die niets ontbreekt, onze liefde vraagt.

Nu, wij willen deze drie vragen aan u allen voorleggen.

1. Zag u ooit zo'n uitnemendheid in Christus, dat u gedwongen werd uit te roepen: O, dat ik duizend harten had om aan Christus te geven. O, dat ik duizend ogen had om op Hem te zien en: o, dat ik duizend handen had om Hem te dienen en: o, dat ik duizend voeten had om in Zijn wegen te wandelen. Bent u daar ooit geweest?
2. Een tweede vraag is deze. Wat dunkt u van dit verlangen van Christus, wat de Hemel op deze dag u bekendmaakt? Het is moeilijk uit te maken of uit deze tekst meest de liefde of meest de neerbuiging van Christus spreekt. Maar dit is zeker, dat wij ze er beide in kunnen vinden. O, dat zulk een edele Plant van Naam, als Christus is, ons zondaren, wil opzoeken!
3. De derde vraag: Wat zou de reden zijn, dat de Hemel op deze dag tot u komt met zo'n wens? Dit is het grote smeekschrift van de grote Koning aan u: "*Mijn zoon, geef Mij uw hart.*" Wij hebben niet anders te doen dan te trachten u over te halen om Christus te kiezen en u hebt niets meer te doen dan Hem uw hart te geven. O, indien wij Hem eens zagen in Zijn schoonheid, dan zou er niet veel gepreekt behoeven te worden, om ons te overreden Hem ons hart te geven!

Nu, in de woorden die u zijn voorgelezen, zijn drie zaken te overwegen.

I. Het aanzoek en de begeerte die Christus doet aan zondaren en dat is: "*Mijn zoon, geef Mij uw hart!*"

II. De reden waarom Christus bij zondaren aandringt, opdat zij voldoen aan Zijn verlangen, Hem hun hart te geven. Wij menen, dat er zes redenen in de woorden zijn, om aan Zijn verzoek toe te geven.

1° Er is een grote uitnemendheid in de Persoon, die dit aanzoek doet, dat is MIJ. Geef uw hart aan Mij, de Gekruisigde; aan Mij, de Stervende; aan Mij, de Uitnemende; geef het aan Mij, de Verheerlijkte. Alles wat gezegd kan worden, is gezegd, als Hij zegt: *Geef MIJ*. Er is een grote oorzaak ons hart aan zo'n uitnemend Persoon te geven.

2° Als u uw hart aan Christus wilt geven en u wilt in Hem berusten en u aan Hem onderwerpen, dan zal Hij het aannemen als een *gift*, hoewel het onze schuld en onze plicht is, het Hem te geven. Daarom zegt Hij: "*Geef Mij uw hart.*" O, wie kan zulk een gift aan de dierbare Christus weigeren? Gezegend zij de gever van deze gift.

3° Overweeg de geringheid van de gift, die Hij vraagt. Het is uw h art. Hij zegt niet: Geef uw besmet hart aan Mij *sm tteloos*; geef uw onheilig hart, aan Mij *heilig*; uw onrein, dartel, zwart hart, geef het *gezuiverd* aan Mij. Het is alleen, geef *Mij* uw *hart*. *Mij* en *uw*, waar zo'n oneindig verschil is tussen deze twee, hoewel het niet in deze woorden wordt uitgedrukt.

4° Overweeg welk een liefelijke en zielsinnemende manier Christus kiest, om harten van mensen te winnen. Hij komt niet met een bevel zoals Hij kon doen, maar in de weg van *nederige smeking, als het ware geknield*, vragende om zondaarsharten, hoewel Hij ze bevelen kon.

5° Overweeg de edele en uitmuntende waardigheid, waartoe hij, die Christus zijn hart geeft, wordt bevoorrecht, want Hij zegt, *Mijn* zoon. Ofschoon zij van tevoren allen vreemdelingen van God waren, komen ze nu in de staat van aangenomen kinderen en worden zij Gods zonen, die aan Christus hun hart geven.

6° Een reden, waarom Hij zo aandringt is deze, dat indien wij ons hart aan Christus geven, het onmogelijk is dat wij het aan iets anders geven. Dit is duidelijk uit de tekst wanneer wij hem met de volgende verzen vergelijken, waar gesproken wordt van de hoerachtige vrouw, die ons hart zal innemen, indien Christus het niet krijgt. Het is alsof Hij wil zeggen: De duivel zal uw hart krijgen en hij zal het geven aan uw lusten, als Ik het niet krijg.

III De derde zaak in de woorden is *de tijd* wanneer het hart aan Christus moet worden gegeven: het is de morgenstond van uw leven. Het woord in de grondtekst betekent: *Jongelingen, geef Mij uw hart*. Nu, wij spraken tevoren tot aanbeveling van de vreze Gods in de jonkheid. Ik zal slechts zes of zeven redenen noemen, waarom wij aandringen op het kiezen van de dienst van God in de jeugd en op het vroegtijdig geven van het hart aan Christus.

1. Ten eerste noemen wij het ernstig verlangen van Christus, het hart in die tijd te hebben. "Gedenk aan uwen Schepper in de dagen uwer jongelingschap", Pred. 12:1. Dat is Christus' ernstig verzoek aan zondaren, aan Hem te gedenken in hun jeugd.
2. Een tweede overweging is deze: Omdat uw werk groot is en uw reis lang, geef daarom uw hart aan Christus in uw jonge jaren, om tijdig aan de lange reis te beginnen.
3. U hebt slechts een korte tijd om dat grote werk te doen en de lange reis te maken. Ja, er is reeds veel van onze kostbare tijd voorbij en slechts weinig van ons werk gedaan. Wij zijn nauwelijks begonnen. Vandaar dat ik mag zeggen, wat de heer des huizes tot de wijngaardeniers zei: "Wat staat gij hier de gehele dag ledig?" Nu, wilt u uw hart aan Hem geven?
4. Overweeg, dat, indien u uw hart in uw jeugd aan Christus geeft, dit u zal helpen de zonde te ontvluchten, waarin u -en uw hart- in uw jeugd zo geneigd bent te vallen. "Want de jeugd en de jonkheid is ijdelheid", Pred. 11:10.
5. Bedenk, dat, indien u uw hart in uw jeugd aan Christus geeft, het meer aannemelijk en welkom voor Hem zal zijn, dan wanneer u oud bent als u zou komen, wanneer u zestig jaar hebt geleefd. Daarom doe het bijtijds, nu Christus het hebben wil.
6. Hoe vroeger u uw hart aan Christus geeft, hoe eerder u zult worden toegelaten tot het deelgenootschap, het vruchtgebruik en het genot van vele uitmuntende dingen in Hem. Zo veel te eerder zult u worden toegelaten tot Zijn gezelschap, wat u mist als u Hem uw hart niet geeft.
7. Weet, dat zo u uitstelt uw hart heden aan Christus te geven, u morgen ongeschikter zult zijn, het te doen. Want u kunt het niet  en uur uitstellen of u maakt uzelf voor

veel dagen ongeschikt uw hart aan Christus te geven. Daarom zeg ik tot u, jonge mensen, geef uw hart aan Christus. Ik kan u allen geen betere raad geven. O, zullen wij Hem wegzenden met een weigering op de eerste dag van het feest, op de tweede en op de derde dag? O, zult u alle drie dagen Christus weigeren? Ik gebied u, doe dat niet, maar geef Hem uw hart.

I.

Nu komen wij tot *de eerste zaak* in de woorden waar ik een weinig over wil spreken en het is dit: Christus doet Zijn aanzoek en vraagt zondaren hun hart aan Hem te geven. Bij het verhandelen van dit punt zal ik over vier of vijf dingen spreken.

Ten eerste. Wat het is, ons hart aan Christus te geven. Ik zal het u voorstellen in deze vijf zaken.

1ste Het is, uw *gedachten* aan Christus te geven. Er zijn sommigen, die hun gedachten aan de duivel willen geven, maar hun genegenheid aan Christus. Maar ik zeg: u moet aan Christus denken wanneer u neer zit en wanneer u opstaat; in het wakker liggen 's nachts en in de dag, wanneer u over de weg gaat. Maar ik moet zeggen, dat Christus niet is in al onze gedachten.

2de Het is, uw *verlangens* aan Christus te geven. Als uw verlangens tevoren in veel verschillende kanalen liepen, dat ze nu alle tot Hem lopen en in Hem uitkomen.

3de Het is, al onze *genegenheden* aan Christus te geven, onze vreugde en blijdschap, onze liefde en ons geduld. Ja, alle onze genegenheden voor Hem.

4de Het is, ons *verstand* aan Christus te geven, opdat het licht van ons verstand en alle kennis die wij hebben, vermeerderd worden tot Zijn heerlijkheid.

5de Het geven van ons hart aan Christus, is het geven van onze *ziel* aan Hem, de gehele ziel en al haar vermogens.

Nu, in de *tweede* plaats zullen wij enige overwegingen voorstellen, om deze dingen bij u thuis te brengen. En ik bid en gebied u, deze edele Plant van Naam, Jezus Christus niet te versmaden maar Hem uw hart te geven.

1. De eerste overweging is deze, dat indien u veertig jaar zou wenen en een andere veertig jaar zou bidden, en u zou uw hart niet geven, dan zal tot u gezegd worden: "Wie heeft deze dingen van uw hand geëist?" En: dat God lief te hebben meer is dan alle offeranden. Zie ook 1 Kor. 13:2 en3: "Indien ik geen liefde heb, zo ben ik niets (...) en al gaf ik mijn lichaam, opdat ik verbrand zou worden, zo zou het mij geen nuttigheid geven." Daarom, geef uw hart aan Christus, opdat uw gebeden, uw vasten en uw wandel niet tot schuld worden gerekend.
2. De tweede overweging is deze, als u uw hart aan Christus geeft, zal Hij Zijn hart aan u geven. Is dat niet een zoete ruil? "Die Mij lief heeft, zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal Hem liefhebben, en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren", Joh. 14:21. O, Deze twee zijn de beminlijkste Gasten om bij u te wonen; en Zij zullen bij u wonen, als u Hem uw hart geeft.
3. Overweeg, dat uw hart, wat Hij zoekt, niet veel waard is. "Het hart der goddelozen is weinig waard", Spr. 10:20. En ik moet dit zeggen van de harten van alle mensen; geef het daarom aan Christus.
4. Overweeg, dat Christus buitengewoon aandringt en ernstig begeert, dat u Hem uw hart geeft. Vervloekt zij de man en de vrouw, die hun hart niet aan Christus willen geven 'en laat de ganse gemeente zeggen: amen.' De brede Evangelievloek zal die

persoon treffen: "Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking: Maranatha! 1 Kor. 16:22.

5. Overweeg, dat, als u uw hart aan Christus geeft, het u vrij zal maken van een grote, vijfvoudige last waaronder u ligt.
 - Het zal u verlossen van de grote last van *begeerten*. De begeerten van iemand, die een vreemdeling is van Christus, zijn als het graf, dat roept: *Geeft, geeft*. Het zal nooit zeggen: Het is genoeg. "De begeerte van de luiaard zal hem doden." Maar als u eenmaal uw hart aan Christus hebt gegeven, dan zal het spreken als in Psalm 27:4 "Eén ding heb ik van den Heere begeerd, dat zal ik zoeken; dat ik alle de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren, om de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel."
 - Het zal u verlossen van een last van *vrezen*. Zolang mensen vreemdelingen zijn van Christus, vrezen ze een vloek, of een verlies, of een droevige bezoeking. Maar wanneer u uw hart aan Christus hebt gegeven, zal dit het graf van uw vrezen zijn, waarin ze begraven worden.
 - Het geven van uw hart aan Christus zal u verlossen van een last van *verdriet*. Zo lang iemand een vreemdeling is van Christus heeft hij geen reden van blijdschap, maar van verdriet. Maar wanneer u uw hart aan Hem hebt gegeven, zult u uzelf in Hem verblijden met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. De gelovige mag somtijds bitterlijk bedroefd zijn, maar niet over zijn aandeel (in Christus). "Het hart kent zijn eigen bittere droefheid, en een vreemde zal zich met deszelfs blijdschap niet vermengen." Spr. 14:10.
 - Er is een last van *twijfel*. Maar het geven van ons hart aan Christus zal ons bevrijden van alle verwarring en onze angstige zorgen zullen lieflijk worden opgelost in deze vrijheid, wanneer wij ons hart aan Hem hebben gegeven.
 - Het zal u vrijmaken van de last van *angstige verwachtingen*. Een vreemdeling van Christus heeft veel verbeelding en een ijdele hoop, maar wanneer hij zijn hart aan Christus geeft wordt het daarvan bevrijd. Overweeg dit en wek uzelf op om uw hart aan Hem te geven, als u van die last verlost wilt worden.
6. Bedenk, dat alle andere dingen, die u aan Christus geeft, nooit door Hem zullen of kunnen aanvaard worden, als u Hem niet de gift van uw hart geeft.

Wij zullen vijf dingen noemen, die een geveinsde aan Christus kan geven, *zonder zijn hart te geven*.

1ste. Een geveinsde kan Christus zijn *tong* geven, ja hij kan zeer aangenaam spreken over ieder godsdienstig onderwerp. Nu, hier zijn velen, die nooit hun tong aan Christus gegeven hebben en daarom, weet dit, dat u nog een stap beneden een geveinsde staat, indien u nooit uw tong aan Christus hebt gegeven.

2de. De geveinsde kan Christus *belijden*. Hij zal Christus' kleed aantrekken, maar niet Zijn genaden. Ja, hij zal eerlang het lot werpen over de mantel van Christus. Nu, zijn er niet velen hier die zó zijn? Dan bent u nog een stap beneden een huichelaar, als u uw hart niet aan Hem hebt gegeven.

3de. Een geveinsde kan Christus de *buitenkant* geven van alle uitwendige plichten. Hij kan bidden, avondmaal houden, vasten, lezen en overdenken, ja, uitwendig in alle plichten leven en toch nooit zijn hart aan Christus hebben gegeven.

4de. Een geveinsde mag somtijds zijn *consciëntie* aan Christus geven en die laten spreken voor Hem en Zijn eer, terwijl hij toch zijn hart niet aan Hem geeft.

5de. Een geveinsde kan zijn *uitwendige mens* aan Christus geven, zijn ogen, handen en voeten, zodat hij uitwendig niets zal doen, dan wat Christus gebiedt. Ja, velen geven Christus hun tong, aangezicht, ogen, voeten, maar geven Hem *nooit hun hart*. Nu, al deze dingen zijn onaanvaardbaar voor God, totdat u Hem uw hart geeft. Daarom, laat dit u opwekken tot uw plicht.

7. Bedenk, dat, als u uw hart niet aan Christus geeft, de grenspaal tussen u en een geveinsde niet precies is aan te wijzen. Want er kan een verandering in een mens plaats gehad hebben, die zijn hart niet aan Christus heeft gegeven.

Er is een zeventvoudige verandering, waartoe een geveinsde kan komen die nooit zijn hart aan Christus gegeven heeft.

1ste. Er mag een verandering zijn in zijn *verlichting*. "Al ware het, dat ik al het geloof had, zodat ik bergen verzetste, en de liefde niet had, zo ware ik niets", 1 Kor. 13:2. Hoevelen die heerlijk van Christus gesproken hebben, zijn heden in de hel! Lees het 23ste hoofdstuk van Numeri en zie het daar. Ik twijfel of er een leraar in Schotland is geweest, die van Christus kon spreken zoals Bileam en toch is hij in de hel. Ja, een huichelaar mag twijfelingen en moeilijke gevallen oplossen, die een Christen niet kan verklaren -zo groot kan zijn verstand zijn-, en toch zal hij zijn hart niet aan Christus geven.

2de. Er mag een verandering plaatshebben in de *consciëntie* van een geveinsde. Geloof het, zijn consciëntie kan hem aanklagen wegens zijn verzuim van plichten en wegens het ongelijk dat hij Christus heeft aangedaan, zoals het bij Judas was. Zij komen hierin soms zover als de ware godzaligen, indien niet verder. Nu, er kan een drievoudige verandering zijn in de consciëntie van een huichelaar. Zoals:

- De consciëntie kan hem aanklagen wegens het bedrijven van zonde en dat kan zeer diep gaan, zoals in Judas, Saul en Kaïn. Saul weende er over, Judas verhing zich en Kaïn riep vanwege zijn zonde uit: "Mijn misdaad is groter dan dat zij vergeven worde."
- De consciëntie van een geveinsde kan overtuigd zijn, dat, wanneer hij een harde slag krijgt, het om zijn zonde is en hij zal dan erkennen dat de Heere daarin rechtvaardig is. In 2 Kron. 12:6 staat dat Rehabeam uitriep: "De Heere is rechtvaardig!" Toch was hij een onrechtvaardig mens, want: "Hij deed dat kwaad was, dewijl hij zijn hart niet richtte om de Heere te zoeken", vers 14.
- De consciëntie van een schijnheilige mag hem aan het redeneren zetten, om uit zekere oorzaken zijn aandeel in Christus te verdedigen, terwijl hij nooit zijn hart aan Christus gegeven heeft.

3e Er mag een verandering zijn in de *genegenheden* van een huichelaar. Er zijn teksten om dit te bewijzen. Eén ervan is Jes. 58:2. "Zij hebben een lust tot God te naderen." Nu, ik vraag u, of u dat kunt zeggen? En indien u nooit lust had of u verblijdde in het naderen tot God, dan bent u nog een trede beneden een schijnheilige en dan hebt u uw hart niet aan Christus gegeven. O, beef daarover! Een andere plaats, waaruit wij het bewijzen, is Romeinen 2:18: "Gij weet Zijn wil en beproeft de dingen, die daarvan verschillen." (En keurt de dingen goed, die uitnemender zijn, Engelse vertaling.) En toch wordt van hen gezegd, dat zij rustten in de wet en hun hart nooit aan Christus gaven. O, dat is toch een vreselijke zaak.

4^e Een geveinsde kan een verandering in zijn *wil* hebben en dat is een van de meest merkwaardigste veranderingen die kunnen plaatsvinden. Ja, hij mag een half verlangen

hebben, Christus te kiezen, wat Bileam had, toen hij uitriep: "Mijn ziel sterve de dood der oprechten, en mijn uiterste zij gelijk het zijne!" Num. 23:10.

5° Een geveinsde mag een verandering ondergaan in zijn *wandel*. Geloof mij, velen van ons wandelen als witgepleisterde graven. Velen hebben Christus' mantel aan, maar niet Zijn genaden. Daarom, laat niemand oordelen naar de uitwendige verschijning, maar naar het geven van het hart aan Christus.

6° Een schijnheilige mag een verandering hebben in zijn *uitdrukkingen*. O, wanneer wij sommige geveinsden horen bidden, hoe mooi kunnen zij van Christus spreken! Salomo zegt: Vervloekt is hij, wiens haat door bedrog bedekt is, diens boosheid zal in de gemeente geopenbaard worden, Spreuken 26:26.

7° Er mag een verandering zijn in de *ondervinding* van een geveinsde.

Er zijn zeven grote stappen van ondervinding, die een geveinsde kan doen, zonder zijn hart aan Christus te hebben gegeven.

- Hij kan onderscheiden tussen Christus' afwezigheid en Zijn tegenwoordigheid. Hij mag onderscheid weten tussen de tegenwoordigheid van God, die hij pleegt te hebben en het gemis daarvan. Zo was het met Saul: "God is van mij geweken", 1 Sam. 28:15.
- Een tweede stap van ervaring, die een schijnheilige kan doen, is deze: hij kan weten, dat zijn gebed niet wordt beantwoord. Saul zeide: "God antwoordt mij niet meer", 1 Sam. 28:15.
- Een derde zeer merkwaardige stap in de ondervinding van een geveinsde is, dat hij angstig en treurig is onder de afwezigheid van God en dat zijn gebed niet beantwoord wordt. In de aangehaalde tekst zegt Saul: "Ik ben zeer beangstigd." Wat deert u Saul? Wat deert u Godloochenaar? "God antwoordt mij niet", zegt hij, en dat is het, dat mij deert. Zijn er niet velen hier, die nooit vanwege hun onbeantwoorde gebeden wakker geschud zijn en nooit daardoor zeer beangstigd zijn geweest? U, bij wie het zo gesteld is, staat nog een trede beneden de Godloochenaar Saul en dus hebt u nooit uw hart aan Christus gegeven.
- Een geveinsde mag overtuigd zijn van de ondragelijke last van de zonde. Kain riep uit: "Mijn misdad is groter dan dat zij vergeven worde." Hier is een Godloochenaar, die nooit zijn hart aan Christus gaf, overtuigd van het ondragelijk gewicht van de zonde.
- Een schijnheilige mag enige geringe kennis hebben van de hemelse vreugde. In Hebr. 6:5 zijn sommigen, die gesmaakt hebben de krachten der toekomstige eeuw en toch kunnen afvallen, omdat zij maar geveinsden waren, die hun hart niet aan Christus hadden gegeven.
- Een zesde stap is deze. Een geveinsde mag onderscheiden tussen een goede preek en een verkeerde, zoals die in Hebr. 6. Zij kunnen er over oordelen en vertellen, wanneer zij het woord aangenaam vinden of niet.
- Ten zevende, de kroon van de ervaring van een schijnheilige is, dat hij sommige geringe verlangens naar Christus heeft en toch nooit zijn hart aan Hem geeft, Hebr. 6.

Nu, daar een geveinsde zo ver kan komen en het zover met hem gaat in deze dagen, laat het een aansporing voor u zijn, uw *hart* aan Christus te geven, omdat dit de grensmaal tussen een schijnheilige en u is.

Nu, wilt u hierop antwoorden, ouden en jongen? Bent u zover gekomen als een geveinsde gaan kan? O, verachtelijke en snode godloochenaar, bent u zover gekomen?

O, sta met ontzag stil, opdat u niet teleurgesteld wordt in uw verwachting van de hemel. Ik zal slechts deze drie stappen van een geveinsde noemen en ik wil u vragen of u ooit zo ver gekomen bent, en zo niet, dan bent u ver beneden een geveinsde, die nooit zijn hart aan Christus gaf. Het zijn deze dingen, die meest overtuigend voor u moeten zijn.

Ten eerste. Hebt u ooit gezegd of mocht u zeggen, dat u een vermaak had in het gebed of in het horen van de prediking? Had u ooit lust tot God te naderen? Nu, indien u zo ver bent gekomen, zo kunt u toch een geveinsde zijn, niettegenstaande dit alles. Maar indien niet, zo staat u nog een trede beneden een schijnheilige en u hebt nooit uw hart aan Christus gegeven.

Ten tweede. Hebt u ooit getreurd over het gemis van antwoord op uw gebed? Ik vraag uw consciëntie, of u durft zeggen, dat het u ooit ernst was? Wilt u antwoorden? Heeft het ooit uw hart aangedaan? Maar indien het zo is, dan kunt u nog een geveinsde zijn en 'een gans bittere gal.' Echter indien u niet durft zeggen, dat het zo is, dan bent u een trede beneden een geveinsde, die nooit zijn hart aan Christus gaf.

Ten derde. Is het u ooit gebeurd, dat u een verschil gewaar werd en dat u kon onderscheiden in uw eigen toestand tussen afwezigheid en tegenwoordigheid? Maar indien u dit niet verstaat, dan bent u een trede onder een schijnheilige, die nooit zijn hart aan Christus gaf. Nu geliefden, daar huichelaars het zo ver kunnen brengen, ontwaak dan en wordt daardoor opgewekt, om uw hart aan Christus te geven. Want dit zal de grenspaal wezen tussen u en hen

8. Overweeg de uitnemendheid van de Persoon, Die aanzoek doet om uw hart. Het is de eeuwige zoon van God, Die uw hart begeert te hebben. "Heft uw hoofden op, gij poorten en verheft u, gij eeuwige deuren, opdat de Koning der ere inga", Psalm 24:7. Dit is het grootste argument dat Hij gebruikt om u te overreden de deuren te openen; dat het een edele Gast is Die wil binnen komen: Hij is de Koning der ere. O, zal hier iemand zijn, die de uitnemende en dierbare Christus buiten de deur zal houden? O, laat Hem binnen!

9 Overweeg dit, om u aan te zetten, uw hart aan Christus te geven, dat Hij met het uiterste geduld gewacht heeft of het u zou goeddenken uw hart aan Hem te geven. Christus bad Zijn bruid daarom: "Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn volmaakte; want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen", Hooglied 5:2. Dit is Zijn eigen argument dat Hij bij haar gebruikt. O, doe open en laat Mij toch binnen!

Maar laat mij u allen vragen: Hoe lang heeft Christus u reeds dit aanzoek gedaan om uw hart te krijgen? Nu, wilt u Hem binnenlaten? Om Christus' wille, geef Hem uw hart, want Hij heeft lang genoeg op u gewacht.

10. Indien u uw hart niet aan Christus geeft dan zal de duivel het hebben. Er is een strijd tussen deze twee minnaars, als wij zo mogen spreken, te weten Christus en de duivel. Maar ik vrees dat Christus alléén moet vertrekken van de kerk in Bothwell. O, zal de duivel meer invloed op u hebben dan Christus? Zal die duivelse minnaar op u de overhand hebben? Ik gebied u door Hem, Die blank en rood is, dat u uw hart aan Christus geeft. O, welk argument kan ik aanvoeren om u te bewegen uw hart aan

Christus te geven? Ik smeed u Hem uw hart te geven. En hoewel ik veel heb gesproken hoe ver het met een geveinsde kan gaan, waag het nochtans op Christus. Hij zal u niet uitwerpen als u tot Hem komt en uw hart Hem aanbiedt. O, wilt u het doen? Ik smeed het u.

11 Overweeg ook, dat, indien u uw hart aan Christus wilt geven, Hij op dat kleine, geringe geschenk zal zien als op het loon voor de arbeid van Zijn ziel. Ja, Hij zal het beschouwen als een volkomen vergoeding voor al Zijn lijden. Nu, zal de zoon van God tevreden zijn met zo'n klein loon en met zo'n geringe vergoeding, voor alles wat Hij heeft gedaan? Zou u dat Hem niet willen geven? O, dierbare Christus, zou U heden terugkeren zonder de *machtige* als een roof te delen en zonder de *sterkgewapende* zijn vaten te ontroven? Nu, vraag het aan uw eigen ziel: o, zal ik mijn hart aan Christus geven of niet?

12. Bedenk ook, zolang u uw hart niet aan Christus geeft, dat alles wat u doet - Avondmaal houden, vasten, bidden, lezen of wat het mag zijn-, niet anders is dan een gruwel voor de Heere. "Want het offer der goddelozen is den Heere een gruwel, hoeveel te meer als ze het met een schandelijk voornemen brengen."

Nu, laten al deze overwegingen voor u een drangrede zijn, uw hart aan Christus te geven.

Nu, in *de derde* plaats zullen wij enige bewijzen voorstellen, enkele kentekens waaruit u kunt weten of u uw hart aan Christus hebt gegeven of niet. En wij gebieden u uzelf te onderzoeken en na te gaan of u het reeds gedaan hebt of niet. En als het nog niet gebeurd is maak dan haast en doe het.

1° Het eerste bewijs is dit, wanneer Christus veel in uw gedachten is. Wat ons hart in bezit heeft is het meest in onze gedachten. Nu, waarop zijn uw gedachten het eerst in de morgen gevestigd? Zijn zij bij Christus? Ach, ik vrees dat er andere dingen in uw gedachten leven. Als het zó is, heeft Hij uw hart niet gekregen.

2° Zij die hun hart aan Christus hebben gegeven, richten hun ogen naar Zijn wegen en nemen Zijn wacht waar. Deze twee zijn in de tekst aan elkaar verbonden. Nu, zijn er hier niet veel, voor wie de geboden plichten een last zijn? Dat is een teken dat u uw hart nooit aan Hem gaf.

3° Wie zijn hart aan Christus heeft gegeven, die zal Zijn afwezigheid als een last gevoelen. "Ik zal Hem zoeken Dien mijn ziel liefheeft; ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet", Hooglied 3:2. Daarom treurde de bruid over Zijn afwezigheid.

4° Wie zijn hart aan Christus heeft gegeven, beantwoordt al de verzoeken als volgt: "O verzoeken, ik ben niet het eigendom van mijzelf, maar ik ben van Christus; u moet weggaan, en vraag het aan Christus als u mij wilt hebben." Dat is een edele wijze van antwoorden op de aanvallen van de satan: "Ik ben van Christus en niet mijn eigen heer."

5° Zo iemand wil Christus geen moeite aandoen. Hooglied 3:5: "Ik bezweer u, zegt de bruid, dat u de liefde niet opwekt noch wakker maakt, totdat het Hem luste." Engelse vertaling.

6° Wanneer het hem eenmaal is gegeven de zoetheid van Christus te proeven, dan tracht hij door alle middelen Christus en zijn ziel bij elkaar te houden. "Ik hield Hem vast en liet Hem niet gaan", Hooglied 3:4.

Nu, zijn hier sommigen, die deze kentekens missen en die overtuigd zijn dat zij hun hart niet aan Christus hebben gegeven? Ik zal nog spreken van de beletselen, welke naar mijn mening de oorzaak zijn dat zij hun hart nog niet aan Hem gegeven hebben.

1. Wij zijn niet overtuigd en geloven niet dat Christus alles overtreft. Zouden wij dit verzoek van Christus: *Mijn zon, geef Mij uw hart*, zo lang kunnen afslaan als wij Hem kenden? Onwetendheid van de dierbaarheid van Christus belet ons huwelijk met Hem. Want indien wij de Vorst des Levens gekend hadden, wij zouden Hem niet gekruisigd hebben, Die de Heere der heerlijkheid is. Maar Hij is beide, onbekend en veracht onder ons.
2. Het tweede beletsel is de verharding van onze wil. Er zijn velen die uitroepen: "Wij moeten niets van Christus hebben", zoals in Psalm 81:12 staat: "Israël heeft Mijner niet gewild." Maar ik zeg u, weet u niet dat Christus dan ook zal zeggen: "Ik wil u niet hebben?" En weet u of dat vonnis niet over u is uitgesproken, het zij dan naar uw eigen woord: "wilt u Christus niet hebben dan wil Hij u niet hebben?" O, wat een vreselijk vonnis is dat!
3. Een derde beletsel is: De afgoderij van ons hart met de dingen van de tegenwoordige wereld, heeft ons hart van Christus afgetrokken. Want dat is een groot beletsel, om ons hart aan Christus te geven, wanneer ons hart uitgaat naar de dingen van dit leven en daar vermaak in heeft.
4. Wij zijn niet overtuigd van de noodzaak, het voordeel en het vermaak, dat er ligt in het geven van ons hart aan Christus. O, verharden van hart en gij die ver van de gerechtigheid af bent, wilt u uw hart niet aan Hem geven, terwijl er zo'n grote noodzaak toe is en er zo'n groot voordeel in ligt?
5. Het vijfde beletsel is dit: Er is een zielsvereniging en een hartsverbondenheid tussen ons en onze afgoden. Er zijn drie teksten in de Schrift die spreken van deze hartsverbondenheid tussen ons en onze afgoden. "Efraïm is vergezeld met de afgoden", Hoséa 4:17. De grondtekst zegt: *Efraïm is getrouwd met de afgoden*. Zie ook Hoséa 14:9 en Ezech. 14:2-5. Onderzoek deze twee plaatsen tot uw lering. Want zij spreken van een vereniging tussen ons en onze afgoden, zodat wij ons hart niet aan Christus kunnen geven. Nu, ik beveel u hierop te antwoorden: "wilt u uw hart aan Christus geven of niet, *op deze laatste en grote dag van het feest?* Welke drangreden zal u overwinnen? En welke redenen zijn niet reeds voor u gebruikt?" O, niet-te-overreden schepselen, zal niets u overreden? Ik zeg deze ene zaak tot ieder die zijn hart aan Christus geeft, geloof mij u zult er nooit berouw van hebben en u zult nooit reden krijgen tot berouw. O, Christus is uw hart wel waard en die knoop van samenbinding, die vallen zal tussen u en Christus, die gouden, onlosmaakbare knoop, zal nooit ontbonden worden.

Er zijn vier dingen, die de banden verbreken en de knopen losmaken tussen de dierbaarste vrienden. En toch zullen deze dingen die knoop van vereniging met Christus niet losmaken.

(1.) De zonde van overspel zal de banden tussen gehuwden verbreken en toch zal zij de band van vereniging met Christus niet verbreken. Zie Hoséa 2:6. "Ik zal heengaan en wederkeren tot mijn vorige Man", zegt Israël, want zij had gehoereerd met een ander, ja, was met een andere minnaar getrouwd, sinds zij van Christus afhoereerde. En toch brak dit de band niet van het eerste huwelijk met Christus. Daarom wordt zij welkom geheten, wanneer zij tot Hem wederkeert. "Gij nu hebt met vele boeleerders gehoereerd, keer nochtans weder tot Mij, spreekt de HEERE", Jeremia 3:1.

(2.) Ondankbaarheid zal de knoop van vriendschap tussen de beste vrienden losmaken. Als een vriend een grote dienst bewees aan de ander en die ander toonde zich ondankbaar, o, hoe zou dit de onderlinge vriendschap verbreken! Maar o, hoe ondankbaar wij ook zijn geweest tegen Jezus Christus, toch zal het de knoop van vereniging tussen Hem en ons niet losmaken. Maar het is als in Zefanja 3:17: "Hij zal zwijgen in Zijn liefde."

(3.) Misverstand zal de vereniging tussen de beste en dierbaarste vrienden verbreken en toch kan de vereniging tussen Christus en ons daardoor niet verbroken worden. Hoewel wij Hem verkeerd verstaan en niet begrijpen, het ligt niet in onze macht deze knoop te verbreken. Want het is niet mogelijk dat Hij ons niet zou begrijpen.

(4.) Drift en toorn, waarvan Salomo zegt, dat ze de voornaamste vriend scheidt. Maar toorn kan geen scheiding maken tussen Christus en hen, die eenmaal deze knoop van vereniging hebben gelegd. O, gezegend zijn wij dat de knoop in Zijn hand is! Geen toorn zal ze Hem doen verbreken. Ja, Hij zal ons eerder in de hemel halen dan dat Hij deze knoop verbreken zal.

Nu, zal ik afscheid van u nemen, zonder dat u uw woord aan Christus hebt gegeven? En moet ik tot Hem terugkeren en zal ik niets goeds kunnen zeggen? Of wilt u uw hart nog aan Hem geven, omdat Hij zo aanhoudt? O, ik denk dat Christus uw hart wel moet *stelen*, voor Hij het *krijgt*. Maar als u Hem deze gift wilt geven, zal het uw ogen sluiten voor alle andere dingen. Daarom, geef het Hem! O, wat zegt u daar nu op? Wij nemen afscheid en gaan weg en u weet niet of er weer zó naar uw hand zal worden gedongen voor Jezus, als nu gebeurd.

Maar indien wij u gewonnen hebben, dan hebben wij niet tevergeefs gearbeid. Daarom zeg ik: of u toestemt of weigert, Christus zal Zijn eer hebben. De engelen en de geesten van de volmaakt rechtvaardigen zullen Hem prijzen en verheerlijken, ook al doet u het niet.

Ik zal hiermee besluiten: laten al de engelen Hem prijzen en laat de ganse gemeente zeggen: amen. Laten al de heiligen in de hemel en op aarde Hem prijzen en laat de ganse gemeente zeggen: amen. Laten de zon en de maan, de sterren, vuur, hagel, stormwinden, dampen, vorst, de vogels in de lucht en de vissen in de zee, oude mannen en jonge mannen, oude vrouwen en jonge meisjes, Hem prijzen; en laat de ganse gemeente zeggen: amen. Ja, laten onze zielen en alles wat binnen in ons is Hem prijzen, Die ons aangezocht heeft en Die toch door oneindige waardigheid zó ver verheven is boven al ons loven en prijzen. Hem worde toegebracht de eeuwige lof en heerlijkheid en eer, tot in aller eeuwen eeuwigheid. Amen.

3. DE GROTE ZALIGHEID 1^e preek morgendienst

"Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben" Hebrëen 2:3

Dit eeuwig Evangelie dat u gepredikt wordt, is die heerlijke ster die ons tot de plaats moet leiden waar de gezegende Christus ligt. Dit Evangelie, de blijde boodschap van deze grote zaligheid is nabij u gekomen en Christus staat aan de deuren van uw hart, verlangende dat u Hem zal open doen. Dit grote smeekschrift wordt u heden van de hemel aangeboden, opdat u toch eindelijk deze grote zaligheid wilt omhelzen, die u door Hem om niet wordt aangeboden. U wordt heden geroepen om te betreuren, dat u van het begin van uw leven af uw oren gestopt hebt voor die liefelijke en innemende stem van deze zalige Minnaar; dat Hij u op de fluit heeft gespeeld maar u niet hebt willen dansen; dat Hij u klaagliederen heeft gezongen maar u niet hebt willen wenen.

Maar laat ons tot de voorgelezen tekst overgaan. De Apostel heeft in het voorgaande hoofdstuk op godgeleerde wijze gehandeld over de weergaloze en onvergelykbare voortreffelijkheden van onze zalige Heere Jezus. In het eerste vers van dit tweede hoofdstuk neemt hij een vermaning uit zijn voorafgaand leerstuk, welke in het kort deze is 'dat zij zich zouden houden aan de gezegende leer van het Evangelie, opdat zij niet te eniger tijd zouden doorvloeien en dat zij zijn Evangelie, als een juweel van grote waarde, zouden bewaren en dat niet verkopen, maar integendeel bewogen worden, het te kopen'. Deze vermaningen dringt hij aan door twee argumenten.

- Het eerste argument staat in het tweede vers waar hij zegt: "Indien het woord, door de Engelen gesproken, vast is geweest, en alle overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangen heeft." Dat wil zegen: indien de overtreding van de *Wet*, die door de dienst van de *engelen* gegeven is, en alle ongehoorzaamheid aan de wet zo streng gestraft wordt, laat dat u aandrijven er acht op te geven, dat u niet tegen het dierbaar *Evangelie* zondigt, dat door de *Heere Zelf* gesproken is.
- Het tweede argument in de woorden die wij u hebben voorgelezen, is genomen van de slag van Gods rechtvaardigheid, die zeker en gewis hen zal treffen, die op zo'n grote zaligheid geen acht geven. Het is onmogelijk, zegt hij, dat er een vrijstad kan zijn voor hen die deze grote zaligheid verachten.

Nu, in de woorden die we hebben gelezen zijn deze zes zaken te overwegen:

- I. Het is ten eerste een *kwade zaak* voor de hoorders van dit dierbaar Evangelie dat ze deze grote zaligheid verachten en niet naar waarde schatten. Dit wordt duidelijk in de woorden verondersteld, want anders zou de Apostel geen reden of vrijheid hebben om de verachters ervan met zulke vreselijke dingen te bedreigen.
- II. De tweede overweging in de tekst is dat de slag en het verderf van hen die deze grote zaligheid verachten, *zeker en onfeilbaar is*; het zal hen ongetwijfeld overkomen. Dit volgt duidelijk uit de woorden: "Hoe zullen wij ontvlieden?" Alsof hij wilde zeggen: als wij op zo'n grote zaligheid geen acht nemen, is er geen weg van ontkomen denkbaar. Wij mogen een vrijstad hebben als wij door de wet vervolgd worden en een toevlucht in onze verdrukkingen en een weg van

ontkoming als op andere wijze de rechtvaardigheid Gods ons achtervolgt, maar wanneer wij deze grote zaligheid verachten, blijft er geen vrijstad en geen deur van ontkoming over, want waar zal hij heen vluchten, die zo'n grote zaligheid veracht?

- III. Er is een derde zaak in de tekst waar wij notitie van moeten nemen, nl. dat het *recht* is, dat de slag van Gods rechtvaardigheid neerkomt op hen die deze grote zaligheid verachten. Die slag is ten hoogste billijk en gelijkmatig met de overtreding. Dit blijkt duidelijk uit de woorden: "Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?" Waarmee hij het krachtig op hun consciënties drukt. Alsof hij zei: denkt u ook niet dat het rechtvaardig en recht is, dat er, indien gij deze grote zaligheid veracht, geen deur van ontkoming voor u open blijft? Hij drukt het op hun consciëntie er ja of neen op te antwoorden.
- IV. De vierde zaak in de woorden die wij overwegen is, dat de zonde van het verachten van deze grote zaligheid *met veel verzwaring samen gaat*. Twee verzwaringen liggen opgesloten in de voorgelezen woorden. De eerste grote verzwaring ligt in de woorden: *grote zaligheid*. Het is alsof de Apostel wil zeggen: Als het geen grote zaligheid was, dan kon u nog een dekmantel of excuus vinden voor uw verachten, maar aangezien het zo'n grote en eeuwige zaligheid is, blijft er geen uitvlucht voor uw zonde over. De tweede verzwaring ligt in de *zekerheid* van deze zaligheid, in de woorden 'dewelke, begonnen zijnde, verkondigd te worden door de Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben', namelijk Zijn Apostelen. Daarmede zegt hij dat deze grote zaligheid geen begrip, noch een inbeelding is, maar (wat ze verachten is) een allerzekerste, ware en wezenlijke zaligheid.
- V. De vijfde zaak die wij in acht moeten nemen is, dat er *niemand* is, wie hij ook zij, een voorganger of het volk, de een deur van ontkomen zal vinden als hij deze zaligheid veracht. Daarom sluit de Apostel zichzelf in als hij zegt: "Hoe zullen *wij* ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?" Dat wil zeggen: hoe zal ik, Paulus, ontvlieden, als ik op zo'n grote zaligheid geen acht neem en zo de genade Gods te niet zal doen?
- VI. Wij moeten er notitie van nemen dat niet alleen zij, die deze grote zaligheid in hun hart verachten, maar zelfs zij die er geen acht op slaan, een zeker, onherroepelijk en onuitsprekelijk verderf tegemoet gaan.

Nu, voordat wij tot de behandeling van deze zes punten die we in de tekst hebben opgemerkt overgaan, zullen wij tot verklaring van de tekst nog iets zeggen over de volgende twee zaken, namelijk:

- Wat hier bedoeld wordt met grote zaligheid.
- In welken zin gezegd wordt, dat Christus de eerste Prediker ervan was.

(1) Wij geloven, dat door de grote zaligheid *het Evangelie* verstaan moet worden, wat duidelijk blijkt uit Efeze 1:13, waar dit 'het Evangelie uwer zaligheid' genoemd wordt; en uit Handelingen 13:26, waar dit 'het woord dezer zaligheid' genoemd wordt. Met 'het woord dezer zaligheid' wordt dus bedoeld: het Evangelie en die dierbare aanbiedingen, die erin begrepen liggen.

Het kan in de acht volgende opzichten een grote zaligheid genoemd worden.

Ten eerste. Het wordt een grote zaligheid genoemd ten opzichte tot *de prijs die er voor betaald is*. Geen minder prijs is er voor betaald, om deze grote zaligheid te verwerven, dan het bloed van de zoon van God! Van waar vloeit de zaligheid u toe? Ze komt u toestromen in de rivier van het bloed van Gods Zon, volgens Hebrëeën 9:12: "Noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende."

Ten tweede. Het wordt een grote zaligheid genoemd in betrekking tot de vele moeilijkheden en *opposities die Christus ondervond* in het verdienen ervan. Hoeveel grote beletsels, denkt u, moest Christus uit de weg ruimen, voordat Hij deze grote zaligheid kon uitwerken en voortbrengen? Moest niet de rechtvaardigheid Gods bevredigd worden? Moest Hij niet ons gelijk worden en sterven? Moest Hij niet in het graf liggen? Moest Hij de angsten der hel niet ondergaan, voordat deze grote zaligheid werd volbracht en uitgewerkt? Er stonden zulke grote beletsels in de weg van het verdienen van deze grote zaligheid, dat, hadden alle Engelen in de hemel dat werk op zich willen nemen, zij er onder verpletterd zouden worden, al zou er geen ander beletsel geweest zijn dan dat de Rechtvaardigheid bevredigd moest worden en daardoor de toorn Gods gestild. Dat was een moeilijke weg waar niemand kon doorkomen dan de eeuwige zoon van God. Die was zo goed bewaakt, dat niemand het durfde wagen die in te gaan, laat staan dat iemand erdoor zou komen, behalve Hij, Die machtig was te verlossen.

Ten derde. Het wordt een grote zaligheid genoemd met betrekking tot de *hoogachting, die de heiligen er voor hebben*. O, hoe hoog achten de heiligen deze Evangelie-zaligheid! Er is geen barmhartigheid die in hun ogen met deze te vergelijken is; alle andere barmhartigheden zijn maar evenals Zoar, (een *kleine stad*), vergeleken bij deze grote barmhartigheid en Evangelie-zaligheid.

Ten vierde. Het wordt een grote zaligheid genoemd ten opzichte van *de grote gevolgen, die deze zaligheid voortbrengt en veroorzaakt*. David heeft enkele van die grote gevolgen aangetoond in Psalm 19:8-12. Is het geen groot gevolg van deze Evangelie-zaligheid, dat wij er door uit de staat van de natuur in de staat van de genade worden overgebracht? Is het geen groot gevolg, dat wij van vijanden tot vrienden gemaakt worden? Is dit geen groot gevolg, dat het ons, die op weg naar de hel waren, de weg naar de hemel doet bewandelen? Is dit geen groot gevolg, dat het ons, die op een verre afstand waren, nabij heeft gebracht? Is dit geen groot gevolg dat het ons, die duisternis waren, licht doet zijn in de Heere? Dit zijn allen gevolgen van deze grote zaligheid. Ja, ik mag wel zeggen: de tijd zou mij ontbreken, als ik u al de grote gevolgen van deze grote zaligheid zou willen opnoemen. Maar wilt u komen en zien, dat zal dan voor u de beste oplossing van die vraag zijn, 'wat de gezegende gevolgen zijn van deze grote zaligheid'.

Ten vijfde. Het wordt een grote zaligheid genoemd vanwege *de grote voordelen die het hem aanbrengt, die haar omhelst*. 1. Is niet de hemel een zalig voordeel? En dat is de winst voor hen, die deze grote zaligheid omhelzen. 2. Is niet Jezus Christus een aanzienlijk voordeel? Nu, dat voordeel wordt behaald door hen die deze grote zaligheid omhelzen. 3. Is niet eeuwige gemeenschap met God een edel voordeel? 4. Is niet de eeuwige vrijmaking van het lichaam des doods een groot voordeel? 5. Is niet het eeuwig zingen in de genieting van God, een heerlijk voordeel? 6. Is niet eeuwig God te mogen zien gelijk Hij is, een groot en onuitsprekelijk voordeel? Al deze voordelen vallen ten

deel aan hen die deze grote zaligheid omhelzen. Wilt u geëerd worden? Komt en omhelst deze grote zaligheid. Wilt u eeuwig gelukkig worden? O, komt dan, en hebt deel aan deze eeuwige zaligheid.

Ten zesde. Het wordt een grote zaligheid genoemd, *ten opzichte van alle ander geluk* wat ooit te krijgen is. Nooit werd door één generaal of legerhoofd, voor een land of een volk, een verlossing verkregen of een overwinning behaald, die een groot *heil* genoemd kan worden in vergelijking met deze zaligheid.

Ten zevende. Het wordt een grote zaligheid genoemd ten opzichte van *haar gezag*. Wij hebben over haar grootheid gesproken als over een oorzaak, waaruit grote dingen als gevolgen voortkomen, maar ook ten opzichte van *haar gezag* is het een grote zaligheid. Wilt u weten Wie de prijzenswaardige oorzaak van deze grote zaligheid is? Het is Christus. Hebreëen 5:9: "Hij is allen die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden." Moet niet deze zaligheid in overeenstemming zijn met Hem Die er de Oorzaak van is? Dit is een zeer edele en schitterende straal van de majesteit van de Zoon van God, de Middelaar, dat Hij de Oorzaak van deze grote zaligheid is.

Ten achtste. Het wordt een grote zaligheid genoemd, ten opzichte van *haar voortgang en duur*. Het is geen zaligheid van een dag, maar het is een eeuwige zaligheid. Hebreëen 9:12. "Hij heeft een eeuwige verlossing of zaligheid teweeggebracht."

(2) Nu, de tweede zaak waarover wij zullen spreken om de tekst op te helderen is deze: In welk opzicht kan gezegd worden, dat Christus de eerste Prediker van deze eeuwige zaligheid was? Wij geloven niet dat de woorden zo verstaan moeten worden, dat het Evangelie, deze grote zaligheid, nooit gepreekt is, voordat Christus op aarde kwam. Maar wij menen dat er één van de *drie volgende zaken*, zo niet allen, mee bedoeld wordt.

Ten eerste. Dat de prediking van deze grote zaligheid onder de wet, wat de *volledigheid* betreft, veel te kort schoot bij wat Christus predikte. Daarom wordt Christus de Prediker van deze grote zaligheid genoemd. Het is alsof de Apostel zeggen wil: Ik weet dat Adam deze grote zaligheid preekte en dat Henoeh en de twaalf Patriarchen en al de profeten die Christus vooraf gingen en nu in de hemel zijn, deze grote zaligheid preekten, doch al hun preken was bij de prediking van Christus vergeleken, de naam van preken niet waard, want 'nooit heeft een mens alzo gesproken, gelijk deze mens'. In die zin was Christus de eerste Prediker van deze grote zaligheid.

Ten tweede. Er kan ook mede bedoeld worden, dat Christus de eerste Prediker van deze grote zaligheid was, ten opzichte van de *duidelijkheid* van Zijn prediking. Hij preekte haar voor het eerst zonder voorbeelden en schaduwen. Hij was de Eerste, Die het duidelijk en ten volle preekte, met zoveel bewijzen van de kracht des Geestes.

Ten derden. Dat Christus de Eerste Prediker was, dat kan ook zien op *Zijn verschijning aan Adam in het Paradijs*, toen Hij de eerste en grote Prediker van deze grote zaligheid werd, als Hij tot hem sprak, "dat het Zaad der vrouw de slang de kop vermorzelen zou". Dat was de eerste heerlijke prediking van deze grote zaligheid, toen Christus die aan Adam in het Paradijs preekte; dat was de eerste heerlijke morgen van dit gezegend Evangelie.

I.

Laat ons nu overgaan tot de behandeling van het eerste van de zes punten, waarin wij de woorden van onzen tekst verdeeld hebben, namelijk:

Dat er velen in de zichtbare Kerk zijn, die op deze grote zaligheid geen acht nemen en ze minachten. Niet allen zijn er mee ingenomen. Is het niet zo? Dit blijkt duidelijk uit Matthéüs 23:37 tot het einde en uit Matthéüs 22:5. Daar wordt van hen die tot de bruiloft van het Evangelie genodigd waren gezegd, 'dat zij zulks niet achten', wat hetzelfde is als er in onze tekst staat. In Lukas 14:18 staat: "En zij begonnen allen zich eendrachtiglijk te ontschuldigen." En in Jesaja 28:12 staat geschreven: "Dit is de rust, geeft de moede rust, en dit is de verkwikking; doch zij hebben niet willen horen." Nu, is er iemand hier die deze beschuldiging durft ontkennen, dat hij een verachter van deze grote zaligheid is? Ik moet bekennen, dat ik vrees, dat u het niet wilt toestemmen.

Daarom zal ik u acht soorten mensen voorstellen die deze grote zaligheid gering achten. En ik gelast u –zoals u zich eens voor God moet verantwoorden- om uw hart te onderzoeken, of u onder het getal behoort die deze grote zaligheid minachten.

1. De eerste soort mensen die deze grote zaligheid minachten zijn *degenen die hun eigengerechtigheid zoeken op te richten en zich aan de gerechtigheid van Christus niet willen onderwerpen*. In één woord, het is dat soort mensen die menen dat zij door het werkverbond naar de hemel kunnen gaan en die de Evangelieweg, reizende naar de hemel door het Genadeverbond, niet willen inslaan. Er is werkelijk niemand hier, die de vervloekte neiging niet heeft, om zo min mogelijk afhankelijk te zijn van Christus. Wij zouden naar de hemel willen gaan buiten de Weg, dat wil zeggen, buiten Christus. Geloof het, er zijn er velen in deze gemeente, die hun eigengerechtigheid zoeken op te richten. Ik zal u daarom zes soorten mensen opnoemen, die hier onder vallen.

- (1) De eerste soort zijn degenen, die op hun beschaafdheid vertrouwen en daardoor in de hemel menen te komen. Dat zijn mensen, die hun eigengerechtigheid zoeken op te richten. Ze zeggen: "Ik daag de hele wereld uit, iets van mij te zeggen; ik ben altijd een eerlijk mens geweest en daarom vertrouw ik dat ik naar de hemel zal gaan." Maar ik zeg u, godloochenaar die u bent, dat u nooit naar de hemel zult gaan, zolang u niet tot Christus komt met de belijdenis 'al mijn gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kledingstuk.'
- (2) Het tweede soort zijn zij, die op de verloochening van hun goede werken vertrouwen, maar niet zover komen dat ze gebruik van Jezus Christus maken.
- (3) Het derde soort zijn zij, die hun vertrouwen op de vervulling van hun plichten gronden. Zij menen, dat ze in de hemel zullen komen omdat ze bidden, lezen en vasten, evenals die farizeeër, die bad: "O God, ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen. Ik vast tweemaal per week, ik geef tienden van alles wat ik bezit." Ik zeg u, met al uw plichten kunt u niet in de hemel komen, indien Christus niet het einde van uw plichten wordt. U kunt ook buiten Hem niet één plicht volbrengen.
- (4) Een vierde soort, die deze grote zaligheid versmaden, zijn zij die op hun overtuigingen vertrouwen. Zodra ze eenmaal van hun zonde en ellendige staat overtuigd zijn, menen zij dat alles in orde is. Ze denken dat Christus hen niet meer verwerpen zal en zo blijven ze gerust zitten en gronden hun hoop op hun overtuigingen.
- (5) Een vijfde soort zijn zij die hun vertrouwen op hun vaste voornemens bouwen, ze zeggen: "Ik heb dikwijls besloten mij te verbeteren, daarom geloof ik dat God

de wil voor de daad zal aannemen." Maar dit is het vreselijk zelfbedrog van veel mensen. Velen mochten wel willen dat dit woord niet in de Bijbel stond, of tenminste, dat hun vervloekte ogen het nooit gelezen hadden. Maar weet dit, al waren uw voornemens zo vast als die van Petrus en al had u zulke goede begeerten als Bileam, als u niet probeert om ze te beoefenen zal God tot u zeggen: *"Ga weg van Mij, Ik heb u nooit gekend."* U die op uw voornemens bouwt, u bouwt op een zandgrond; uw weldadigheid is als een morgenwolk en als een vroeg opkomende dauw.

- (6) Eindelijk moeten ook zij onder de verachters van deze grote zaligheid gerekend worden die hun *genaden* tot de grond van hun zaligheid stellen. En in hen is dat kwaad zeer fijn gesponnen. Deze zoeken ook hun eigen gerechtigheid op te richten. Tot u zeg ik, dat uw genaden de grond van uw hoop niet kunnen zijn, hoewel ze als bewijs mogen dienen om uw hoop te versterken. Nu, zijn er hier geen die onder deze eerste soort vallen, die deze grote zaligheid gering achten? Zijn er hier geen die willen belijden dat zij hun eigengerechtigheid zoeken op te richten? Ik zeg tot u, die dat wilt belijden: doet koorden om uw halzen en gaat uit tot Christus. Hij is een goedertieren Koning. Komt tot Christus met de belijdenis: *"Al mijn gerechtigheid is als een wegwerpelijk kleed."* Indien u in oprechtheid zo wilt komen, dan zal Hij zeggen: *Brengt het beste kleed hier en doet het hem aan.* Indien u daar kunt komen, dat u dit in oprechtheid tot Christus kunt zeggen, dan zal er niets meer tussen Christus en u zijn, dan dit woord: *"Komt en doet hem het witte kleed aan."*

2 Een tweede soort die deze grote zaligheid versmaden, zijn *de mensen die uitstellen om de dierbare aanbiedingen van het Evangelie aan te grijpen.* Er zijn er velen die, wanneer wij dit Evangelie preken en de grote zaligheid voorstellen, zeggen: *"Ik zal Christus volgen, doch laat mij toe, dat ik heenga en eerst mijn vader begrave."* Zo stellen ze uit om deze grote zaligheid aan te grijpen. Ik zeg u, wie u ook bent, dat u hierdoor toont deze grote zaligheid te minachten. Is er iemand hier, die moet erkennen, dat hij deze grote zaligheid versmaad heeft en dat hij uitgesteld heeft haar te omhelzen? O, zeg mij, wat getuigt uw consciëntie? Zijn er hier, die niet durven ontkennen, dat zij tot deze tweede soort behoren? Dan vraag ik u, die altijd maar uitgesteld hebt, of u haar nu omhelzen wilt? Ja, ik spreek ook tot u, ouden van dagen, die de zestig al gepasseerd bent en nog altijd deze grote zaligheid verwaarloosd hebt, dat op deze dag deze grote zaligheid aan u nog wordt aangeboden. Wat zegt u hierop? O, wat zegt u op deze aanbieding? Zegt u: ik moet nog wat uitstel hebben, mijn oogst is nog niet binnen! Ik zeg u, dat de oogst van de toorn Gods rijp is en dat Hij Zijn sikkels tot u zenden en u afmaaien zal. Ik wil alleen dit woord nog tot u zeggen: *Wat staat u hier de gehele dag ledig aan de markt?* O, wordt u niet bewogen deze grote zaligheid aan te nemen en te omhelzen eer zij voor uw ogen verborgen wordt?

3 Zij zijn ook verachters van deze grote zaligheid *die, wanneer ze genodigd worden om ze deelachtig te worden en Christus te prijzen, stil tot de leraar, of liever tot hun consciëntie, zeggen: "Ik bid u, houd mij voor ditmaal verontschuldigd."* Ik wil aan hen alleen vragen: *"Hebt u ook wettige verontschuldiging, dat u niet wilt komen om aan deze grote zaligheid deel te hebben? Is hier iemand die een wettige verontschuldiging heeft aan te bieden?"* Ik zal dat *'houd mij voor verontschuldigd'* nooit van u aannemen en u kunt er zeker van zijn dat het u nooit verontschuldigen, maar veroordelen zal. Daarom is mijn wens, dat zij die hiermee deze grote zaligheid geminacht hebben, in

plaats van nog langer met complimenten tot Christus te komen, nu deze grote zaligheid omhelzen.

4 Een vierde soort verachters van deze grote zaligheid zijn zij, *die zich aan moedeloosheid en ongeloof overgeven*, zodat zij niet willen komen, om er deel aan te hebben. Ik zeg, dat de zodanigen die grote zaligheid minachten en Christus zal u als zodanig ook aanmerken. O, indien u de waarde en de kracht van deze grote zaligheid kende, zou geen verzoeking u kunnen verhinderen haar te omhelzen. Maar als u de verzoeken niet zou kunnen beantwoorden, dan zou u de kracht van deze zaligheid niet bezitten. Ik zeg tot zulke onderschatters en versmaders van de grote zaligheid, tot die moedeloze mensen, die zo lang in de kindergeboorte blijven staan, ja ik smeed u, dat u die tegenwerpingen, welke u verhinderen met Christus te verenigen, wanneer gij ze niet kunt beantwoorden, dat u ze afwijst, alsof u ze nooit had gehoord. Vraagt u of dat wettig is, dan antwoord ik, dat het zowel wettig als nodig is, want dat het ook de praktijk was van de gelovige Abraham als hij zijn eigen lichaam niet aanmerkte, dat reeds verstorven was en dat de moeder in Sara verstorven was. Hij sloeg geen acht op die dingen, welke als tegenwerpen konden dienen om hem af te houden van te geloven. Hij had deze twee tegenwerpen kunnen aanvoeren: "Helaas, ik ben oud", welke tegenwerping niet te weerleggen was. En: mijn vrouw is onvruchtbaar en bovendien te oud, wat ook niet te weerleggen was. Maar wat deed hij met deze redeneringen? Hij lette niet op die tegenwerpen en gaf er geen aandacht aan. Dan wil ik ook nog dit zeggen tot u, die uit moedeloosheid deze grote zaligheid gering acht, dat u wanneer u de waarde kende van de grote zaligheid, die u in dit Evangelie der verlossing wordt aangeboden, ook al had u met een leger tegenwerpen te worstelen, overall zou doorbreken om een dronk te bemachtigen van het water uit Bethlehem's Bornput.

5 Een vijfde soort zijn zij, *die er geen werk van willen maken en de moeite niet willen doen naar de aanbidding van deze grote zaligheid te luisteren*. Er zijn sommige mensen die, als ze naar de kerk komen liefst zo ver mogelijk verwijderd zitten, die er niets om geven iets van deze grote zaligheid te horen en het vreselijk verachten. Van deze spreekt Gods Woord in Jeremia 6:10: "Tot wie zal ik spreken en betuigen, dat zij het horen? Zie, hun oor is onbesneden dat zij niet kunnen toeluisteren." En in Jeremia 7:24: "Doch zij hebben niet gehoord." En in Jeremia 7:10 zegt Juda: "Wij zijn verlost, om al deze gruwelen te doen." Toch kwamen ze en stonden voor Zijn aangezicht in het huis, dat naar Zijn Naam genoemd was.

6 Een zesde soort verachters van deze grote zaligheid zijn zij, *die het woord horen maar er nog minder door geraakt worden*, dan wanneer wij hun de onzinnige historie van Thomas de Rymer of een andere fabel zouden voorlezen. Van hen staat geschreven in Jeremia 6:10: "Het Woord des HEEREN is hun tot een smaad, ze hebben geen lust daartoe." Ik wil u allen, mannen of vrouwen, als voor het oog van de grote Werkmeester van deze grote zaligheid, afvragen, of u ooit stil gezeten hebt en werkzaam was om uw harten op te wekken om deze grote zaligheid lief te hebben? Is dat ooit de blijdschap van uw hart geweest, dat Christus gestorven en opgestaan is? Ik geloof zeker dat er in de hemel een besluit wordt gemaakt tegen velen van u, 'dat u horende zult horen maar niet verstaan; dat u ziende zult zien en niet bemerken', want God heeft uw harten harder gemaakt dan de punt van een diamant, zodat u weigert tot Hem terug te keren als Hij u

vermaant. Geloof me, ik denk om zo te spreken, dat het net zo onwaarschijnlijk is dat de stenen uit de muur luisteren als we die zouden toespreken, als velen van u.

7 Een zevende soort mensen die deze grote zaligheid niet achten zijn *zij, die nooit geklaagd hebben, dat zij de aanspraak erop misten*. Ik hoop dat sommigen van u overtuigd worden, dat zij nog nooit binnen de kring van deze grote zaligheid gekomen zijn. Tot u zeg ik: wanneer u nooit een uur in het verborgen met wenen en klagen hebt doorgebracht, omdat u de rechte gestalte mist op deze Evangelie-verlossing, dat u waarschijnlijk nog nooit een recht erop hebt gehad. Ja, weet dit, dat zulke mensen onder u zich er weinig over zouden bekommeren, dat zij die dierbare Christus weer laten weggaan, zonder dat het hun hartelijk smart. Ik denk, als er heden in dit gebouw een oproep werd gedaan of u Christus wilt laten gaan of niet, dat er velen in hun hart zich van Hem afscheiden, indien ook niet velen met hun mond. O, ik vrees dat velen hier in hun hart zeggen: "O Christus, wijk van mij en val mij niet lastig." Ja er zijn hier veel Gadarenen die hun vee en zwijnen de voorkeur geven boven de dierbare Christus en Hem bidden om uit hun landpalen te vertrekken.

8 Een achtste soort mensen die deze grote zaligheid verachten zijn *zij, die nooit de moeite doen hun hart te verbinden om Christus en het Evangelie aan te grijpen*. Christus is vandaag nabij u; de grote zaligheid is nabij u en wordt u nu, ja, nu aangeboden. Zijn er enkelen die de moeite willen nemen dit Evangelie aan te nemen? Ik bezweer u allen die hier zijn, bij de schoonheid en voortreffelijkheid van Hem, Die de Werkmeester van deze grote zaligheid is, dat u komt om er deel aan te hebben. Ik bezweer u bij al de blijdschap van de hemel, dat u deze grote zaligheid omhelst. Ik bezweer u bij al de verschrikkingen van de hel, dat u het omhelst. Ik bezweer u bij al de beloften van het eeuwig verbond, dat u het omhelst. Ik bezweer u bij al de vloeken, die geschreven staan in het Boek des verbonds. Ik bezweer u bij de liefde, die u voor uw onsterfelijke ziel behoort te hebben, dat u toch eens wijs mocht worden en komen om deel te hebben aan deze grote zaligheid. Vraagt u, mag ik het nu hebben? Ja, ik zeg u allen: "U kunt er vandaag deelgenoot van worden voordat u heen gaat." Daarom, voor ik verder ga, bied ik u de zaligheid om niet aan in de Naam en op het gezag van Hem Die mij vandaag hier naar toe heeft gezonden en Die de Uitwerker van deze grote zaligheid is.

Maar ik weet, dat er vandaag in dit gebouw *acht verschillende gemoedsgesteldheden zijn ten opzichte van de grote zaligheid*, die u nu wordt aangeboden.

- 1 Ik denk dat er hier vandaag sommigen met een *Gallio's* gestalte zijn, die zich geen van deze dingen aantrekken, ja, er zijn hier velen die geen kruimel willen geven om het rijke aanbod van deze grote zaligheid. Doch ik zeg, vervloekt is die mens, die heden een Gallio's natuur vertoont, die zich niets van deze dingen wil aantrekken.
- 2 Ik vrees, dat er vandaag velen zijn met een *Pilatus'* gesteldheid, die zeggen dat zij niets tegen deze Man vinden, maar toch uitroepen: "Neemt gij Hem en kruist Hem." Ze hebben Christus van niets te beschuldigen, maar zijn er toch mee tevreden dat Hij gekruisigd wordt. Nu, is er iets te zeggen tegen Christus die de Uitwerker van deze grote zaligheid is? Brengt uw argumenten tegen Hem in! Zijn er hier die iets tegen Hem hebben in te brengen? Ik ben hier, om in Zijn Naam te antwoorden. Ik hoop dat er hier niemand is die iets tegen de Uitwerker van deze grote zaligheid heeft in te brengen. En waarom ontvangt u Hem dan niet? Ziet dan toe voor uzelf, dat er hier vandaag niemand van een Pilatus' gestalte is, die uitroept dat hij niets in

- Hem vindt waarom hij Hem niet zou aannemen, maar die er toch mee instemt als Hij gekruisigd wordt.
- 3 Er zijn vandaag onder u veel *Joden*, die uitroepen: "Weg met Christus en geef mij Barabbas!" Maar o, wat een helse taal is dat! "Weg met de vlekkeloze Christus, weg met de verheven Christus en geeft ons de wereld!" Nu, zijn er hier die zulke grove verachters van deze grote zaligheid willen zijn? Wilt u die grote zaligheid minachten en uw afgoden omhelzen, die eens een doornenkroon voor u zullen wezen?
 - 4 Er zijn hier vandaag ook sommigen van een *Felix'* gestalte, die uitroepen: "O Christus, ga voor ditmaal heen en als ik gelegener tijd zal bekomen hebben, zal ik U horen." Maar ik zeg tot u, die vandaag naar mij niet wilt luisteren, noch deze grote zaligheid omhelzen wilt, dat ik alle leraars in Schotland zal uitdagen, u te kunnen verzekeren of u nog een ander aanbod zult krijgen als u mij vandaag wegzendt. Er is er niet één, die u kan of durft verzekeren, dat deze grote zaligheid u nogmaals zal worden aangeboden. Daarom zeg ik, laat hier vandaag niemand van een *Felix'* gestalte zijn en zeggen: "Ik zal naar Christus horen, als het mij beter gelegen komt."
 - 5 Sommigen hebben vandaag de gesteldheid van *Bileam*, die begeren de dood van de oprechten te sterven en dat hun einde zij gelijk de zijne, maar zij willen niet leven als de rechtvaardigen. Maar ik zeg tot u, dat u nooit zal sterven als een rechtvaardige, indien u ook niet leeft als een rechtvaardige.
 - 6 Er zullen hier sommigen onder u zijn vandaag die, naar ik hoop ten minste nog met *Agrippa* willen zeggen: "Gij beweegt mij bijna een Christen te worden." O, tot u zeg ik: neem toch zo snel mogelijk dat woord '*bijna*' weg en zet er '*geheel*' voor in de plaats en zegt: O, dierbare Christus, U hebt mij geheel en al overreed een Christen te worden. Echter, indien u zo ver nog niet komt, dan smee ik u toch zover te komen, dat u zal uitroepen: "Ik ben bijna overreed Christus, de grote Zaligheid te omhelzen." En het mocht zijn, dat u spoedig verder zal komen.
 - 7 Er zullen hier vandaag sommigen zijn, die net als *Judas* Christus zouden willen verraden voor dertig zilverlingen; ja, sommigen zouden Christus en de hemel wel voor minder dan dertig stukken zilver verkopen om hun afgoden en alles te sparen.
 - 8 Ik denk dat er vandaag ook velen hier zijn met die onheilige gestalte van *Ezau*, die hun eerstgeboorterecht voor een schotel moes willen verkopen. Nu, onderzoekt uzelf: Ben ik die mens, die mijn eerstgeboorterecht voor een schotel moes wil weggeven? Ligt de gedachte in mijn hart: ik zal mijn eerstgeboorterecht verkopen, want ik ben uitgehongerd en de dood nabij, wat voordeel zou mijn eerstgeboorterecht mij aanbrengen? Ik weet, dat er vandaag niet weinig zijn die zo denken. Daarom smee ik u, dat u wilt onderzoeken wat uw gesteldheid is. O, zal de grote zaligheid, die u zolang verwaarloosd hebt, ook vandaag door u licht geacht worden en zal er niemand zijn die haar wil omhelzen? O, onderzoekt u en vreest dat niet de toorn des Allerhoogsten u achtervolge.

Nu zal ik u de volgende zeven zaken ter overweging voorstellen, die u kunnen aansporen deze grote zaligheid niet te veronachtzamen maar die te omhelzen.

- 1 Overweegt, dat deze grote zaligheid niet te omhelzen één van de *grootste dwaasheden* is welke begaan kan worden. Jeremia 8:9 "Zie, zij hebben des HEEREN woord verworpen" en daar is onmiddellijk aan verbonden "wat wijsheid zouden zij dan hebben?" Zo verzekert ook Salomo ons, dat zij niet wijs kunnen zijn die deze grote zaligheid verachten, Spreuken 1:7 "De dwazen verachten wijsheid en

tucht." Mag ik dan ook niet tot u zeggen, al behoorde u bij de knapste koppen in deze plaats, dat u toch een grote dwaas bent, zolang u die zaligheid veracht? Wilt u echter waarlijk wijs zijn, wijs ten eeuwigen leven? Dan smee ik u dringend: komt en omhelst deze grote zaligheid.

- 2 Overweegt verder, opdat u aangezet mag worden deze grote zaligheid niet te veronachtzamen, dat *de ondergang en het verderf* van hen die haar *verachten zeker en gewis is*. Zo spreekt Jeremia, 11:11 van *'het verachten van het verbond'*, dat dezelfde grote zaligheid is, en begint zijn bedreiging met een 'daarom.' "Daarom zegt de HEERE alzo: Zie, Ik zal een kwaad over hen brengen, uit hetwelk zij niet zullen kunnen uitkomen." Ik daag u allen uit die deze grote zaligheid veracht, een achterdeur aan te wijzen; maar er is geen achterdeur tot ontkoming, wanneer u deze grote zaligheid niet omhelst, maar de aarde zal uw ongerechtigheid ontdekken en de hemel zal uw zonde verkondigen.
- 3 Laat deze overweging u aandrijven deze grote zaligheid niet te verachten, dat *Christus zeer ernstig verlangt*, dat u die omhelzen zult. Ik denk dat Jesaja in hoofdstuk 28:23 deze hoge ernst uitdrukt, als hij zijn hoorders viermaal verzoekt te luisteren en naar zijn stem te horen: "Neemt ter ore en hoort mijn stem, merkt op en hoort mijn rede." Waartoe anders al die vermaning, en dan omdat Christus zeer ernstig begeert, dat zij de grote zaligheid zullen omhelzen? O, dat er hier vandaag iemand was, die zo serieus begeert de koop te sluiten, als Christus het meent! Maar gij, die deze grote zaligheid veracht, geloof mij dat de dag nadert waarop u zal uitschreeuwen: "Helaas, dat ik die grote zaligheid heb veracht!" Wil daarom, o verachter van deze grote zaligheid, alsnog overdenken wat u van uw verachten zult zeggen, wanneer de duivel u door de donkere poorten van de hel zal leiden. O verachter van het Evangelie, hoe dikwijls zult u *'helaas'* roepen, wanneer u die donkere poorten moet doorgaan in uw eeuwige gevangenis! Zult u dan niet uitroepen: "O, ik, verachter van de eeuwige zaligheid, waar ga ik nu heen? Helaas, dat ik het Evangelie veracht heb." En dan zult u in uw doorgaan een menigte rampzalige vertroosters ontmoeten. In die gevangenis is er niet één die u kan troosten. Maar u zult, wanneer u nu deze grote zaligheid niet omhelst, van alle kanten dat vreselijk *'helaas'*, beide zult horen en uitschreeuwen.
- 4 Laat ook dit u aanvuren deze grote zaligheid niet te verachten, *dat zij voor slechts één aanblik uw deel zal worden*, (volgens de Engelse vertaling van) Jesaja 45:22 "Ziet op Mij en wordt behouden, alle gij einden der aarde." Voor slechts één blik zal deze grote zaligheid de uwe worden. Of denkt u dat de hemel voor nog lager prijs te bekomen is?
- 5 De vijfde overweging om u op te wekken om deze grote zaligheid niet langer te verachten is, dat uw verachten van de zaligheid *uw eeuwige banden zal vermeerderen*. Man of vrouw, wie u ook bent, met uw verachten van deze grote zaligheid bent u bezig een koord te vlechten, waarmee uw ziel eeuwig zal gebonden zijn in het onuitblusselijk vuur. Jesaja 28:22: "Nu dan, drijft de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden." Daarom zeg ik tot u oude mannen, spot niet opdat uw banden niet vaster gemaakt worden. Oude vrouwen, die zo dicht bij uw graf bent, drijft de spot niet opdat uw banden niet vaster gemaakt worden. Jonge mannen, weest geen spotters, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden. Jonge vrouwen, die in de bloei van uw leven bent, drijft de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden. En zal er nu toch, erg genoeg, vandaag nog iemand gevonden worden hier, die de spot wil drijven met deze grote zaligheid?

- 6 Overweegt verder tot uw opwekking, om deze grote zaligheid niet langer te verachten, dat u *niet weet hoe dicht uw dagen bij het einde zijn*. Ik zeg, u weet niet of de dag, waarop u deze grote zaligheid verkondigd wordt, niet bijna ten einde is. Wat weet u er van, o man of vrouw, of dit niet de laatste preek over deze grote zaligheid is, die u ooit mag horen? En zullen wij dan weggezonden worden zonder uw instemming te ontvangen dat u dezelve wilt omhelzen of aannemen? O, laat u toch overreden op Christus te zien en Hem zo aan te nemen!
- 7 De zevende overweging om u te bewegen deze grote zaligheid niet te veronachtzamen is, dat onder deze grote zaligheid *een vijfvoudige zaligheid* begrepen is.

De eerste is deze: komt en wordt deze grote zaligheid deelachtig *en u zult verlost worden van uw afgoden*. Ik roep hiermede vrijheid uit voor gevangenen. Ik ben vandaag tot u gezonden met de sleutels van uw gevangenis om de deuren van uw gevangenis te openen, indien gij deze grote zaligheid wilt omhelzen. Ik roep u toe, o gevangenen: *'komt te voorschijn'*, want wij dragen de sleutels van uw gevangenis bij ons om de deuren te ontsluiten, daarom, komt te voorschijn en omhelst deze grote zaligheid. Moet ik denken dat er hier nog iemand zal zijn, die weigert uit te komen? O, gaat voort en vlucht uit het land van uw gevangenschap en uit het huis van uw dienstbaarheid.

Ten tweede: *U zult verlost worden van uw duisternis en van uw onwetendheid*. Ik zeg tot u, die niet meer verstand van God hebt dan de stenen van de muur, ja, ik gebied u, te voorschijn te komen, om deel te hebben aan deze grote zaligheid en het licht zal over u opgaan, ja, de Opgang uit de hoogte zal u bezoeken.

Ten derde. Indien u wilt komen en deze grote zaligheid deelachtig worden, *dan zult u verlost worden van al uw vrees*. Vreest u dat u arm zult worden? Komt en hebt deel aan deze grote zaligheid en uw vrees zal van u wijken. Vreest u dat de hel uw deel zal zijn? Komt en hebt deel aan deze grote zaligheid en u zult van die vrees verlost worden. Bent u bevreesd voor de toorn Gods? Ik zeg u, komt en hebt deel aan deze grote zaligheid en u zult van die en van al uw vrees verlost worden. Bij Hem is veel verlossing en Hij kan u vrijmaken van de vrees voor al het kwade.

Ten vierde. Indien u wilt komen en deze grote zaligheid deelachtig worden *dan zult u bevrijd worden van al uw angsten en van al uw zorgen*. Nu bent u beangst en bekommerd over veel dingen, maar komt en hebt deel aan deze grote zaligheid en u zult u alleen bekommeren over dat ene ding dat nodig is.

Ten vijfde. Indien u wilt komen en deze grote zaligheid omhelzen, die u vandaag wordt aangeboden, *dan zult u kracht ontvangen* om, voordat u van hier gaat, dat lied te zingen: "Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?" Nu, komt toch en omhelst deze grote zaligheid en u zult meer dan overwinnaars zijn door Christus, Die u liefheeft.

Nu, zijn er hier vandaag enkelen die de overwinning willen behalen over de duivel en over hun hart? Komt dan en omhelst deze grote zaligheid en uw overwinning is zeker.

Doch laat mij om u deze grote zaligheid nog meer op het hart te binden, *negen soorten mensen voorstellen* die genodigd worden te komen en deze grote zaligheid deelachtig te

worden, die u heden wordt aangeboden. En ik gelast u, dat u antwoordt wanneer uw namen genoemd worden en vertoef niet te komen.

- 1 Ik nodig en roep vandaag hier allen, die *gewillig zijn* om te komen en deze grote zaligheid te omhelzen. Zijn er vandaag enkelen van u die '*gewillig*' genoemd kunnen worden? Dan nodig ik u uit te komen en deze grote zaligheid te omhelzen. "Die wil, die kome." Wel, is er hier iemand wiens naam '*gewillig*' is? Nu, dan smee ik u, indien er iemand is, verloochen uw naam niet, maar kom, als u geroepen wordt en omhels deze grote zaligheid.
- 2 Zij die er naar *dorsten* worden genodigd aan deze grote zaligheid deel te hebben, Openbaring 22:17: "En die dorst heeft, kome." Zijn er nu enkelen hier, die de naam van '*dorstigen*' dragen? Laat ze komen en deze grote zaligheid deelachtig worden en zij zullen verzadigd worden.
- 3 Zijn er hier vandaag mensen die *geen geld hebben*? Laat ze komen en deel hebben aan deze grote zaligheid. Zijn er hier vandaag mensen, die zonder geld zitten? Ik bedoel niet dat geld wat u in uw beurs draagt, maar of u geld, dat wil zeggen, gerechtigheid ontbreekt? Dan bid ik u, kom en wordt deze grote zaligheid deelachtig. Bent u zo arm dat u niets hebt dan vrees voor de hel? Dan bid ik u, kom! Zijn er hier die niets hebben om zich bij Christus aan te prijzen dan nooddruft? Ik zeg tot hen allen: O, kom, kom, kom en wordt deze grote zaligheid deelachtig.
- 4 Allen worden uitgenodigd te komen die *vermoeid zijn*. Och, waren er hier veel zulke mensen! O, is er dan heden niemand hier, die de naam van "*vermoeide*" draagt? Bent u niet vermoeid van het najagen van uw zonden? Als er hier vandaag zulken zijn, dan roep ik u toe: O, vermoeiden, kom, kom, kom en wordt deze grote zaligheid, deze uitnemende Evangelie-verlossing deelachtig, die met zo'n dure prijs betaald is.
- 5 Zij die *belast zijn* worden genodigd te komen en mij dunkt, dat een ieder van u aan dien naam beantwoordt. Bent u belast? O, kom dan! Zijn er nu geen mensen hier die belast zijn met zonde, met ellende, met vervreemding van God? Als er nu zulken hier zijn, hij zij oud of jong, ik zeg u, kom en wordt deze grote zaligheid deelachtig.
- 6 Zijn er hier vandaag die de naam '*blind*' dragen? Als er onder u zijn die gewaarworden dat u de ogen ontbreken, om de dierbare voortreffelijkheden van Christus te zien, dan nodig ik u te komen en deze grote zaligheid deelachtig te worden.
- 7 Zijn er enkelen die den naam van '*kreupel*' dragen?' Tot hen zeg ik: O, kom, kom, kom en wordt deze grote zaligheid deelachtig. Want wij zijn vandaag uitgezonden om de blinden, de verminkten en de kreupelen uit te nodigen om te komen en deze grote zaligheid te omhelzen. Zijn er hier vandaag die één van deze namen dragen? Bent u niet blind of kreupel? Ik hoop dat velen van u niet willen ontkennen dat u werkelijk zo bent. Daarom roep ik u toe: "O blinden, kreupelen en verminkten, kom, kom en wordt deze grote zaligheid deelachtig."
- 8 Onze nodiging gaat ook uit tot hen die *ziek zijn*. Daarom, als er hier heden zieken zijn, wie u ook bent, ik zeg u: kom en wordt deze grote zaligheid deelachtig, want: "Die gezond zijn hebben de Medicijnmeester niet van node maar die ziek zijn."
- 9 Zijn er hier vandaag ook *die hun naam of hun toestand niet weten*? Tot u zeg ik: "O naamloze mensen, komt en wordt deze grote zaligheid deelachtig. Kom tot Christus om de toestand van uw ziel te leren kennen, komt als een naamloze en Hij zal u niet verwerpen, al is uw toestand nog zo slecht dat u er geen naam aan kunt geven, want ieder die tot Hem komt zal Hij geenszins wegzenden."

Nu, wat is nu uw naam en toenaam? O, weet u het niet? Ik hoop dat u het mag weten. Daarom smeed ik u die te beantwoorden en toe te treden om deel te hebben aan deze grote zaligheid.

Maar ik vrees, dat er veel sterke ijzeren grendels bij sommigen in de weg staan die u niet kunt overwinnen. Ach, hoe vast liggen sommige mensen gevangen in de strikken van de satan! Daarom zal ik een weinig spreken tot ontdekking van die grendels, die u verhinderen deze grote zaligheid te omhelzen, opdat u des te beter geholpen wordt om deze uit de weg te ruimen.

1. De eerste grote grendel die de mensen weerhoudt om deze grote zaligheid te omhelzen is de grendel van *onkunde*. Ik vrees dat dit als een machtige grendel velen van u verhindert. U bent onkundig van uzelf en van de staat van uw ziel. U bent onkundig van de wet en haar strenge eis. U bent onkundig hoe laag het dierbaar Evangelie tot u afdaalt. O, bidt God, dat Hij om Christus' wil die grote grendel van onkunde wil verbreken. Want zolang dat niet gebeurt, zal Christus over u klagen, Jeremia 5:4: "Zekerlijk, dezen zijn arm, zij handelen zottelijk, omdat zij den weg des HEEREN, het recht huns Gods niet weten." Het is deze grendel van onkunde die u er vanaf houdt die grote zaligheid te omhelzen.
2. De tweede grendel die velen weerhoudt om zich aan Christus te verbinden is de grendel van *hoogmoed*. Sommigen roepen: "Waarom moet ik de grote zaligheid omhelzen? Ik heb ze toch al?" Maar ik zeg tot u, o dwaas, dat u ondanks alle vertoon, nog steeds gebonden bent. O, dat die slechte grendel van hoogmoed uit de weg geruimd werd, want het is een van de grootste beletsels die de omhelzing van deze grote zaligheid, die u heden wordt aangeboden, in de weg staat. Daarom zeg ik u en ik smeed u, indien u niet verder wilt komen, komt dan toch zo ver, dat u belijdt dat u deze Evangelie-zaligheid nog mist en dat u nog een vreemdeling bent van de verlossing die Christus heeft verdiend.
3. De derde grendel die de mensen afhoudt om deze grote zaligheid te omhelzen is de grendel van *ongeloof*. U gelooft niet, wat wij u over deze grote zaligheid verkondigen. Ik weet, dat sommigen van u de gesteldheid van de Stoïcijnen en Epicuristen hebben, die uitroepen: "Wat wil toch deze klapper zeggen? Hij schijnt een verkondiger te zijn van vreemde goden." Maar ik zeg u, dat ik geen verkondiger van een vreemde god ben, maar dat ik u Jezus van Názareth predik. Helaas, sommigen onder u denken dat deze grote zaligheid een morgendroom of een vergulde fantasie is. Maar ik zeg u, dat het geen droom of inbeelding is, maar het is een wezenlijke waarheid, die wij u preken.
4. De vierde grendel die de mensen van het omhelzen van deze grote zaligheid afhoudt is de grendel van *moedeloosheid*. Deze sterke grendel houdt velen zo stevig vast, dat ze deze grote zaligheid niet kunnen omhelzen, hoewel die hen voor niets wordt aangeboden. Ik zal tot dezen niets anders zeggen dan dat ik u aanraad net zo te doen als die vier melaatse mannen in 2 Koningen 7:3, 4, die voor de poort van Samaria zaten en tot elkaar zeiden: "Wat blijven wij hier, totdat wij sterven? Indien wij zeggen, laat ons in de stad komen, zo is de honger in de stad en wij zullen daar sterven en indien wij hier blijven, wij zullen ook sterven; nu dan, komt en laat ons in het leger van de Syriërs vallen; indien zij ons laten leven, wij zullen leven; en indien zij ons doden, wij zullen maar sterven." Zo zeg ik ook tot u, dat u zeker verloren gaat, indien u in de staat van ongeloof blijft. Daarom, blijft niet zitten, want wie weet of niet God een grote verlossing voor u zal uitwerken. Indien u maar uw

ongeloof wilt verlaten en u door het geloof met Christus laat verenigen in de aanbidding van deze grote zaligheid, dan hebt u anders niet te doen dan te eten en te drinken en de buit te verdelen.

5. De vijfde grendel die de mensen terughoudt van het omhelzen van deze grote zaligheid is de grendel van *onwil*. "Gij wilt tot Mij niet komen, opdat gij het leven moogt hebben" Ach helaas, dat is werkelijk een ijzeren grendel, waardoor allen die in de hel zijn, zich buiten de hemel hebben gesloten. Helaas, zou u dan ook onder zulke rampzaligen behoren? O, wat is dit een vreselijke klank: "Wee u Jeruzalem, zult gij niet rein worden, hoe lang nog na dezen?" Och, bekeert u, bekeert u, want waarom zult gij sterven? Waarom wilt u deze grote zaligheid verachten? Is er dan niemand onder u die ze heden wilt omhelzen?
6. De zesde grendel die de mensen afhoudt van deze grote zaligheid te omhelzen is de grendel van *wereldsgezindheid*. Velen onder u zitten zo vast aan de wereld dat u er niet aan toe kunt komen om u met deze grote zaligheid te verenigen. Ik mag zinspelen op het woord dat van Saul staat geschreven in 1 Samuël 10:22, dat hij zich tussen de vaten verstoken had. Velen hebben zich midden in de wereld begraven en zich er zo diep in genesteld, dat ze deze grote zaligheid niet kunnen omhelzen.
7. De zevende grendel die de mensen verhindert deze grote zaligheid te omhelzen is de grendel van *de verharding des harten*. Velen zijn met zo'n grote ongevoeligheid en verhard hart bezet, dat ze niet bewogen worden, hoe krachtig Christus hen ook door Zijn Woord of door andere middelen preekt. Ja, dat ze er niet méér door bewogen worden, dan alsof ze duizend mijl van Hem verwijderd zijn. O, die sterke grendel van een verhard hart! Wanneer zal de almachtige hand Gods die ooit verbreken?
8. De achtste grendel die velen weerhoudt deze grote zaligheid te omhelzen is de grendel van *luiheid*. Velen van u willen er geen moeite voor doen om die te omhelzen, maar ik zeg u, dat de weg van godzaligheid maar weinig moeite kost. Ik zeg u, dat het zo makkelijk te krijgen is, dat het vandaag u wordt aangeboden en dat u, indien u wilt, uw hand mag uitsteken om het te ontvangen! Overweeg daarom wat u doet. O, wilt u het verachten? Ik zeg, wilt u het nog veronachtzamen en verwerpen? Wilt u dan dat vreselijk woord eens lezen in Handelingen 13:41: "Ziet gij verachters en verwondert u, en verdwijnt." Vertelt het mij vrijuit, wilt u dat wij Hem, Die ons gezonden heeft dit antwoord weder brengen, dat u verachters bent van deze grote zaligheid? Antwoordt mij, is er niemand onder u, die daaraan zijn toestemming wil geven, om deze grote zaligheid deelachtig te worden? O, gevangenen, gij die zit in de banden van de satan, o, komt en wordt deelgenoot van deze grote zaligheid en u zult vrij komen. Ik heb vandaag een acte van vrijlating voor u; indien u wilt komen en er gebruik van wilt maken, dan wordt u vrijgelaten. Ach, zullen nu de gevangenisdeuren opengedaan worden en zal er toch niemand uitkomen? O, arme gevangenen, gaat uit, gaat uit en wordt deze grote zaligheid deelachtig! Ach, wilt u er niet uitkomen? Wat weerhoudt u toch? Het fundament van uw gevangenis wordt vandaag geschud. Indien u er maar uit wilt komen en een blik op Christus wilt werpen, zullen uw boeien van uw handen vallen en u zult zijn alsof u nooit was gebonden.

Nu, ik laat het verder aan u over, maar om u tot nadenken op te wekken zal ik nog de volgende vijf woorden tot u spreken en ik smeed u die te overdenken.

1. Ik heb u uitnemend nieuws te vertellen en ik hoop, dat er onder u zijn, die er gehoor aan geven, namelijk *dat er hier vandaag een groot Persoon gekomen is* en wel de machtige Auteur van deze grote zaligheid, Die eeuwige gerechtigheid heeft

meegebracht en begeert dat u daarvan gebruik zal maken. Het is Zijn verlangen, dat u die voortreffelijke gift van Zijn hand zal aannemen. Dit is het grote nieuws, dat ik u moet preken en ik hoop nooit tot een leugenaar gesteld te worden; want wat ik u ook preek, ik zeg u nogmaals dat Christus, de Bewerker van deze grote zaligheid, u deze voor niets wilt geven, als u ze maar wilt aannemen. Maar ach, wilt u ze niet aannemen? Ik denk, indien u honderd mensen in de gevangenis of in een kerker zag liggen, zonder licht, brood, of water en u zag een groot vorst tot hen komen, met de boodschap: "Mijn begeerte is dat u allen vrij komt en deelneemt aan de grote vrijheid die ik u breng." En u hoorde dat ze allen antwoordden: "Ik weiger om nu vrij te komen." U zou hen toch voor grote dwazen rekenen. En toch vrees ik, dat velen van u vandaag met zo'n grote dwaasheid behept zijn, omdat Christus u de sleutels van uw gevangensdeuren heeft gegeven en de deuren open zet, en u wilt er niet uit gaan! Maar ik smeed u, dat u er uit wilt komen en tevoorschijn komt; want wie weet of ons niet bevolen wordt om uw gevangensdeuren weer te sluiten en ze met zeven zegelen te verzegelen door een onveranderlijk besluit des hemels, dat niet herroepen kan worden? Jesaja 6:9,10. Daarom, o gevangenen, gaat uit, gaat uit, gaat uit uw gevangenis.

2. Ik wil dit nog tot u zeggen dat het niet zonder reden is, dat deze grote zaligheid, die u heden wordt aangeboden, een grote zaligheid genoemd wordt. Ik weet, dat al het geluk wat ooit iemand heeft gehad op twee of drie vel papier kan geschreven worden, maar de wereld zou nooit al de boeken kunnen bevatten, die geschreven kunnen worden tot aanprijzing van deze grote zaligheid.

Tot u die haar wilt omhelzen zeg ik:

1° Indien u niet vindt, dat deze grote zaligheid uw *geloof* te boven gaat, vertrekt dan zoals u gekomen bent. Maar ik weet, dat u het zult bevinden bóven uw geloof en hoop.

2° Indien het, wanneer u gekomen bent, niet al uw *begeerten* te boven gaat, dan kunt u wel terug gaan, want al waren uw begeerten als het zand aan de oever van de zee, u zult altijd meer in uw zaligheid vinden, dan u ooit zult kunnen begeren.

3° Indien deze zaligheid niet al uw *begrip* te boven gaat, ga dan maar weg zoals u gekomen bent. Maar overdenkt het zoveel als u kunt, dat het al uw gedachten te boven zal gaan.

4° Indien deze zaligheid uw inzicht over haar niet te boven gaat, dan kunt u weggaan zoals u gekomen bent. Maar ik weet, dat ze uw inzicht zeer ver overtreft. Omdat het dan zo'n grote zaligheid is die de boeken van de hele wereld niet zouden kunnen bevatten als de aanprijzing ervan beschreven moest worden, o, wilt haar vandaag nog omhelzen, terwijl ze nog wordt aangeboden.

3. Ik wil ook dit nog tot u zeggen, wees ervan overtuigd dat er geen zonde is die de Majesteit Gods meer zal aanzetten u te straffen, dan de zonde van het verachten van de grote zaligheid. "Brenge deze moordenaars, zegt de Heere van de verachters van deze nodiging, brengt ze hier en slaat ze voor Mij dood." Ik smeed u, onderzoekt uw hart; wat moet u antwoorden, wanneer u ervan beschuldigd wordt dat u het veracht hebt?

Oude mannen, vraagt het uzelf eens af, wat u Christus moet antwoorden, wanneer Hij u deze vraag zal stellen: "Waarom hebt u de grote zaligheid veracht?" Oude vrouwen, wat moet u antwoorden, wanneer Hij tot u zal zeggen: "Waarom hebt u de grote zaligheid veracht?" Jongens en meisjes, vraagt het uzelf eens af, wat u moet antwoorden, wanneer Christus tot u zeggen zal: "Waarom hebt u de grote zaligheid veracht?" Kunt u zich een antwoord op die vraag indenken? O, vreselijk zal de toorn Gods zijn die uitgestort zal worden over de verachters van deze grote zaligheid!

4. Ik wil dit tot u zeggen, dat de hemel in afwachting is, om te horen, hoe het aanbod van deze grote zaligheid onder u ontvangen wordt. Hier is de grote zaligheid, hier is het aanbod ervan en hier is haar aanprijzing. Wat zegt u ervan? Is het niet een uitnemende zaligheid? Is het niet een vrije zaligheid? Is het niet een heerlijke zaligheid? Is het niet een eeuwige zaligheid? Waarom verwelkomt u haar dan niet? Kan iemand iets tot haar nadeel inbrengen? Ik weet dat u het niet kunt. Ja, ik durf zeggen, dat uw harten het als het voortreffelijkst bewonderen en daarom: o, wilt u het aannemen? Helaas, zal er hier dan niemand gevonden worden, die deze grote zaligheid die u vandaag voor niets wordt aangeboden, wilt aannemen?

5. Ik wil dit nog zeggen: Laat alle Engelen Hem loven, Die de Auteur is van deze grote zaligheid! Alle heiligen rondom de troon Hem loven, Die de Bewerker is van deze grote zaligheid! Allen die de hemel verwacht, looft Hem, Die de Bewerker is van deze grote zaligheid! Allen aan wie dit aanbod wordt gedaan, looft Hem, Die de Bewerker is van deze grote zaligheid! O hemel, prijst Hem, Die de Bewerker is van deze grote zaligheid! O alle vogelen des hemels, looft Hem, Die de Bewerker is van deze grote zaligheid! O vuur en hagel, sneeuw, damp en stormwind, die Zijn woord doet, looft Hem, Die de Bewerker is van deze grote zaligheid! Alle geslachten der aarde, looft Hem, Die de Bewerker is van deze grote zaligheid! Dat onze zielen Hem loven, Die de Bewerker is van deze grote zaligheid! Al wat binnen in ons is, loof Hem, Die de Bewerker is van deze grote zaligheid! O, wie zou de Bewerker van deze grote zaligheid niet willen loven?

Zijn er hier die weigeren Hem aan te nemen? O, vestig uw aandacht op Hem en laat dit de dag niet zijn waarin u Hem veracht. Nu, waar is uw hart op dit ogenblik? Ik zal u zeggen waar het hart van velen van u is: ze denken over de wereld. Ik ben er zeker van, dat er niet veel zijn die deze grote zaligheid overdenken. Nu, met welk besluit denkt u vandaag weg te gaan? Och, hebt u geen ander besluit genomen, dan hier naar toe te komen?

Zijn er ook enkelen hier die dit besluit genomen hebben: "Tot Wie zullen wij heengaan, dan tot Hem, Die de Bewerker is van deze grote zaligheid, Die alleen de woorden des eeuwigen levens heeft?" Dat de Heere Zelf het op u blaze! Of is dit uw besluit, dat u door de kracht van Christus, Hem nooit zal verlaten, wie Hem dan ook verlate? Of is dit uw besluit, dat u de grote zaligheid hoger gaat achten dan u ooit hebt gedaan? O, dat de Heere dit altijd in uw overdenking en in de gedachten van uw hart mocht bewaren!

Maar wat u betreft, die niet besloten hebt deze grote zaligheid te omhelzen, o, waarmee zal ik ze nog bij u aanprijzen? Prijst de *nood* van uw eigen ziel haar niet bij u aan? Maar als dan niets u kan overreden te komen en haar te omhelzen, dan zal deze plaats als een *'steenhoop der getuigenis'* tegen u zijn, want ze heeft al de redenen des HEEREN gehoord, die Hij tot u gesproken heeft", Jozua 24:27. O, vestig uw ogen op deze pilaren van dit huis en op de stenen uit de muren. Ik roep ze allen tot getuigen om in de grote dag des Heeren te spreken en tegen u te getuigen, indien u heden op deze grote zaligheid geen acht neemt. Daarom, overdenk dit, eer u van hier gaat, of het uw voornemen is haar te omhelzen, terwijl het nog te krijgen is. Ik heb u heden het leven en de dood voorgesteld, ik heb u de grote zaligheid en de grote verdoemenis voorgesteld. O, dat u in al deze dingen verstandig was, dat u wijs was en dat u eindelijk aangemoedigd mocht worden, deze grote zaligheid te omhelzen, waarvan wij u

nogmaals smeken deze te overdenken. Ziet niet de hemel op dit ogenblik op u, wat u doen zal met dit grote aanbod van zaligheid, dat ik u vandaag van 's Heeren wege gedaan heb?

Nu, Hem Die u kan overreden tot de omhelzing van deze grote zaligheid, deze Evangelie-verlossing, deze zalige verborgenheid, waarin de Engelen begerig zijn in te zien; Hem, Die machtig is u uit de put op te halen en u te verlichten met het licht der levenden; Hem, Die de sleutels van uw gevangenis draagt, Die kan openen en niemand sluit en kan sluiten en niemand opent; Hem, Wie gegeven is alle macht in de hemel en op aarde, Die u kan verlossen van het graf en u kan bevrijden van al uw vijanden, begeren wij te loven. Amen.

4. GROTE ZALIGHEID 2° preek avonddienst

"Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? Dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben." Hebreëen 2:3

Wij horen in deze dagen dikwijls twee grote klachten:

1° Klagen velen dat hun bezittingen en hun persoon onder slavernij verkeren; dat ze als slaven aan vreemden worden verkocht. Maar o, dat wij deze klacht eens konden veranderen, dat onze *zielen* in slavernij verkeren en dat wij nog een 'gans bittere gal en samenknoping van ongerechtigheid zijn', opdat we daardoor mogen aangevuurd worden om naar de grote zaligheid te verlangen die ons wordt aangeboden.

2° Klagen velen, en niet zonder reden, dat men tegenwoordig zo verdraagzaam is met de dwalingen. Maar zou u ook niet hierover klagen, dat er in *uw hart* ook zo veel verdraagzaamheid heerst tegenover uw begeerlijkheden? Is er in uw binnenste geen akte van verdraagzaamheid gesloten met uw begeerlijkheden? O, hebt u deze grote zaligheid niet nodig? Laat mij u vertellen, dat Christus u aanzoekt om u te omhelzen, dat Hij al Zijn mooiste kleren heeft aangedaan en dat Hij Zich aan u verklaart als een Minnaar, Die Zichzelf en deze grote zaligheid u aanbiedt.

O, zeg mij, meent u dat u Hem op deze dag gezien hebt? Welke klederen had Hij aan? Er zijn *vijf heerlijke kledingstukken* waarmee Hij Zich bekleedt, als Hij Zich neerbuigt om Zich aan Zijn volk te openbaren.

- Hij komt tot de Zijnen met 'de klederen der zaligheid, of des heils', volgens Zacharia 9:9 "Verheug u zeer gij dochter Sions, juich, gij dochter Jeruzalems! Zie, uw Koning zal u komen, rechtvaardig en Hij is een Heiland." Ja, uw Koning is hier vandaag gekomen; en zou u niet verliefd op Hem worden, nu Hij gekleed is met de klederen des heils? Kunt u ooit een hartinnemender gezicht van Christus krijgen, dan wanneer Hij met zo'n voortreffelijk kleed is bekleed en u de zaligheid aanbiedt?
- Hij vertoont zich soms aan Zijn volk 'in een kleed dat in bloed geverfd' is, volgens Jesaja 63:1,2: "Wie is Deze, Die van Edom komt, met besprenkelde klederen van Bozra? ... Waarom zijt Gij rood aan Uw gewaad, en Uw klederen als van een, die in de wijnpers treedt?" Nu vraag ik u, die niet op Christus wilt zien als Hij in de klederen des heils verschijnt, durft u Hem afwijzen, Die zo'n zware strijd voor u gestreden heeft? Die de pers alleen getreden heeft en al Zijn klederen met het bloed van Zijn vijanden bevlekt heeft? Is er hier iemand, die deze zaligheid durft afwijzen, ziende hoe Hij zijn vijanden in Zijn toorn vertreedt en in Zijn grimmigheid vertrapt en zo Zijn klederen met hun bloed besprengt? O, beeft op dit gezicht en zoekt tijdig genade bij Hem, Die anders Zijn klederen zal verven met het bloed van uw onsterfelijke zielen!
- Christus is aan Zijn volk verschenen, bekleed met de nederige kleren van diepe neerbuigende goedheid, toen Hij in de gelijkheid van ons zondige vlees kwam. O, welk een gezicht was het, de Vorst des hemels te aanschouwen in het kleed van onze natuur! Welk een gezicht is dat, Hem 'Die Zich met het licht bedekt als met een kleed', bekleed te zien met onze zwakheden! Toch heeft Hij Zich zo laag willen neerbuigen, om Zich daarmee te bekleden, opdat wij een toegang tot Hem zouden hebben en Zijn genade deelachtig kunnen worden. O, kunnen wij Hem afwijzen, Die

wij gedrongen hebben bedelaarslompers aan te doen, opdat Hij tot wormen zou kunnen zeggen: "Gij zijt Mijn broeders en zusters?"

- Christus openbaart Zich soms bekleed met de klederen van schoonheid en verrukkende majesteit. Zo'n gezicht had de Bruid van Christus, Hooglied 2:3: "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen." Ook toen zij Hem zag in Hooglied 5:10 'blank en rood, en dragende de banier boven tienduizend'. Zo was ook dat heerlijk gezicht, toen Christus op de berg verheerlijkt werd en Zijn klederen werden als het licht, wit als sneeuw, toen die verheerlijkte gezanten Hem, als het ware van het Hogerhuis, een bezoek kwamen brengen.
- Soms verschijnt Christus aan Zijn volk in kleren van een vreselijke Majesteit en ontzagwekkende hoogte en verhevenheid, waardoor de ziel, op het eerste gezicht van Hem, als dood aan Zijn voeten valt en er geen geest meer in haar overblijft. Zo'n gezicht kreeg Daniël in het 10^e hoofdstuk en zo'n gezicht van Christus kreeg Johannes, Openbaring 1:13-18. Laat mij allen die hier zijn eens vragen welk gezicht u vandaag van Christus hebt gehad? In welke van die kleren hebt u Hem gezien? Het is waar, wij moeten nu niet naar die buitengewone gezichten van Hem verlangen, maar dit is zeker, als u Hem ooit in een van Zijn hartinnemende kleren - als Minnaar- hebt gezien, was dat een voortreffelijke openbaring en zou u Hem dan nu afwijzen?

Doch om nu over te gaan tot de tekstwoorden waarover ik met u handelde, namelijk dat er velen zijn die onder het aanbod van deze grote zaligheid leven, maar die haar toch veronachtzamen en niet omhelzen, zal ik er voor u nog enkele dingen aan toe voegen. En God verhoede dat wij van hier zouden gaan zonder deze grote zaligheid te omhelzen. Daarom gelast ik u in Zijn Naam dat u niet weggaat voor u dit hebt gedaan. Om dit nog meer bij u aan te dringen zullen wij de volgende *acht* of *negen eigenschappen* van deze grote zaligheid overwegen, die u heden wordt aangeboden.

1° Het is een zaligheid *voor niets*. U hebt anders niet te doen dan uw hand uit te steken en haar aan te nemen. O, komt en neemt ze aan. Christus heeft om deze zaligheid gestreden en van u wordt niets anders gevraagd dan te komen en de vruchten te oogsten van Zijn overwinning. Wie wil, die kome. Niets, o gevangenen en slaven van de satan, moest u bewegen weg te blijven. O 'gevangenen der hoop', wilt u komen en deze grote zaligheid deelachtig worden? Wat houdt u terug van te komen en er deel aan te hebben? Zij wordt u om niet aangeboden. Ach, geloof het, Christus eist niets meer van u, dan dat u komt en het van Hem aanneemt. Indien u er in toestemt en gehoorzaamt, dan is de koop gesloten en u 'zult het goede dezes lands eten', Jesaja 1:19.

2° Het is een *volkomen* zaligheid, die u heden wordt aangeboden. Dit staat duidelijk in Lukas 1:74: "Dat wij, verlost zijnde uit de hand onzer vijanden." U kunt geen vijand op de weg ontmoeten die u niet kunt overwinnen. Zó volkomen is deze zaligheid die u heden wordt aangeboden. O, zullen uw vervloekte harten deze volkomen zaligheid verachten, die tot voor uw deur komt? Geloof het, de zaligheid is nabij u gekomen, indien u ze wilt aannemen.

3° Het is een *wonderlijke* zaligheid; het is een zaligheid waarin de Engelen begeren om er in zien. Het is een zaligheid waar alle Profeten begerig waren in te zien. Het is al

bijna zesduizend jaar geleden dat de engelen in de hemel in een zee van verwondering wegzonken over deze grote zaligheid. Het is bijna 6000 jaar geleden dat Abel in een zee van verwondering wegzonk over deze grote zaligheid. En wat denkt u wat zijn werk nu nog is? Hij is nog bezig zich te verwonderen over deze grote zaligheid. Wanneer u het al de engelen in de hemel zou vragen, zouden zij u niet allen antwoorden: "O, omhelst deze grote zaligheid?" Als u het alle heiligen die Boven zijn zou vragen, zouden zij u niet allen aanraden deze grote zaligheid te omhelzen? Wanneer u het aan Adam zou vragen zou hij niet zeggen: "O, omhelst deze grote zaligheid?" Als u het Abel zou vragen, zou hij niet tot u zeggen: "O, omhelst deze grote zaligheid?" En zouden niet alle Patriarchen u antwoorden: "O, omhelst deze grote zaligheid?" En roepen niet allen, die haar grote zoetheid geproefd hebben, u toe: "Komt en omhelst deze grote zaligheid?"

4° Deze zaligheid is voor een *buitengewoon hoge prijs gekocht*; het is een dure zaligheid. Wilt u het verschil weten tussen het komen van Christus en úw komen tot deze zaligheid? Het is dit: Christus was genoodzaakt door alle legers van de rechtvaardigheid Gods te trekken. Hij moest de drinkbeker van de toorn Gods drinken om deze zaligheid te verdienen. En nu, wat wordt van u vereist om ze te verkrijgen? Wij mogen zeggen, niets meer dan dat ge uw handen uitstrekt en ze aanneemt. Wilt u de prijs weten die er voor betaald is? Er is geen wond in het lichaam van Christus, die niet spreekt, dat het een dure zaligheid is. Er is geen smaad die Christus is aangedaan, die niet aanwijst dat het een dure zaligheid is. Alle slagen die Christus ontvangen heeft roepen ons toe dat het een dure zaligheid is. Er is geen nood waar Hij ingebracht is, die ons niet meldt dat het een grote en dure zaligheid is. O, heren (Engels: Sirs), wilt u komen om deze grote, deze dure zaligheid aan te nemen? Zegt u: wat moet ik er voor geven? Ik zeg u, dat u er niets voor geven moet; komt en neemt ze, komt zonder geld en zonder prijs. Voor Christus was ze zeer duur, maar voor u is ze goedkoop. O, is dat voor u niet goedkoop? Ik verzeker u, als u op de Markt wilt komen om de grote zaligheid te kopen, dat voor niemand van u de prijs in de weg zal staan. O, komt, neemt ze aan en bezit ze, dan zal het geen onrechtmatige toe-eigening zijn.

5° Het is een *eeuwige* zaligheid, waarvan u de vruchten in alle eeuwigheid zal genieten, Hebréeën 5:9: "Hij is ons een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden." Het is een zaligheid die de duivel u nooit uit de hand kan rukken; als u ze aanneemt, kan niemand u er ooit weer van beroven. O, komt, wordt deze grote zaligheid deelachtig en de poorten der hel zullen u nooit overwinnen.

6° Het is een *edele en eervolle* zaligheid. Het is niet zo dat men uit de ene slavernij in de andere wordt overgebracht, maar men wordt er door uit de gevangenis verlost om te heersen, Lukas 1:71 vergeleken met vers 74. Het is "Dat wij verlost zijnde uit de hand onzer vijanden, Hem dienen zouden zonder vrees, in heiligheid en gerechtigheid voor Hem, al de dagen onzes levens." Ik zeg, komt, komt, om deel te hebben aan deze grote zaligheid, opdat uwe eer vermeerderd worde en u verheven mag worden boven de koningen der aarde.

7° Het is een *zeer voordelige* zaligheid. Welke voordelen mogen van deze zaligheid verwacht worden, die er niet gevonden worden? Wordt in deze zaligheid niet de vrede gevonden? Is niet aan deze zaligheid vrijheid verbonden? Wordt niet een eeuwige

genieting van God door deze zaligheid ons deel? Ja, alle zaligheid ligt in deze ene zaligheid opgesloten.

8^e Eindelijk, het is een *koninklijke* zaligheid, want wij krijgen ze door de zoon van God. Christus is er de oorzaak van en ik denk, dat in de volgende opzichten gezegd mag worden, dat Christus er de oorzaak van is:

- Hij is de verdienende Oorzaak, Die haar teweeg gebracht heeft; de prijs van Zijn bloed is betaald, om ze te verdienen.
- Hij is de Fontein waar ze uit voortvloeit, volgens Hebréeën 5:9: "Is Hij allen die Hem gehoorzaam zijn een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden."
- Hij is de Persoon, Die ons in staat stelt er deel aan te krijgen. Hij is het Die de bergen die ons in de weg staan, verzet, om ons een aangename toegang te geven tot deze grote zaligheid.
- Hij is het Die onze harten moet overreden, haar te omhelzen en aan te grijpen. Hij staat buiten en roept ons hart toe, dat wij deze grote zaligheid moeten omhelzen. Hij staat ook binnen ons, en doet het hart uitroepen: "Het is goed, ik zal deze grote zaligheid omhelzen." Zeker, Hij is de Persoon Die ons deze grote zaligheid aanprijst en aanwijst. Hij is er de edele Bedienaar van, door Wie zij eerst werd verkondigd.

Is er nu iemand onder u, die verliefd is geworden op deze grote zaligheid? Ik zal u, om uzelf te beproeven, enkele kenmerken voorstellen van zulke mensen, die niet ver zijn van deze grote zaligheid.

- Is uw hoogachting voor de grote zaligheid vermeerderd, sedert u deze morgen hier kwam? Is uw hoogachting voor de grote zaligheid een voet hoger gerezen, sinds u vanmorgen hier heenging? Ik zeg u, u bent niet ver van de grote zaligheid, maar ga voort!
- Is uw begeerte naar de grote zaligheid vermeerderd bij wat ze vanmorgen was? Hebt u sterker verlangen naar deze grote zaligheid, dan voordat u hier kwam? Dan is dat een teken, dat u er niet ver vanaf bent.
- Komt de noodzakelijkheid, deel te hebben aan deze grote zaligheid, u nu groter voor dan tevoren? Denkt u dat deze grote zaligheid u noodzakelijker is, dan u vroeger ooit gedacht hebt? Is uw hoop en verwachting om uzelf zalig te maken minder, dan voordat u hier kwam? Wordt u gedrongen uit te roepen: "niemand dan Christus kan Mij zalig maken?" Ik zeg u dat u niet ver bent van deze grote zaligheid. Maar zult u hier niet blijven rusten? O, dat u dit besluit eens met veel overtuiging van hart mocht verzegelen, uitroepende: "Ik ben verloren buiten Christus, ik ben verloren buiten Christus, Die de Oorzaak van deze grote zaligheid is."
- Zijn er onder u die gevoelig zijn, omdat zij door de zonde geboeid en door ongerechtigheid gebonden zijn? Ik zeg: bent u tot overtuiging gekomen dat u een gans bittere gal zijt? Bent u zover gebracht dat u onder het gevoel van uw banden, aan het roepen bent geraakt: "O Verlosser, haast U en kom tot mij?" Gevoelt u, dat u gebonden en gevangen zit, en moet uitroepen: "O Heere, U bent van eeuwigheid gezalfd om de gevangenen vrijheid uit te roepen en de gebondenen opening van hun gevangenis, o haast U en kom tot mij en verlos mij, mij, zinkend, zondig, verlorengaan en mezelf verwoestend schepsel?" Ik zeg u dat u niet ver bent van deze grote zaligheid.
- Bent u iemand die aan het wenen is geraakt, omdat u al zolang een vreemdeling van Christus en de grote zaligheid zijt? Oude mensen die hier aanwezig zijt, hoe lang bent u al vreemd van deze grote zaligheid en van haar Uitwerker? Nu, wilt u één

traan storten wegens uw vervreemde staat en uitroepen: "Wee mij, dat ik zolang van Hem gescheiden ben geweest?" Ik zeg, als u daar komt, dan bent u niet ver van de grote zaligheid. Rust hier niet, beklaag uzelf, haast u, spoedt u, gunt u geen rust.

Maar nu in de derde plaats wil ik nog enkele kentekens voorstellen, waaruit u duidelijk kunt weten, of u deze grote zaligheid omhelsd hebt of niet, opdat u kunt weten wie u bent, zodat u niet met een leugen in uw rechterhand de weg naar het einde en naar uw graf zult gaan.

1. Het eerste kenmerk van iemand die deze grote zaligheid heeft omhelsd is, *dat hij de Zaligmaker, de Oorzaak van de grote zaligheid, hoog zal achten*. Hebt u een weergaloze hoogachting voor de weergaloze Christus, de Zaligmaker der wereld? Het is een sprekend bewijs, dat u een deelgenoot bent van de grote zaligheid, als u daar gekomen bent dat u uitroept: "Niemand dan Christus, niemand dan Christus!" Het is ook een sprekend bewijs, dat u deel hebt aan de grote zaligheid, wanneer u kunt uitroepen: "De Heere is mijn Kracht en Lied en Hij is mij tot Zaligheid geworden", Exodus 15:2, Engelse vert. Als Christus uw Zaligheid is geworden, dan is Hij ook uw Lied geworden. Ik zou u willen vragen, bent u ooit zo ver gekomen dat het niet genoeg was om alléén Christus te loven, maar dat u gedrongen werd alle schepselen toe te roepen: "Maakt de Heere met mij groot?" Dit is een bewijs dat u deze grote zaligheid omhelsd hebt.
2. Zij die de grote zaligheid omhelsd hebben, doen al het mogelijke *om haar vast te houden*. Zij doen wat zij kunnen, om zo'n kostbaar juweel niet weer te verliezen, wat benadrukt wordt in Galaten 5:1: "Staat dan in de vrijheid, met welke ons Christus vrijgemaakt heeft." Ja, zij maken er hun werk van te wandelen zoals het overeenkomstig deze edele genade behoort; tenminste zij streven en trachten het te doen. Ik zeg dan, indien u deze Evangelie-zaligheid deelachtig zijt geworden, dan zult u strijden om uzelf te bewaren voor de overmacht van de dingen die eertijds over u heersten.
3. Iemand die deze grote zaligheid deelachtig is, zal *deze barmhartigheid en zaligheid hoogachten*. Daarom kan Paulus als hij hierover spreekt, niet nalaten er een uitnemendheid aan toe te schrijven, zodat hij het de *grote zaligheid* noemt. Daarom zeg ik, als u de grote zaligheid omhelsd hebt, zult u ze hoog achten en wanneer u er niet naar leeft, zoals het u betaamt, of, als u enigermate onderworpen wordt aan de macht van uw begeerlijkheden, dan zal dat voor u een last en een kwelling zijn. Iemand, die uit het huis van dienstbaarheid uitgevoerd is en door de Rode Zee is gegaan, zal bedroefd zijn als zijn afgoden een overwinningslied over hem kunnen aanheffen, in plaats dat hij een overwinningslied over hen kan zingen.
4. Die de grote zaligheid heeft omhelsd, zal soms *verlangend uitzien naar de dag waarop zijn zaligheid volkomen zal zijn*, wanneer hij met die grote schare die niemand tellen kan, dat lied zal zingen uit Openbaring 7:9,10. O, wat een dag zal het zijn, wanneer u dat lied zal aanheffen: "Na dezen zag ik, en zie, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natie en geslachten en volken en talen, staande voor de troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen, en palmtakken waren in hun handen. En zij riepen. *Hoe riepen zij? Met grote stem; zij zongen het lied niet binnensmonds, noch zachtjes, maar zij riepen met grote stem. En wat riepen zij? "De zaligheid zij onzen God, Die op de troon zit en het Lam."* Ik wil u alleen dit

nog vragen, die de grote zaligheid deelachtig bent, welke liederen zullen in uw mond gegeven worden, wanneer de wateren van de Jordaan zich vaneen scheiden, opdat de verlost des Heeren daardoor zullen gaan? Wanneer u dat lied mag zingen: "Niet ons, o HEERE, niet ons, maar U zij de eer van onze zaligheid." O, wat een dag zal het zijn, wanneer dat voortreffelijke lied in uw mond wordt gegeven! Ja, welk een dag zal dat zijn, wanneer u met die heerlijke klederen zult bekleed worden, die in Jesaja 61:10 vermeld worden: "Want Hij heeft mij bekleed met de klederen des heils, den mantel der gerechtigheid heeft Hij mij omgedaan." O, welke klederen moeten dit zijn! Hebt u ooit zulke prachtige kleren gezien als deze? Ik denk, dat wij onszelf niet zullen herkennen. O, denkt u ook niet, dat wij onszelf niet zullen herkennen, wanneer wij die prachtige kleding zullen dragen?

Nu dan, is de koop gesloten? Of wilt u van hier gaan zonder deze grote zaligheid aan te nemen? Ik wil dit nog aan u vragen: Zal het niet alledroevigst zijn, dat Christus vanavond in de hemel van u zal zeggen: "Ik heb voor een hoop stenen gepredikt; niemand van hen wilde Mij liefhebben?" Bent u niet bang dat dit bericht van u naar de hemel gebracht wordt? Want, welk ander bericht kan Christus terugbrengen? Nu is het koord van deze grote zaligheid nog tot u neergelaten. Is er nu niemand onder u die het wil aangrijpen? O, zou u niet hierheen vluchten? Wilt u deze vastendag tot een dag van blijdschap in de hemel maken? De weg daartoe is, dat u de grote zaligheid omhelst.

Nu, wat zegt u hierop, oude mensen? Laat mij nog eens tot u spreken. Ik wil dit nog aan u vragen: hoe denkt u over de grote zaligheid? Grijs haren zijn een kroon der eer, als ze op de weg der gerechtigheid gevonden worden. Oude mensen, spreekt uw hart eens uit, opdat jonge mensen aan u geen slecht voorbeeld hebben; wat zegt u van deze grote zaligheid? Is het geen allerheerlijkste, is het geen allervoortreffelijkste zaligheid die u wordt aangeboden? Ik smeed u, spreek uit uw hart en zeg Christus dat u gewillig bent de grote zaligheid aan te nemen.

Indien niet, dan verklaar ik u, wie u ook bent, in Naam en op gezag van Christus onze Zaligmaker, de oorlog! Doet uw wapenrusting aan! U zult u niet beroemen wanneer u die weer af moet leggen, want de toorn en de grimmigheid Gods zal u tot op het hoogste vervolgen, als u deze grote zaligheid niet omhelst. Andere oorlogen duren maar voor een tijd. De grootste veldheren, die ooit de aarde betreden hebben, zijn nu neergelegd in de zijden van de kuil en men heeft hunne zwaarden onder hun hoofden gelegd. In honderd jaar tijd werden er legers van tien duizenden in het graf gelegd en al hun twisten zijn beëindigd. Maar er is geen ontslag van deze oorlog die tussen Christus en u zal gevoerd worden. Het zal een eeuwige en allervreselijkste oorlog zijn, die ten volle beginnen zal als de tijd eindigt.

Nu welke van deze beiden kiest u, oorlog of vrede? Durft u Christus een boodschap te sturen dat u Hem uitdaagt? Ik ben bang dat het verslag van deze dag voor velen van u in twee dingen bestaat.

* Ik vermoed dat velen van deze grote zaligheid zeggen wat Farao zei: "Wie is de Heere Wiens stem ik gehoorzamen zal?" Ik zal u zeggen Wie Hij is: Hij is verheerlijkt in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonderen. O, omhelst Hem voordat u weggaat en spreek zo niet als Farao, opdat u niet verdrinkt in de zee van Zijn toorn waaruit geen redding mogelijk is.

* Ook zijn hier vandaag, vrees ik, velen die dit kostelijk aanbod zullen ontvangen zoals Demas, en zeggen: ik wil mijn eigen weg gaan en Christus verlaten en de tegenwoordige wereld omhelzen. O, slechte ruil! Vervloekt zij die daartoe overgaat. Wilt u als Demas zijn? Ik vermoed dat velen al lang zo gesteld zijn, doch ik smeed u nogmaals dat u toch eens wijs wordt eer u sterft. Het spreekwoord is waar, 'dat oude dwazen dubbele dwazen zijn.' Maar ik houd oude dwazen, die de grote zaligheid niet omhelzen, voor driedubbele dwazen. Waar wacht u op? Is er iets, dat u enige voldoening kan geven buiten deze grote zaligheid?

Nu, oude mensen, bent u ervan overtuigd dat Christus een antwoord van u verwacht? Spreekt, voordat u van hier gaat uw hart uit, bid ik u. Hoe denkt u over de grote zaligheid? Is het geen beminnelijke zaligheid? Is ze voor u niet beminnelijk? Wat zegt u hierop? Ik ga weer weg; dan wordt het aanbod op deze tijd weer ingetrokken en wie zal zeggen of u ooit nog een ander aanbod ontvangen zal?

Dit wil ik alleen nog tot u zeggen en u kunt daar zeker van zijn, dat ik, al zou ik zelf aan deze grote zaligheid geen deel hebben, als getuige zal opstaan tegen u, die er geen deel aan hebt. Ik verklaar u plechtig dat ik tegen u getuigen zal, indien u deze grote zaligheid niet omhelst.

Nu, oude mensen, bent u overreed haar te omhelzen? Ik smeed u ernstig bij de schoonheid van Christus, komt en wordt de grote zaligheid deelachtig. U staat al aan de rand van de eeuwigheid. Nu dan, als u anders niets wilt geven, geeft dan dit: belooft mij dat u er over wilt denken als u thuiskomt.

Ik wil niet liefdeloos zijn, noch als een oordeler van uw gedachten optreden, maar ik vrees, dat velen onder ons schuldig bevonden en schuldig verklaard worden. En dat wij in de hemel moeten verklaren dat u deze grote zaligheid niet wilt omhelzen en het bloed van de zoon van God met voeten hebt vertreden. Nu, ik smeed u, vraagt uzelf eens af, of u het aandurft om zoiets te doen? Ik zal het hierbij laten, laat het toch geen getuige tegen u zijn!

Ik wil hiermee besluiten: O, komt toch, oude mannen en jongens, oude vrouwen en meisjes, komt en omhelst deze dierbare Evangeliezaligheid! Misschien zegt u: u gebiedt ons te komen, maar wij kunnen niet komen? Ik verlang niets meer van u, dan dat u hiermede komt: "Heere, ik zou wel willen komen, maar ik kan niet komen." O, kom daar eerst maar eens mee, want als u begeerte hebt haar te omhelzen, dan zal het niet zo lang duren of u zult ook in staat zijn haar aan te nemen.

Nu, zal Christus vertrekken en zal niemand van u zeggen, dat u de begeerte hebt Hem aan te nemen? Vraagt het uw consciëntie eens ernstig af, of u bereid bent Christus en de grote zaligheid aan te nemen.

O gezegend, gezegend, gezegend zij de Oorzaak en Uitwerker van deze grote zaligheid! En gezegend zij hij die een van de uiteinden der koorden van deze grote zaligheid aangrijpt, zodat hij niet ten onder gaat onder de toorn en de grimmigheid des Heeren! Komt en omhelst deze grote zaligheid! Ja, ik zeg u nog eens, komt en omhelst ze, want wat hebt u toch, als u die mist? En wat zou u toch kunnen verliezen als u die deelachtig bent?

Ik wil eindigen met dit woord uit Jesaja 62:11: "Zie, de HEERE heeft doen horen tot aan het einde der aarde: (aan hen die verre zijn; wat heeft Hij doen horen?) Zegt der dochter Sions: Zie, uw Heil komt." Uw zaligheid komt, zie het komt. Ik zeg tot u, die de

einden van de aarde bewoont, dat de zaligheid u nabij gebracht is. Gij stijven van hart, gij die ver van de gerechtigheid zijt, de grote zaligheid is u nabij gebracht en zult u ze wegzenden? O, overweegt wat u doet.

Hem, Die u kan overreden deze grote zaligheid te omhelzen, begeren wij toe te brengen al onze lof. Amen.

5. CHRISTUS' KONINKLIJK PRIESTERSCHAP EEN STERKE BEMOEDIGING VOOR HET GELOOF

Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgedaan is, namelijk Jezus, de Zone Gods, zo laat ons deze belijdenis vasthouden. Hebreëën 4:14.

Onze gezegende Hogepriester heeft de namen van de gelovigen op drie delen van Zijn dierbare Persoon gegraveerd.

- Hij heeft ze gegraveerd in Zijn *hart*. Dit is een bewijs van Zijn *oneindige liefde* en van Zijn onbegrensde, neerbuigende goedheid. Dit is de vervulling van wat door de hogepriesters onder de wet zinnebeeldig van Hem werd vertoond, want zij hadden de namen van de twaalf stammen Israëls op de edelstenen in hun borstplaat gegraveerd.
- Christus heeft de namen van de gelovigen op Zijn *schouders* gegraveerd. Dit vertoont ons dat Hij Zijn volk *sterkt en ondersteunt* in al hun verzoeken en aanvechtingen waarmee de duivel hen bestrijdt. Dit werd zinnebeeldig van Hem voorgesteld door de hogepriester onder de wet, die de namen van de twaalf stammen op zijn schouders gegraveerd had, tot gedachtenis voor het aangezicht des Heeren.
- Christus heeft de namen van de gelovigen gegraveerd in Zijn *handpalmen*. Dit geeft ons te kennen dat Hij eeuwig *aan hen gedenkt*. Ongetwijfeld behoort dit onze harten naar Hem over te halen, want als Hij ons niet kan overwinnen door kracht, dan overwint Hij ons door *verlokking*. In de liefde van Christus is niet alleen een almacht, maar ook een Goddelijke lokking en list (als Minnaar), zoals wij lezen in Hoséa 2:13: "Daarom zie, Ik zal haar lokken en zal haar voeren in de woestijn, en Ik zal naar haar hart spreken."

Christus bekleedt drie ambten, Zijn koninklijk, priesterlijk en profetisch ambt. Door Zijn koninklijk ambt verstaan wij Zijn absolute heerschappij en oneindige vrijmacht. Zijn profetisch ambt spreekt ons van Zijn oneindige wijsheid in het onderwijzen van zondaren. Zijn priesterlijk ambt vertoont ons Zijn onbegrensde barmhartigheid en goedgunstigheid jegens ons.

Er is een groot onderscheid tussen onze Hogepriester en de hogepriesters onder de wet, tussen de Hogepriester onder het Nieuwe Testament en de hogepriester onder het Oude Testament, want onze Hogepriester is zowel de offerande als Degene die offert. U weet, dat Christus het leven van alle gelovigen verkreeg en kocht op de belofte van het verbond, want God wilde zó met Zijn volk handelen, dat Hij voor hen moest lijden. De rechtvaardigheid verdroeg Hem eerst een weinig, maar ten laatste moest Hij volkomen betalen.

Is er verschil tussen hen die geboren werden onder de wet en zij die geboren worden onder het Evangelie? U weet dat er onder de wet offeranden waren in de tijd van Adam, Noach en Abraham. Gedurende 4000 jaar waren er offeranden, en het vuur op het altaar dronk het bloed van lammeren en bokken. Toch werd de Goddelijke rechtvaardigheid niet voldaan totdat het onbevleete Lam Zichzelf opofferde. De rechtvaardigheid spaarde Christus vier duizend jaar, maar ten laatste kwam Hij en volmaakte het werk van onze verlossing.

Er is een groot verschil in de eerste en in de tweede schepping van de mens. Wij belijden dat er veel liefde en wijsheid geopenbaard werd in de eerste schepping van de

mens. Die schepping werd uitgevoerd door het woord des bevels van God. Maar in de tweede schepping was niet alleen oneindige liefde, wijsheid en macht maar ook veel lijden en arbeid. Maar geprezen zij Zijn Naam, Hij heeft nu het werk van onze verlossing volmaakt, en nu wil Hij dat allen voor wie Hij Zijn leven heeft afgelegd en voor wie Hij het rantsoen heeft betaald, met Hem in de hemel zullen leven.

Om nu te komen tot die zaak, waarover wij hebben voorgenomen te spreken, namelijk over het *priesterlijk* ambt van Christus, willen wij niet verder over de woorden spreken, dan in zover ze aanleiding geven om te spreken *over het priesterlijk ambt van Christus*, wat het fundament van onze belijdenis is. Wij willen over de volgende zaken spreken.

- I. Wat omvat het priesterlijk ambt van Christus, en hoe voert Hij het uit?
- II. Wat zijn de eigenschappen van onze grote Hogepriester Jezus Christus?
- III. Welke weldaden vloeien voor een Christen voort uit Christus' priesterlijk ambt?
- IV. Welke zijn de vereisten en de hoedanigheden van Christus' priesterschap?

I. Wat het eerste betreft, Zijn priesterlijk ambt omvat twee dingen.

1. Ten eerste het *opofferen van Zichzelf* als een vlekkeloze offerande voor onze zonden. Dat wordt verklaard in Hebrëeën 10:4-7, waar geschreven staat: "Want het is onmogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme. Daarom komende in de wereld, zegt Hij: Slachtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt Mij het lichaam toebereid. Brandoffers en offer voor de zonde hebben U niet behaagd. Toen sprak Ik: Zie, Ik kom, (in het begin des boeks is van Mij geschreven), om Uw wil te doen, o God!" En in Hebrëeën 5:7 lezen wij: "Die in de dagen Zijns vleses, gebeden en smekingen tot Dengene, Die Hem uit de dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen geofferd hebbende."
2. Ten tweede. Het opofferen van Zichzelf voor ons betekent, dat Hij de onbestraffelijke en onbevleete Hogepriester was, Die hoger dan de hemelen geworden is. "Die dit niet naar de wet des vleselijken gebods is geworden, maar naar de kracht des onvergankelijken levens", Hebrëeën 7:16. Door de verwerving van die kostelijke vrede tussen God en zondaren wordt Christus de Vredevorst genoemd. In die dag, toen er een droevig geschil ontstond tussen God en zondaren, stond Christus op om verlossing en vrede te bewerken tussen God en ons.

Nu, wij zullen spreken uit enige overwegingen, die dit werk van Christus tot een grote verborgenheid voor ons maken. Er zijn zoveel verborgenheden in dit werk, zodat, indien wij een eeuwigheid hadden om ze te verklaren, wij het toch niet ten volle zouden kunnen uitleggen.

1

De eerste overweging is deze, dat er een *Goddelijke harmonie* en liefelijke overeenstemming was tussen al de Personen van de gezegende Drie-eenheid, dat Christus dit werk van te sterven voor zondaren op Zich zou nemen. Er was geen enkele weigering in.

A. Was niet de Vader, de eerste Persoon in de gezegende Drie-eenheid, daartoe gewillig? Daarom wordt het des Vaders wil genoemd: "Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen", Psalm 40 : 9. En in Hebrëeën 10:7: "Toen sprak Ik: Zie Ik kom (in het begin des boeks is van Mij geschreven), om Uw wil te doen, o God."

Wij mogen drie zaken noemen als bewijzen van des Vaders toestemming tot dit gezegende werk.

* God de Vader openbaarde veel liefde tot Zijn Zoon in het werk dat Hij op Zich nam. "Daarom heeft Mij de Vader lief, overmits Ik Mijn leven afleg", Johannes 10:17. Het is alsof Christus zei: De Vader had mij lief en de reden waarom Hij Mij liefhad is, dat Ik Mijn leven afleg voor Mijn schapen.

* De Vader spreekt Zijn goedkeuring uit over dat werk in die grote beloften, welke aan Christus werden gegeven in het Verbond der verlossing, als Hij Zijn leven wilde geven en afleggen voor zondaren. "Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan", Jes. 53:10.

* De Vader sprak Zijn goedkeuring uit over dit grote werk, in het geven van een grote beloning aan de Zoon, nadat Hij Zijn werk had volbracht. "Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven alle naam is, opdat in de Naam van Jezus zich zoude buigen alle knie dergenen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn. En alle tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders", Filippenzen 2:9-11. Het wordt ook verklaard in Hebrëen 2:9: "Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die een weinig minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden des doods."

B. Was niet de Zoon, de tweede Persoon in de Drie-eenheid, zeer gewillig om dit werk uit te voeren? Wij hopen dat niemand Zijn gewilligheid zal betwijfelen, want sprekende over Zijn werk zegt Hij dikwijls: "Ik heb lust, o Mijn God, om Uw wil te doen." In Lukas 12:50 zegt Hij: "Maar Ik moet met een doop gedoopt worden; en hoe word Ik geperst, totdat het volbracht zij." Hij was als het ware in pijn om in de pijn te komen. Hoe verlangde Hij om aan het kruis verhoogd te worden tussen hemel en aarde, en uit te roepen: "Het is volbracht!"

C. Was de derde Persoon in de gezegende Drie-eenheid niet zeer voldaan en tevreden dat Christus dit werk op Zich wilde nemen? Hij heeft daarvan de bewijzen gegeven in Christus te voorzien met alle gaven voor dat werk. "Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Dewelken Mijn ziel een welbehagen heeft. Ik heb Mijn Geest op Hem gegeven", Jes. 42:1. Doch ook heeft Hij Zijn wil hierin geopenbaard, dat toen Christus de smartelijkste ervaringen had, Hij getroost werd met de vertroosting van de Geest van God.

2

De tweede overweging om de verborgenheid van Zijn Zelfs offerande voor ons recht te beschouwen, is deze, dat wij moeten zien op de *hoogheid van Zijn Persoon en op de diepte van Zijn lijden*. Voeg deze twee tesamen, en u zult in een zee van verwondering wegzinken. O geliefden, was dit geen zeer diepe vernedering, dat Hij, Die met het licht bekleed is als met een kleet, en dat Hij, Die bekleed was met de klederen van onsterfelijke heerlijkheid, Zich wilde kleden met de kleding van de menselijke natuur? Dat Hij, Die een ontoegankelijk licht bewoont, wilde wonen in de tenten van sterfelijkheid? En dat Hij wilde nederdalen ter hel opdat wij mochten opvaren ten hemel; is dat geen diepe verborgenheid? En wie kan het begrijpen dat Hij drie dagen in het graf lag, opdat wij met Hem mochten leven in de hemel door alle eeuwen der eeuwigheid? Is dit niet een verborgenheid, dat de Eeuwige van dagen, de Vader der eeuwigheid, een Kind wilde worden en een beginsel van dagen en een einde des levens wilde aanvaarden? O Christenen, baadt uzelf in de vertederende overdenkingen van de menswording van God. Indien iemand van u deze diepte kan peilen dan zult gelijk zijn

aan de scheepslieden in de Adriatische zee, Hand 27:28. Hoe dieper u het dieplood laat zinken, hoe meer wonderen gij daar zult zien.

3

De derde en laatste overweging over hetgeen dit werk van Christus het wonderlijkste maakt is deze: Wat was het oogmerk van Christus' komst in de wereld, en van het opofferen van Zichzelf tot een offerande voor ons? Het is beschreven in Romeinen 8:3: "God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vlees, en dat voor de zonde, de *zonde* veroordeeld in het vlees." Had Christus niet mogen komen om *zondaren* te veroordelen? Maar o, hier is oneindige liefde! Hij kwam om te veroordelen wat ons veroordeelde. Nu, ik wil dit tot u zeggen: Zal de overwinnende genade van Christus, of Zijn wederhoudende genade, of Zijn schuldvergevende genade, u niet bewegen om Hem lief te hebben?

II.

Nu, het derde [het tweede wordt niet uitgewerkt] waarover wij willen spreken zijn de weldaden die voor een Christen voortvloeien uit het priesterlijk ambt van Christus, uit Zijn sterven voor ons.

1. De eerste weldaad uit de dood van Christus is het *bewijs van onze rechtvaardiging*, de oorzaak van onze heiligmaking, de pleitgrond voor onze verheerlijking en de hoop, van onze eeuwige en volmaakte overwinning. Hij is de Deur der hoop die u zal doen zingen: "Dood waar is uw prikkel, hel waar is uw overwinning?"

Er zijn vier stromen waardoor wij tot het Paradijs worden gebracht. Er is Zijn *rechtvaardiging*, waardoor Hij ons rechtvaardigt. Er is Zijn *heiligheid*, waardoor wij, die tussen de potten liggen, zilverwit worden gelijk een duif. Er is Zijn *wijsheid*, waardoor wij naar de hemel worden geleid. Er is Zijn volkomen *overwinning*, waardoor wij verlost worden.

Ten eerste. Is het niet duidelijk dat de dood van Christus een bewijs is van onze rechtvaardiging? "Noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door Zijn eigen bloed, eenmaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende", Hebrëen 9:12. En in vers 26 lezen wij: "Nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde te niet te doen door Zijns Zelfs offerande." Door het verzekerd geloof in de dood van Christus mogen wij alle tegenwerpingen oplossen. Indien iemand de ganse eeuwigheid door, de tegenwerpingen zou vermenigvuldigen, behoefde u geen ander antwoord te geven dan dit: Christus is gestorven en is weer opgestaan. Zijn opstanding is de grote pilaar van het rechtvaardigend geloof. "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus", Romeinen 5:1. Alle tegenwerpingen worden hierdoor beantwoord: Christus is gestorven en weer opgestaan. "Wie is het, die verdoemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt", Romeinen 8:34. "Want indien wij vijanden zijnde, met God verzoend zijn door de dood Zijns Zoons", Romeinen 5:10. De grote pilaar van het geloof, waarop het is gegrond, is de opstanding van Christus.

Ten tweede, is niet de dood van Christus de oorzaak van onze heiligmaking? "Hoeveel te meer zal het bloed van Christus, Die door den eeuwigen Geest Zichzelven Gode onstraffelijk opgeofferd heeft, uw consciëntie reinigen van dode werken, om den levenden God te dienen?" Hebrëen 9:14. En als de apostel in Galaten 6:14 spreekt over het kruis van Christus, zegt hij: "Maar het zij verre van mij, dat ik zou roemen anders

dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus, door Welke de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld." Ook de apostel Petrus zegt in hoofdstuk 1:18 van zijn eerste brief: "Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandel, maar door het dierbaar bloed van Christus." En in 2 Corinthe 5:14,15 staat: "Want de liefde van Christus dringt ons, als die dit oordelen, dat indien Eén voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn; opdat degenen die leven niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is."

Ten derde, is de dood van Christus niet een pleitgrond voor onze heerlijkmaking? Droeg Christus niet een kroon van doornen opdat gij een onverwelkelijke kroon van heerlijkheid mag dragen? Droeg Hij niet een purperen mantel, opdat gij het kleed van Zijn gerechtigheid mag dragen? Omdat Christus opgevaren is, zal Hij al Zijn leden tot Zich trekken.

Ten vierde, de dood van Christus is de deur der hoop zodat wij onze begeerlijkheden zullen verwinnen. De overwinning van Christus is een bewijs, dat Hij in Zijn Persoon overheden en machten heeft overwonnen, en die in het openbaar heeft ten toon gesteld. Ook heeft Hij dood en graf overwonnen en dat is een blijk van onze overwinning, want er is een grote overeenstemming tussen het Hoofd en de leden.

2. De tweede weldaad die uit Christus' dood tot iemand komt is deze: Het mag een *sterk argument zijn Christus te omhelzen en vast te houden*. Daarom moet u naar Zijn stem horen: "Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn volmaakte; want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen", Hooglied 5:2. Kan het u niet overreden Hem lief te hebben, daar Hij gestorven en opgewekt is? O, welke drang zal voor u nodig zijn? Prediken de vijf wonden van Zijn zalig lichaam niet deze leer, dat u Hem moet liefhebben?

3. Er is een derde weldaad: indien het lijden van Christus werd geloofd, zou het de *kortste weg zijn om uw ziel onder de dwingende macht van Zijn liefde te brengen*. "Want de liefde van Christus dringt ons." Er is een zoete dwang in Zijn liefde, daar zij valt op onze beoordeling en onze genegenheden. Christus' liefde legt een dwang op de beoordeling van een Christen, zodat hij alleen Hem als uitnemend beschouwt, en zij legt een dwang op zijn genegenheden, zodat zijn hart brandende in hem wordt om de liefde van de geliefde Persoon te genieten.

4. Er is deze vierde weldaad dat *de weg tot de hemel nu geopenbaard is* door het lijden van Christus, Hebréeën 8:8,9: "De dagen komen, spreekt de Heere, ...en Ik zal een nieuw verbond met hen oprichten; niet naar het verbond dat Ik met hun vaders gemaakt heb." Geloof het, het was moeilijker voor Christenen naar de hemel te gaan onder de bediening van het Oude Testament dan onder die van het Nieuwe. Christus is nu voor onze ogen gekruisigd. Nu hebben wij geen geloof in Hem te oefenen als nog te komen, maar als gekomen zijnde. Zeker, de zonde tegen het Evangelie is groter zijn dan ze was onder de wet.

5. Een vijfde weldaad is deze: indien u eenmaal geloofd hebt dat Christus voor zondaren stierf, *dan is aan uw ongeloof een einde gekomen*. "Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, 1 Timotheüs 1:15. En Paulus voegt er aan toe: "Van welke ik de voornaamste

ben." De voornaamste reden waarom wij dit zeggen is vooreerst, dat, indien u eenmaal gelooft dat Christus gekomen is over die oneindige afstand die tussen Hem en mensen was, hoe gemakkelijk denkt u, kunt u ook geloven, dat Hij zal heenkomen over de oneindige afstand die er is tussen u en Hem? En vervolgens zal de liefde van Christus u er vanzelf toebrengen Hem ook lief te hebben. Dit vloeit voort uit de indrukken van de dierbaarheid van Christus Die het werk van uw verlossing volkomen volbracht heeft.

6. De laatste weldaad, die uit de dood van Christus voortkomt is deze: *Het is een uitnemende weg voor een Christen om zijn ziel te brengen tot een oprechte verfoeiing en haat tegen de zonde.* "Hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is", 2 Kor. 5:15. "Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent gij u ook met dezelfde gedachte, namelijk dat wie in het vlees geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde", 1 Petrus 4:1.

Er zijn twee zaken in de dood van Christus die de zonde meest hatelijk voor u maken.

1ste. Als u ziet op de last der zonde, denkt u dan niet dat het een zware last voor Hem was, waardoor Hij moest uitroepen: "Mijn ziel is geheel bedroefd, tot de dood toe!" En was het geen oneindig gewicht dat Hem deed smeken: "Indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan?"

2de. De tweede zaak welke de zonde hatelijk voor u moet maken, is te zien op dit lijden vanwege de zonde. Moet u niet aannemen dat de rechtvaardigheid van God ten hoogste beledigd was? "Het behaagde den Heere Hem te verbrijzelen", Jesaja 53:10.

Nu om onze verhandeling te sluiten zullen wij nog enkele dingen tot u zeggen.

Ten eerste. Een stervende Christus is regelrecht het Voorwerp van het rechtvaardigend geloof. De redenen voor deze stelling zijn deze: Hetgeen een zondaar eigenlijk rechtvaardigt, moet het eigen voorwerp des geloofs zijn. Nu, dat is Christus, beschouwd als stervende. En er is nog deze grond, niet alleen de stervende Christus is de eigen grond van het rechtvaardigmakend geloof, maar vooral Christus met betrekking tot Zijn Middelaarswerk. Dat wil zeggen, Christus als zijnde *God voor ons*, is het Voorwerp van ons geloof, meer als Christus in Zijn eeuwig bestaan in de Godheid.

Ten tweede wilde ik ook dit nog zeggen: Een Christen behoort veel bezig te zijn in de beschouwing van *het eeuwig voornemen*, dat Christus sterven moest. Hij behoort veel bezig te zijn in de beschouwing van de diepte en hoogte en lengte en breedte van dit voornemen, dat, eer de bergen geboren waren, in de hemel besloten was dat Christus zou sterven. En wilt u weten wat Zijn bezigheid was eer de wereld was gemaakt? U kunt het vinden in Spreuken 8:30,31: "Ik was dagelijks Zijn vermaken, te allen tijde voor Zijn aangezicht spelende; spelende in de wereld Zijns aardrijks; en Mijn vermaken zijn met der mensen kinderen." O, de gelovige beschouwing hiervan zou ons brengen tot deze twee dingen: tot het geloof in de *oneindigheid* van Zijn liefde en in de *vrijmacht* van Zijn liefde.

Beschouw eveneens *de hoogte van Zijn liefde* en de diepte van Zijn liefde. Die liefde openbaart zich hierin dat Hij Zijn liefde gevestigd had op zulke ellendelingen als wij zijn. Denkt u niet dat, indien Christus een huwelijksaanzoek had willen doen, Hij zulken had kunnen vrijen die waardiger waren dan wij? Maar Hij wilde Zijn liefde aan ons bewijzen die bekleed waren met zonde en die zo noodlijdend waren. Dat waren de twee versierselen van hen die wentelden in de drek, om ons bij Hem aan te bevelen. "Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en zie, uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit en dekte uw naaktheid, ja, Ik zwoer u en kwam met u in een verbond,

spreekt de Heere HEERE, en gij werd Mijne", Ezechiël 16:8. Beschouw de grootheid van Zijn liefde, die hierin tot uiting komt, dat Hij ons verkoren heeft uit alle volken om Zijn eerstgeborenen te zijn en om Zijn vermaak in ons te nemen.

Nu zullen wij alles besluiten met deze drie woorden:

- Was u ooit, door de beschouwing van Zijn dood, gedwongen om neer te zitten en uw mond in het stof te steken?
- Was u ooit, door de beschouwing van Zijn dood, gedwongen Hem lief te hebben en uit te roepen: "Zijn liefde is wonderlijk over ons geweest, ja, wonderlijker dan de liefde der vrouwen?"
- Was u ooit gedwongen die vereniging tussen Hem en u te bewonderen? Was de dood van Christus een krachtadig middel om u met Hem te verenigen, door deze twee koorden van geloof en liefde?

Nu zou ik u nog willen uitleggen het verschil tussen geloof en liefde, die u met Christus verenigen.

1. Geloof is als de nagel die de ziel van een Christen verenigt met de ziel van Christus, en liefde is de hamer die de nagel inslaat en bevestigt.
2. Geloof trekt de eerste lijnen van het beeld van Christus op een ziel, maar liefde maakt dat beeld volkomen.
3. Een derde verschil is: geloof is die genade die meest bescheiden in zijn werkzaamheid is. Doch liefde is meer ongeduldig in haar werkingen. Geloof mag een redelijk denkende genade genoemd worden. Geloof mij, het is geen blinde koop om Christus aan te nemen op onvoorwaardelijk geloof. Wij willen u nog deze omschrijving van de liefde geven: Liefde brengt de ziel op een aangename reis naar God, als het middelpunt van een zoete rust. Liefde kan geen rust buiten God vinden.
4. Het vierde verschil is: Geloof is die genade die het eerst de uitnemendheid in Christus ontdekt. Doch liefde vindt troost in die ontdekking. Liefde is blind geboren en zij weet uit zichzelf niets. Maar wanneer geloof de uitnemendheid van Christus ontdekt heeft, en uitroept: "Het is mij goed hier te zijn en een tabernakel te maken", dan onderschrijft de liefde het en verzegelt het met een eed. De liefde heeft twee afgoden, ongeduld en verlangen. Ze is ongeduldig tot ze geniet, en verlangt opnieuw als het genoten is. Liefde is als de bloedzuiger, ze roept: Geef, geef! Ze weet niet wat het is verzadigd te zijn.

Wilt u weten wanneer de eerste dag van de verzadiging van liefde zal aanbreken? Zeker, het zal die dag zijn wanneer wij zullen staan binnen de poorten van het nieuwe Jeruzalem. Die dag zal de eerste dag zijn van volle verzadiging van de liefde. Dit is duidelijk uit Psalm 17:15 "Ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als Ik zal opwaken." Wanneer die dag zal aanbreken zal geloof overgaan in aanschouwen, de hoop in het bezit en in de genieting van Jezus Christus. Dan zullen geloof en hoop wegwijken en er niet meer zijn. Dan zullen wij wandelen in aanschouwing en in het gezicht, en niet meer door geloof.

Christus was gewillig om drie en dertig jaar in ons midden te leven, opdat wij een eeuwigheid met Hem mochten leven. Toen de Joden Christus met geweld koning wilden maken, week Hij uit naar de bergen. Maar toen zij een kroon van doornen op Zijn gezegend hoofd zetten, o, hoe gewillig was Hij daartoe! Hoe geduldig en onderworpen nam Hij haar aan!

En toch, hoe wordt Hij door ons onderschat en veracht! Werd Hij niet buitengewoon onderschat toen Hij werd verkocht voor dertig zilveren penningen? Ik ben bang dat er

hier velen onder ons zijn die Hem ook voor dertig penningen verkopen willen, ja, ik vrees dat velen van u het zelfs voor minder willen! Het enigste wat ik tot hen wil zeggen is: Pas op en hoedt u, dat u Jezus Christus niet langer blijft verachten. O, verachters en versmaders van God, pas op dat u niet plotseling wordt overvallen door verwoesting en ondergang, want uw eeuwige ellende is nabij!

O Christenen, zal Christus nooit boven alles dierbaar door ons geacht worden? Gezegend is de persoon wiens deel en lot Christus is! En laat de gehele gemeente zeggen, Amen! Maar vervloekt zij die mens die Christus niet dierbaar acht, en laat de gehele gemeente zeggen, Amen!

6. DE LIEFDE VAN DE GELOVIGEN TOT CHRISTUS DIE ZIJ NIET GEZIEN HEBBEN

"Dewelken gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt; in Denwelken gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde." 1 Petrus 1:8

Temidden van alle twisten en verschillen in deze dagen, is dit boven alle twist en verschil verheven, dat de godzaligheid een grote verborgenheid is. En wij menen, dat het in uw voordeel zou zijn als u er uw werk van wilde maken, om deze verborgenheid te onderzoeken. De waarheid van het Evangelie is niet alleen een verborgenheid voor ons verstand, maar het zijn veel meer verborgenheden voor onze praktijk. Wij menen dat ze zó ver verheven zijn boven het besef en de rede, dat deze diepte van het Evangelie niet gemakkelijk kan onderzocht worden. Er zijn natuurlijke mensen, die zoveel kennis en verstand in menselijke zaken hebben is als zand aan de oever van de zee, die het toppunt van kennis in natuurlijke en zedelijke wetenschap hebben bereikt, zelfs boven degenen die meer geestelijk licht hebben gekregen in zaken van een edeler en nuttiger waarde. Als zij gebracht worden tot het onderzoek van de verborgenheid van het Evangelie, dan blijken ze als een kind te zijn, zonder kennis van die zaken die geestelijk onderscheiden moeten worden. O, wat een verborgenheid is het voor vlees en bloed Hem lief te hebben, Die zij nooit hebben gezien!

De eerste woorden van onze tekst zijn een raadsel, dat niet verklaard kan worden, nl. om een onzichtbaar Persoon (Engels: Voorwerp) te beminnen. Maar die geestelijk is verlicht om die dierbare Persoon Jezus Christus te omhelzen met de twee armen van geloof en liefde, die kan het gemakkelijk ontvouwen. Hoewel Christus nu is ingegaan in het heilige der heiligen en zit aan de rechterhand van de Hoogste Majesteit, en door ons natuurlijk oog niet gezien wordt, evenwel is geloof werkzaam boven de wolken, in het omhelzen en omarmen van die onzichtbare Persoon, Wiens naam is Immanuël.

Er zijn twee grote raadsels en verborgenheden in de tekstwoorden die we hebben voorgelezen, die ver uitgaan boven het besef en de ondervinding van een natuurlijk mens. Al kreeg hij zeven dagen om ze op te lossen, hij zou aan het einde van deze zeven dagen even wijs zijn als bij het begin. O, welk een geheim is dit voor een natuurlijk mens, Christenen te zien, die door genade werkzaam zijn in de liefde tot Hem, Die zij nooit zagen en Hem te beschouwen, Wiens aangezicht naar het lichaam zij nooit hebben gezien!

Dit houdt ongetwijfeld in, die geestelijke en nobele werkzaamheid van de ziel van een Christen, die verheven wordt boven alle gevoel en uiterlijke hoedanigheden. En dat dit heerlijk en voortreffelijk deel, de menselijke ziel, die van Goddelijke oorsprong is en het leven ontvangt van de Eeuwige van Dagen, tot Hem terug moet keren; God zijnde de eerste en onmiddellijke Oorzaak en het laatste onmiddellijke Einde van dit edele deel der schepping. Hoe kan zij in gedachten opgenomen worden en hemelse overdenkingen hebben over die dingen? Ja meer nog, zij wordt opgetrokken door de aantrekkelijke deugden van dit verheven Voorwerp om werkzaam te zijn in die verheven daden van liefde en blijdschap, zoals wij kunnen zien in onze tekst.

O, dat wij overtuigd mochten worden om meer bezig te zijn in de betrachtning van het eerste en grote gebod: "Gij zult liefhebben de Heere uw God met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand." Hebt u Hem ooit gezien? Het zou onmogelijk voor u zijn om iets anders te doen dan Hem liefhebben, indien u Hem eenmaal hebt gezien. Maar al ziet u Hem niet, u hebt Hem toch lief. O, het is geen blinde koop, Christus te nemen op onvoorwaardelijk geloof! Wanneer had u zulk een heerlijke en verheven ontdekking van die edele Plant van Naam, dat u gewillig was Hem aan te nemen, ook al bracht Hij geen enkele van die grote en dierbare giften mee, die Hij gewoonlijk aan de Zijnen geeft? Indien de veronderstelling mogelijk was: u zou liever vernederd worden tot in de hel *met* Christus, als in de hemel te zijn *zonder* Hem, zoals iemand eens godvruchtig heeft uitgedrukt. O, het gemis van werkzaamheden van de genade der liefde is een groot gemis. Andere zonden hebben haar duizenden verslagen, maar deze zonde ongetwijfeld haar tien duizenden.

O, wanneer zal Christus alleen regeren en als Koning zitten in de tempel van onze harten? En de krachten en bekwaamheden van onze ziel gebieden en zeggen tot deze: Ga en hij gaat, en tot een ander: doe dat, en hij doet het.

Wat denkt u dat de reden kan zijn, waardoor de Christenen in vroeger tijd bewogen werden zo getrouw te zijn in het aanhangen en belijden van een gekruisigde Christus, Die zij niet gezien hadden, zodat alle denkbare martelingen deze dierbare banden van liefde en geloof niet konden verbreken? Zij waren samen gebonden aan een ongeziene Christus en zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe. De ketenen van vervolging konden deze dierbare koorden van liefde niet verbreken. En ongetwijfeld ontvingen zij het kostbare loon, ofschoon hun ziel opvoer in de vlam van dat offer, hetwelk zij Gode opofferden doordat ze hun lichaam overgaven om verbrand te worden. Zij voeren op ten hemel in een vurige wagen en nu zijn ze in de rust, boven het bereik en het rumoer van die zware arbeid en ellende, waarmee wij nog zijn omringd. Zij hebben nu reeds meer dan duizend jaren verkeerd in de gezegende aanschouwing van Hem, Die zij niet zagen toen zij hier beneden waren en Die zij nochtans liefhadden. Maar nu zien zij Hem en beminnen Hem!

Wij zullen nu tot de tekstwoorden komen om in het bijzonder daar een weinig méér over te spreken. U vindt daarin de apostel Petrus, die een uiteenzetting geeft van die *twee voorname genaden*, waarin ze zich oefenden omtrent de Persoon Christus, Die zij niet hadden gezien. Het was die onzichtbare en heerlijke Majesteit: *ADenwelken gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt.*[@]

Er ligt een lieflijke nadruk in dat woord *nochtans*, want het wil zeggen, dat, hoewel de *liefde* het nadeel had Hem niet te zien, evenwel de liefde dit bezwaar overwon. En hoewel het Voorwerp des geloofs, hetwelk is Christus, niet gezien werd, nochtans hebt gij wel in Hem *geloofd*.

De apostel prijst deze twee genaden, geloof en liefde, aan, op grond van die kostelijke vrucht en uitwerking waarmee zij vergezeld zijn, namelijk dat een Christen zich verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. Dat wil zeggen dat deze in geen woorden kan worden uitgedrukt. De meest welsprekende redenaar kan niet uitdrukken wat en hoe groot deze vreugde is. Bovendien zegt hij: het is *een heerlijke vreugde*, waarvan wij menen dat er mee bedoeld wordt dat die vreugde voor de Christen duurt tot in de *eeuwige heerlijkheid*, die dus voortvloeit uit de werkzaamheden van geloof en liefde tot dit onzichtbaar Voorwerp. En als deze twee samengevoegd en aaneengehecht worden, namelijk een *onuitsprekelijke vreugde en een eeuwigdurend vermaak*, wat kan

er dan nog aan ontbreken? Dit zijn die twee mooie bloemen, die voortkomen en ontspruiten uit de wortel van geloof en liefde: bestendige blijdschap en onuitsprekelijke vreugde. En deze zullen eeuwig groen blijven, in al de eeuwen van de lange eeuwigheid.

Wij willen in het voorbijgaan opmerken, indien de vreugde van een Christen, terwijl hij hier nog beneden is, al een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde is, wat moet dan wel de vreugde van de heiligen in de volmaaktheid zijn, die verkeren in de onmiddellijke aanschouwing van Jezus Christus? Indien de liefde tot de ongeziene Christus zo een heerlijke uitwerking heeft, hoeveel groter moet dan hun vreugde zijn, wanneer zij worden toegelaten Hem onmiddellijk te aanschouwen? Indien u zou vragen naar de naam van die vreugde, welke het deel is van de volmaakte rechtvaardigen, die zij nu bij God genieten, dan zouden wij geen gepaster antwoord kunnen geven, dan te zeggen, dat het een vreugde is zonder naam, dat het een naamloze vreugde is, niet omdat het *niets* is, maar omdat het oneindig is.

Wij zijn overtuigd, indien u de vrijheid kreeg aan iemand die nu boven is, deze vraag te stellen: wat is uw vreugde die gij hebt in Christus, Die gij nu ziet? Ik geloof, dat hij een antwoord zou geven als Paulus geeft in 1 Korinthe 2:9, waar de apostel in trappen verklaart de heerlijkheid van de heiligen in die heerlijke en gezegende staat hierboven: "Hetgeen het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft dien, die Hem liefhebben." Hij spreekt over het *oog*, het veel omvattend zintuig, dat zoveel onderscheiden en verschillende voorwerpen kan waarnemen en wat die dingen op een afstand kan zien. Echter, het oog kan niet zien, noch in zich opnemen de onzichtbare glorie van dat hemelse leven.

Daarna spreekt hij over het *oor*, welk zintuig meer kan omvatten dan het oog maar het oor kan de zegeningen van de hemel niet bevatten. De apostel zegt: Het *oor* heeft het niet gehoord. Ja, zelfs het *hart des mensen*, kan meer bevatten dan het oog en het oor, want in één ogenblik tijd kan het de vier windstreken doorlopen, het westen, het oosten, het noorden en het zuiden. Evenwel kan het hart van de mens die gezegende en heerlijke staat van het eeuwige leven niet bevatten. De *beleving en het genot* van die staat zal het beste antwoord zijn, totdat wij het antwoord moeten uitstellen, tot wij het genot ervan zullen ondervinden. Maar, u kan zich wel indenken wat de opperste Bron moet zijn, indien de lagere fonteinen reeds zo heerlijk zijn! Indien Christenen hier beneden zich er reeds in verblijden met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, o, hoe zullen zij zich dan verheugen in Hem, wanneer het *voorhangsel* dat nu tussen Christus en hen is, gescheurd zal zijn van boven tot beneden!

Wij zullen niet lang stilstaan bij de vraag, waarom in de tekst aan *liefde* de voorrang wordt gegeven boven *geloof*. Wij menen, dat geloof zeker het eerste is in *orde* tot het voortbrengen van liefde in het hart. Geloof gaat vóór en ontdekt de onzichtbare dingen van de onzienlijke God. Liefde zit neer en vindt grote troost en vreugde in wat geloof ziet en ontdekt. Geloof roept uit: het is goed voor ons hier te zijn! En liefde voegt er aan toe: laat ons hier tabernakelen maken!

Maar wij zullen nu niet spreken welke genade van de Geest de voorrang heeft. Zeker is het, dat de Heilige Geest een Goddelijke en wijze methode volgt in de Schrift, door soms wat eerst is, het laatst te noemen, ofschoon wij meestal onkundig zijn van de reden. Ook zullen wij nu geen uitleg geven van de hemelse en aangename band die er

ligt tussen deze twee genaden, geloof en liefde, of hoe zij elkaar helpen en opwekken. Wij menen dat de genade van *geloof* de genade van *liefde* alleen opwekt in dit opzicht, dat geloof aan liefde de voorwerpen ontdekt, waar zij zelf naar uitgaat. Geloof is die onderscheidende en veelomvattende genade van de Christen die de meeste kennis van God krijgt. Het ontdekt de onzichtbare dingen van God aan de Christen. En de liefde wordt dan werkzaam gemaakt bij de geestelijke en heerlijke ontdekkingen die het geloof doet.

1. Ten eerste. Op de volgende wijze helpt geloof de liefde: wanneer wij een droevige en benauwde ervaring hebben, dan begint de liefde te twijfelen en te redeneren omtrent de waarheid van Gods gunst, niet wetende hoe zij deze twee overeen moet brengen: Zijn gunst en Zijn handelingen. Ik zeg, geloof helpt liefde op gepaste wijze eruit. Geloof kan de gedachten van Gods hart lezen en kan Zijn aangezicht zien onder een sluier; ofschoon Hij schijnt te fronsen, heeft Hij nochtans lief. Wij erkennen, dat de letters waarmee liefde is gegraveerd op een donkere en benauwde bezoeking, niet gemakkelijk gelezen worden; het is alleen geloof die het kan lezen.
2. Geloof helpt liefde ook in het ontdekken van de vervulling van die dierbare en uitnemende beloften, die haar gegeven zijn. Dit beweegt en bewerkt de Christen tot een uitnemende liefde tot Hem, Die hem zulke dierbare en uitnemende beloften heeft geschonken, waardoor hij Zijn Goddelijke natuur deelachtig is geworden. Ik ben ervan overtuigd, indien de Christenen de vervulling konden zien van al de beloften, die hen in de Schrift gegeven zijn, hun ziel zou uit liefdedwang naar Hem hijgen. O, wat een Goddelijke dwang zou dat op onze ziel uitoefenen, Hem lief te hebben Die ons zozeer heeft lief gehad!
3. Geloof helpt de liefde ook in dit opzicht, dat het tot Jezus Christus gaat, Die onze kracht is en haalt sterkte en al wat nodig is uit Hem, tot de werkzaamheden van al de genaden van de Geest. En wij geloven dat het geloof ook weer door de liefde wordt geholpen. Want de apostel zegt in Galaten 5:6, 'dat het geloof door de liefde werkt'. Ja, het is onmogelijk voor de Christen om werkzaam te zijn in het geloof en niet in de liefde. Als de liefde werkt dan wordt het geloof vermeerderd, in de kracht Gods. Ik geloof, als de genade van liefde kwijnt, raakt het geloof in ons ook aan het zuchten, zoals het zuchten van een dodelijk verwond mens. Houdt daarom de liefde werkzaam en dan zal ook geloof werkzaam blijven. En wij mogen er nog dit aan toe voegen: houdt geloof in oefening en dan zal gelijk de genade van liefde werkzaam zijn.

Wij hebben voorgenomen nu eerst tot u te spreken over de grondslag, waarop de apostel Petrus deze twee genaden aanprijst en daarna enkele overwegingen te doen over

- I. De genade van de liefde
- II. De genade van geloof.

I.

De grondslag is, dat Christenen werkzaam zijn aangaande een onzichtbaar Persoon, Christus, 'Die zij niet hebben gezien.'

* Wij menen, dat deze uitdrukking: 'Denwelken gij niet gezien hebt en nochtans lief hebt', spreekt van de werkzame genade van hun liefde, ondanks het gemis van Zijn

lichamelijke tegenwoordigheid. Dit is naar onze mening de duidelijke betekenis van deze schriftwoorden. Wij belijden dat het oog een serieuze boodschapper is aan het gemoed en dat het ook veel invloed heeft op de genegenheden. En hierin was hun liefde uitnemend. Niettegenstaande Hij lichamenlijk afwezig was, hadden zij Hem toch lief. Ofschoon zij Christus en Dien gekruist niet hadden gekend naar het vlees, toch waren hun zielen aan dit geestelijk Voorwerp verbonden door een drievoudig snoer dat niet licht wordt verbroken.

* De woorden houden ook in, dat de liefde van Christenen hen niet deed zoeken naar een duidelijke en zichtbare ontdekking van Christus door een wonder of door een buitengewone openbaring *van Zijn Godheid*. Hun liefde was bescheiden en ingetogen, zodat zij niet vroegen om een teken en wonderwerk, om daar aan vast te houden. Zij hielden vast aan Christus, Die zij niet gezien hadden, niettegenstaande het gemis van die bijzondere openbaringen.

* Wij menen dat het volgende ook in de tekst te vinden is, dat zij liefde oefenden omtrent Christus, Die zij niet hadden gezien, *zelfs niet in een gevoelige en genadige verklaring* van Zijn tegenwoordigheid en gunst jegens hen. Zij hadden Hem lief, niettegenstaande Hij soms Zijn aangezicht bedekte en Zich verborg achter een wolk, zodat Hij ook in dat opzicht niet werd gezien. Het is ongetwijfeld een edele eigenschap van een Christen, dat hij niet verandert in het beginsel van zijn liefde, ook niet wanneer Christus Zijn beschikking over hem verandert. Laat Hem Zijn voorhoofd fronsen, bemint Hem evenwel! Dit was de praktijk van de bruid in Hooglied 3, waar zij, onder al haar bittere teleurstellingen die haar overkwamen in haar zoeken naar Christus, Hem viermaal noemt met die heerlijke titel en lieflijke naam *Hem, Die mijn ziel liefheeft*. Een Christen wil het edele Voorwerp van zijn liefde niet krenken en hij wil aan de waarheid van Zijn liefde niet twijfelen, ondanks Zijn handelingen. Dit is ongetwijfeld een verheven daad van de liefde, een Christus lief te hebben Die Zich met een wolk bedekt; Hem lief te hebben, wanneer gramschap uit Zijn ogen schijnt te stralen; wanneer Hij Zijn gewaad verandert en Hij tot u komt met bloedgekleurde klederen!

* Wij menen tenslotte, dat deze woorden: >Denwelken gij niet gezien hebt en nochtans lief hebt= ook dit inhouden, dat wij in alle liefdeblijken, die wij van Christus ontvangen zolang wij hier beneden zijn, aan deze zijde van de eeuwigheid, wel dit opschrift boven Hem mogen graveren: "Dit is eigenlijk Christus niet, maar slechts Christus *achter de vensteren en blinkende door de traliën*." In dit opzicht genieten wij slechts een Christus, Die wij niet gezien hebben, in vergelijking met dat volkomen en onmiddellijk bezit van Hem, dat zij die wedergeboren zijn tot een levende hoop, eens zullen genieten in Zijn onmiddellijke aanschouwing. O, welk gezicht zal dat zijn, wanneer uw ogen de Koning mogen zien in Zijn schoonheid! Ik moet erkennen, dat het onmogelijk is te bepalen welke vreugde een Christen zal hebben in die dag, wanneer hij het eerste onmiddellijke gezicht van God zal ontvangen. In zekere zin zal al de vreugde die u in de tijd hebt gehad, u voorkomen als niets te zijn geweest, wanneer uw ziel zal opgaan in een heilige bewondering bij de vreugde die u dan zult genieten. O, gezegend zijn zij voor eeuwig, die in een levende hoop en verwachting leven naar die dag. Dan zult u Hem zien, Die u hier niet hebt gezien!

I Wij zullen nu enkele overwegingen voordragen, die de oefening van liefde zullen aanprijzen, met betrekking op Christus, die onzichtbare Persoon. Ik vrees dat wij voor de meeste mensen barbaars zullen spreken en in een onbekende taal, wanneer wij tot u spreken van de werkzaamheden van de liefde tot een Christus, Die wij niet zien.

De **eerste** overweging, waardoor wij de genade van liefde tot Christus aanprijzen is dit: Deze werkzaamheid van een Christen is *blijvend en duurzaam*. Als u Christus alleen lief hebt wanneer u Hem ziet, kan deze liefde niet lang duren. Ik geloof dat zo'n liefde die Hem niet lief heeft, tenzij Hij gezien wordt, niet veel dank verdient. Christus, Die het Hoofd was, werd weggenomen van de leden, omdat Hij wist hoe geneigd zij waren om Zijn *lichamelijke* tegenwoordigheid te verafgoden. Daarom zegt Hij: "Het is u nut, dat Ik wegga." Hij voer op, omdat Hij wist dat het beter was dat Hij wegging, om ons niet langer te laten in de genieting van Zijn lichamelijke tegenwoordigheid, totdat die gezegende dag zal aanbreken, (en we wensen dat die niet meer veraf is) wanneer wij Zijn lichamelijke tegenwoordigheid zullen genieten. Dan zullen wij niet meer in de verleiding zijn om Zijn lichaam te verafgoden. Hoewel ik erken, dat Christus' (lichaam), om zo te spreken, de allergeschiktste en een hemelse afgod is die onze ziel kan hebben. Nu dan, de liefde die niet ontstaat uit wat ons oog ziet, of wat wij uitwendig gewaar worden, is het meest hemels en rein. De ziel sluit als het ware deur en venster en trekt zich terug in de binnenkamer van geestelijke beschouwing en troost zich met de zoete en liefelijke overdenkingen van een Christus, Die zij niet heeft gezien. De ziel van een Christen, verkerende in een bedaarde en geestelijke gesteldheid, raakt in een liefdegloed, wanneer zij Hem beschouwt, Die veraf is. De ziel mediteert over Hem, tot zij Hem bemint, en bemint tot zij bewondert, en bewondert tot zij zich verblijdt.

Hier is een **tweede** overweging, waardoor naar mijn gedachte de genade van liefde werkzaam wordt met een onzichtbare Christus, Die niet wordt gezien, maar wel wordt aanprezen en verheven, namelijk dat liefde, die *zó* geoefend wordt, geheel *tegenovergesteld is aan onze aard en neiging*. Wij hebben allen een natuurlijke neiging om tastbare en *zichtbare* dingen lief te hebben; onze handen en ogen onderwijzen ons daarin. Het moet ongetwijfeld een verhevene en aantrekkelijke eigenschap zijn in een onzichtbaar voorwerp, dat in staat is de onstuimige loop van onze natuurlijke neigingen om te keren en aan te zetten tot het geven van onze liefde aan iets dat wij niet gezien hebben. Wij denken dat de satan heel goed weet wat een sterk verlangen mensen hebben naar tastbare en zichtbare dingen, omdat hij hen daarmee altijd bezig houdt. Daarom worden zijn voorschriften om godsdienstige eer te bewijzen aan afgoden en gesneden beelden zo gewillig opgevolgd. Wij menen, dat de weg om God te dienen langs zichtbare voorbeelden, door zinnebeelden en vormen onder de wet, meer was in overeenstemming en volgens de gezindheid van onze natuur, dan die zuiver geestelijke weg van het Evangelie in de volheid des tijds, die ons nu leert om Jezus Christus lief te hebben. Het is een van de meest verheven tegenstellingen tussen onze natuurlijke neiging en gezindheid, een onzichtbaar Voorwerp, Jezus Christus, Die wij niet gezien hebben, lief te hebben.

De **derde** overweging, waardoor ons wordt aanprezen hoe de genade van liefde, werkzaam omtrent deze onzichtbare Persoon, is: *het is een liefde die zuiver en geestelijk is*. Wij menen dat er bij de liefde die ontstaat door het zien van *uitwendige* dingen, veel modder en drek op de bodem ligt. Het is ongetwijfeld een verheven beschikking van Christus, dat de genade der liefde het meest openbaar wordt als wij Christus liefhebben, wanneer Hij Zich verbergt onder een sluier of wanneer Hij niet gezien wordt. Dit is zeker, dat wij niet lang liefde zullen beoefenen indien ze onderhevig is aan eb en vloed, en als ze afhankelijk is van hetgeen wij in ons leven overkomen. O, het is grote genade, de sluier waarmede Christus Zich bedekt te kussen en lief te hebben en Hem te beminnen als Hij afwezig is en ons niet wordt toegestaan Zijn aangezicht te zien! O, dat wij

altijd mochten hijgen naar de onmiddellijke vereniging en hemelse band tussen Hem en onze ziel! Ik denk dat de uitdrukking die schoolgeleerden dikwijls gebruiken bijzonder op een Christen past: "De ziel van een Christen is meer waar zij leeft dan waar zij leeft." Wij menen, dat de ziel dan pas in haar element en sfeer is, wanneer zij uiting geeft aan haar liefde tot Christus, hoewel Hem niet ziende. O, dit is een verborgenheid voor velen onder ons. Onze liefde is vol achterdocht wanneer God ons iets toezendt wat niet naar onze zin is. Ik denk, indien Christus zo veranderlijk was als wij in het toedragen van liefde, dat dan het huwelijkscontract tussen Hem en ons spoedig verbroken zou worden. Maar o, hoe gezegend zijn veranderlijke schepselen hiermee, dat zij hebben te doen met een onveranderlijke Christus, Wiens liefde geen verandering noch schaduw van omkering kent! Wie heeft ooit die trouwe en genadige Persoon kunnen beschuldigen, dat Hij veranderlijk is? Hij houdt Zijn greep aan ons vast, ofschoon wij onze greep aan Hem loslaten.

Er is een **vierde** overweging, waardoor wij aanprijzen de genade van liefde te betrachten omtrent Jezus Christus, Die gij niet gezien hebt. Het is een liefde die niet oprijst uit *een zichtbare oorzaak* of door uiterlijke verschijning. Het is een liefde, die opkomt uit de werkzaamheid van een begenadigde ziel, als vrucht van die vereniging, die bestaat tussen het Hoofd en de leden. Die ziel zal Hem liefhebben ofschoon zij Hem nooit aanschouwt, zolang zij in de tijd is. Een Christen die zo werkzaam is in de liefde, indien hij een belofte heeft van de eeuwige genieting met Christus, zal het uitstellen van die dingen, (ik bedoel van die genietingen) willen verdragen, tot de dag dat hij verheven wordt boven het bereik van alle verwisseling en onderbreking van die gezegende omgang met Hem. Indien een Christen mag zeggen: "Hij is de mijne en ik ben de Zijne", dan zal hij onze gezegende Heere Jezus, met een heilige onderwerping toestaan, (om zo te spreken) Zijn liefde-blijken te schenken, zoals Hij dat wil. U weet dat de leden hun Hoofd behoren lief te hebben. Dit is een huwelijkswet en zij is gepast en betamelijk. Nu, de liefde die voortkomt uit deze geestelijke vereniging en niet uit een uitwendige verschijning, is ongetwijfeld de beste en de uitnemendste.

De **vijfde** overweging, waarop wij de oefening van de genade van liefde tot een ongeziene Christus mogen aanprijzen is deze: de liefde kan *niet tot volmaaktheid* komen tenzij wij ertoe zijn gebracht Christus lief te hebben, *hoewel Hem niet ziende*. Ik denk, dat dit de oorzaak is, waarom de liefde in zo een droevig en opmerkelijk verval is, zelfs in de ernstigste en meest geoefende Christenen, dat wanneer Christus Zijn aangezicht verbergt, zodat zij Hem niet kunnen aanschouwen, alsdan hun liefde begint af te nemen en te kwijnen. Geloof het, indien uw liefde tot Hem niet werkzaam is tijdens Zijn afwezigheid zowel als tijdens Zijn tegenwoordigheid, wanneer Hij neerbuigt om Zichzelf aan u te openbaren, dan kan uw liefde zeker niet toenemen tot de eer van God.

Wij willen u nog deze *laatste* overweging voorstellen tot aanprijzing van het betrachten van de liefde tot een onzichtbaar Persoon, Jezus Christus, Die gij niet gezien hebt, en het is deze: dat het die liefde is, waardoor een Christen zich verheugt *met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde*. O, dit is een schijnbare tegenstrijdigheid, een verborgenheid voor velen van de Christenen van dit geslacht, dat het liefhebben van Christus, Die wij niet gezien hebben, ons een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde geeft. Indien de woorden van onze tekst hadden geluid: "Denwelken gij gezien hebt en daarom liefhebt, verheugende uzelf met een onuitsprekelijke vreugde" dan had u het wel begrepen. Maar hierin ligt de verborgenheid, dat de oefening van liefde tot Christus, *Die*

wij niet gezien hebben, de Christen vervult met zo'n buitengewone vreugde. Het is zeker, wanneer een Christen mag komen tot de betrachtting van liefde jegens een afwezige Christus, dit een liefde is van verheven aard, en een volmaakte liefde. Het is onmogelijk te bepalen, tot welke wonderlijke en onuitsprekelijke daden van liefde een Christen soms mag komen als hij deze genade en plicht betracht ten aanzien van Christus, een onzichtbaar Persoon.

Nu willen wij alleen dit nog op uw hart drukken om u te laten overreden, al uw liefde en verlangen op Hem te vestigen: o Christenen, hebt Hem lief, ofschoon Hij in een vergelegen land vertoeft. Het zal niet lang meer duren of u zult Hem zien. Dat zal die zielsverrukkende tijd zijn en het zal de uitkomst wezen van al uw verwachting, die u hebt gehad in de zoete oefening van de liefde tot die onzichtbare Christus. U mag u troosten met deze gedachte, dat het binnenkort uw eeuwige betrachtting zal zijn voor de troon, om Christus Die u dan zult zien, altijd lief zal hebben en u in Hem zal verheugen. Zou dat u niet moeten opwekken, terwijl u nog *beneden* zijt, Christus lief te hebben, Die u nu niet ziet? O, laat uw liefde altijd trekken naar dat *Hogerland* boven en omhels Hem, Die naar onze overtuiging, het Voorwerp van al uw liefde behoort te zijn.

Zijn er hier niet velen onder ons, die niet weten wat het is, liefde te oefenen tot die dierbare Persoon Jezus Christus? O, wees er van overtuigd, dat de dag komt en niet veraf is, wanneer Hij, Die u niet wilde liefhebben, u in stukken zal scheuren, terwijl er niemand zal zijn om u uit Zijn hand te verlossen. Wanneer u Hem zult zien komen, met tien duizenden Zijner heiligen, om wraak te nemen over hen, die de stem van Zijn Evangelie niet wilden gehoorzamen.

Geloof het, u zult dan met alle geslachten der aarde rouwklagen over Hem, Die gij doorstoken hebt, en bitter kermen als over een eerstgeborene. Op deze dag bidden wij u, als boden en ambassadeurs van Christus, die gezegende Persoon lief te hebben en indien u geen gehoor geeft aan Zijn gebod aan u, dan zal dat de reden zijn van uw eeuwige angst en pijn, omdat u werd genodigd Hem lief te hebben, maar u hebt niet gewild. Ik zeg, de dag nadert en is nabij, wanneer u Hem zou willen liefhebben, maar dan zal Hij niet van u geliefd willen zijn. En dat zal een rechtvaardige vergelding zijn van die Persoon, indien u Hem niet wilt liefhebben, terwijl u nog hier beneden leeft, alsdan uw verlangen af te slaan Hem nog lief te krijgen, wanneer u ergens elders wezen zult.

II.

Wij zullen ook nog een enkel woord spreken *tot aanbeveling van de genade van geloof*. Het rust op dezelfde gronden, namelijk dat het geoefend wordt omtrent Christus, Die u niet gezien hebt. Wij menen, dat de genade van liefde en de genade van geloof inderdaad verschillen in hun aard, maar nauwelijks verschillen in hun werking. Al de genaden van de Geest zijn zo onafscheidelijk aan elkander verbonden en ineen geweven, dat, wanneer één genade werkzaam is, al de andere genaden in beweging komen. Zij zijn net als de raderen in een klok, die alle in beweging worden gebracht door het hoofd rad. Dit is vooral van toepassing op deze twee genaden, geloof en liefde, want dat is een onafscheidelijke tweeling. Deze genaden zijn *liefelijk in hun leven en zijn ook in hun dood niet gescheiden*.

De apostel beschrijft in de tekst het geloof niet alleen in zijn natuur en eigenschappen, maar ook wat betreft zijn voorwerp. Naar zijn natuur ontdekt het de onzichtbare dingen van God, als een bewijs van de dingen die men niet ziet en een vaste grond der dingen

die men hoopt. Geloof geeft leven en een aanwezigheid van de dingen, voordat ze zijn en brengt wat veraf is nabij, onder het oog van de Christen.

Christenen, wees veel bezig in de genade des geloofs, *omtrent dingen die u niet ziet*. Want geloof het, eens zal geloof sterven en het zal verdwijnen in de genade van liefde en dan zal liefde voor eeuwig uw onafscheidelijke metgezel zijn in de hemel, want daar zult u zowel lieven als geliefd worden, zonder enige onderbreking. Het Voorwerp van liefde werd u voorgesteld, Christus, Die u niet gezien hebt en Wiens lichamelijke tegenwoordigheid u niet kent.

Wij zullen nu kort enkele zaken uitleggen, waardoor de genade van geloof werkzaam mag worden gehouden, ook dan wanneer u in omstandigheden komt dat Christus door u niet wordt gezien, als Hij Zijn aangezicht voor u bedekt en u als het ware uitwerpt.

De **eerste** overweging die wij u willen meegeven als een middel om uw geloof in oefening te houden en het te beoefenen in een bepaalde toestand, is dit: zie alle nadelen en beletsels die u ontmoeten in de oefening van de genade des geloofs *als gelegenheden die u worden gegeven om God te verheerlijken*. Dat zal u helpen uw geloof werkzaam te houden. Wanneer geloof de meeste beletselen in zijn weg vindt, wordt u daardoor de beste gelegenheid gegeven Hem te verheerlijken door sterk te zijn in geloof. Om het zo te zeggen, geloof is nooit bezig in de oorspronkelijke beoefening, tenzij verstand en rede de vervulling van de beloften tegenspreken. Dan wordt het geloof diep beproefd en is in zijn oorspronkelijke plaats. En weet dit, dat de meest uitnemendste handelingen des geloofs de meest zoete en dierbare uitkomsten hebben. Daarom zeg ik, laat u niet afdrijven van de oefening van geloof, ofschoon de weg die God met u houdt, ingaat tegen uw verwachting en Zijn handelingen met u, niet anders schijnen te zijn dan beletselen en hinderpalen en schijnbare tegenstrijdigheden. Ik denk, dat een Christen dan een zuiver geestelijk inzicht heeft op al die belemmeringen en hinderpalen, die hij in zijn weg ontmoet, wanneer hij die hindernissen ziet als een gelegenheid, die hem gegeven wordt om God daardoor te verheerlijken.

Er is een **tweede** overweging of een tweede hulpmiddel, wat wij willen geven aan hen die de genade des geloofs willen beoefenen in het geval als Christus bedekt is en voor uw ogen verborgen en het is dit: al die moeilijkheden en onmogelijkheden die de vervulling van de belofte in de weg staan, te beschouwen als *geboden om uw geloof te oefenen*. Zie op uw moeilijkheden, *hoe* ze ook zijn en beluister daarin zovele stemmen die luid uw plicht verkondigen: "Geloof in God en in Zijn Zoon Jezus Christus, Die Hij in de wereld gezonden heeft." Dit was de praktijk en de godsvrucht van de heilige man David, in Ps. 56:4: "Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen." Hij achtte het de geschiktste tijd voor de oefening van de genade des geloofs als hij omringd was door moeilijkheden.

Nu, wij menen dat het ten enenmale onmogelijk is voor een Christen, te geloven in Christus Die hij niet heeft gezien, tenzij hij al de bezwaren en onwaarschijnlijkheden, die zich opdoen in de weg van geloof, ziet als aansporingen en geboden, die hem gegeven worden, om zijn geloof te oefenen en God sterker aan te kleven.

Wij willen u nog een **derde** overweging of middel noemen, dat u kan helpen geloof te oefenen in een afwezige Jezus Christus, Die u niet hebt gezien. Wees veel bezig in de overdenking van *de onveranderlijkheid en trouw van God*. Bedenk, dat Hij gisteren en heden Dezelfde is en tot in alle eeuwigheid. Wees ervan overtuigd dat, ofschoon Hij

Zijn toedienen verandert, Hij evenwel in Zijn liefde tot u niet kan veranderen. Zoals Hij is, is ook Zijn liefde. Hij is onveranderlijk en daarom moet Zijn liefde ook onveranderlijk zijn, zoals Hij in Zichzelf bestaat.

Wij zullen nu onze rede besluiten met deze wens, dat die twee dierbare en heerlijke verborgenheden, geloof en liefde tot een ongezien en onzichtbaar Persoon, veel beoefend mogen worden, (wat ongetwijfeld verborgen is voor de ogen van velen van dit geslacht) dat u alles mag overwinnen om die twee edele en uitnemende genaden te betrachten.

Wij zullen niets toevoegen aan de bemoedigingen, die voorgedragen werden aan hen die enige kennis hebben aan deze gezegende en hemelse oefening. Wij willen er alleen dit van zeggen: zij verheugen zich met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. O Christenen, wilt u weten wat de gepaste en kortste weg is om troost en volkomen voldoening te vinden? Wees veel in het betrachtning van deze twee uitnemende genaden, geloof en liefde. De genade van geloof zal aan de Christen veel vreugde en troost verschaffen, wanneer de grondvesten der aarde schijnen te waggelen, en wanneer alles hier beneden bedreigd wordt met verwoesting en ondergang. Ik kan een Christen geen betere raad geven dan door geloof en liefde zijn verwachting te stellen op die onzichtbare Persoon Jezus Christus.

Het is zeker een grote verborgenheid voor wereldse mensen, dat Christenen zich verheugen in al hun moeilijkheden en verdrukkingen en hoe Christenen altijd bloeien en groen zijn onder de droevigste wederwaardigheden en kruisen die zij ontmoeten. Maar hier ligt ongetwijfeld het leven van de Christen dat hij geplant is bij de Fontein des levens en dat daarom zijn takken over de muur lopen.

Ik erken dat, als een Christen moet klagen over het gemis van troost en vreugde in God, wij dit kunnen terugbrengen tot deze oorzaak, dat zij gebrekkig zijn in de beoefening van de genade des geloofs in Jezus Christus, Die zij niet gezien hebben. Geloof het, u kunt deze Schat veilig bewaren, al wordt u ook van alle andere dingen beroofd. Ik denk dat het veel meer waar is voor een Christen, wat eens een filosoof van zichzelf zei, toen de stad waarin hij woonde geplunderd en verwoest werd en men hem vroeg of hij iets verloren had, hij antwoordde: "Alles wat ik bezit, draag ik bij mij."

Ik geloof dat een Christen al zijn schatten in zichzelf kan bewaren en daardoor vrij kan blijven van beroving en verwoesting door wereldse mensen. Dit is een schat waarop geen beslag gelegd kan worden en die niet blootgesteld kan worden aan diefstal. Zorg dan deze schat de uwe te maken door de genade van geloof en verheugt u in Christus als de uwe door de genade van liefde. Laat de liefde zich verheugen in Christus, Die aan u is gegeven.

Ik zal niets meer zeggen dan alleen dit: wij behoeven Christus niet aan te prijzen aan hen die Hem kennen. Doch wij zijn er zeker van dat alles wat wij kunnen spreken tot Zijn aanbeveling, onuitsprekelijk ver beneden is van hetgeen wat Hij is. Daarom, kom en zie deze dierbare, onzichtbare Persoon Jezus Christus! Dat zal de beste beslissing zijn van alle vragen omtrent Zijn voortreffelijkheid. De engelen en de zielen der volmaakt rechtvaardigen zagen nooit enig voorwerp dat met Hem is te vergelijken. Zijn gestalte is als de Libanon, uitnemend als de cederen.

Nu, aan Hem, Die de liefde Zelf is, Die alleen machtig is ons te overreden Hem lief te hebben, Die beminnelijke Persoon, wensen wij toe te brengen alle lof. Amen.

6. JEZUS CHRISTUS DIERBAAR VOOR DE GELOVIGEN.

U dan, die gelooft, is Hij dierbaar. 1 Petrus 2:7a (1^e PREEK)

O, beminden des Heeren, hoe lang zult u nog op twee gedachten hinken? Is Christus dierbaar, wat Hij waarlijk is, laat uw ziel Hem dan omhelzen! Maar zijn uw afgoden dierbaar, laat dan uw ziel hen omhelzen en verheugt u in hen!

Doch wij kunnen dit zeggen van de dierbare Christus, dat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en het in geen mensen hart is opgeklommen, welke oneindige en dierbare volmaaktheden zijn er in de dierbare Christus. Wij zullen nooit in staat zijn om de uitnemendheid en de voortreffelijke beminnenswaardigheid die in Zijn aangezicht ligt te begrijpen. Hij is blank en rood en Hij draagt de banier boven tien duizend. Ja, al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Hoe dierbaar moet Hij niet zijn!

Zeker, indien deze vraag zou worden gesteld aan hen die Boven zijn: "Wat dunkt u van de Christus?" De engelen en al de heiligen die rondom de troon zijn, zouden antwoorden dat Hij uitnemend en zeer dierbaar is en dat wij Hem beter kunnen bewonderen, dan over Hem spreken.

Ik zal u de volgende zes zaken noemen, die ongetwijfeld allen deze leer prediken, dat Christus dierbaar is.

1. Leren al de uitnemende genaden van de Heiligen Geest niet dat Christus dierbaar is? Leert die edele genade des geloofs niet, dat Christus dierbaar is? Want hierdoor worden wij deelgenoten van Zijn gemeenschap en van de omgang met Hem. Predikt ook die voortreffelijke genade van liefde deze leer niet? Want liefde is die genade, waardoor de ziel van de Christen met Christus verenigd wordt. Prediken ook de genade van de doding der zonden en de genade van de lijdzaamheid niet, dat Christus dierbaar is?
2. Deze dierbaarheid kunt u ook lezen in de genietingen die de heiligen in vroeger tijd van Christus hebben gehad. Was hun genieting geen bewijs dat Christus dierbaar is? Want gebracht te worden in de schaduw van de Boom des Levens en op Zijn knieën getroeteld te worden, of welke liefdebewijzen een Christen ook mag genieten, het zijn alle stromen van liefde, die vloeien uit de oceaan en fontein van eeuwig welbehagen. En preken alle deze genietingen niet, dat Christus dierbaar is? Bovendien,
3. Ten derde, predikt die liefde-ziekte, die de heiligen vanouds hadden onder de afwezigheid en het vèr af zijn van Christus, niet deze leer tot u: Dat Christus dierbaar is? Hoewel wij moeten erkennen, dat men in onze dagen weinig van deze ziekte hoort. O, moet Hij niet dierbaar zijn, Wiens afwezigheid voor één uur is als een eeuwigheid, en Wiens tegenwoordigheid van duizend jaren is als één kort moment? O verlaten Christenen, hebt u ooit Hem gezien Die uw ziel lief heeft? Maar ik vrees, dat tegenwoordigheid en omgang met God een verborgenheid en een onbekende zaak is voor de meesten van ons.
4. U kunt de dierbaarheid van Christus lezen in die onuitsprekelijke droefheid en smart die de heiligen hadden onder het gemis en de afwezigheid van Christus, als hun ziel weigerde getroost te worden en zij hun rouwgewaad droegen en aten hun brood met as, vanwege de bitterheid van hun ziel. Ik wil deze vraag aan u stellen:

"Waarom is Christus u zo weinig dierbaar?" Is Hij nu in Zichzelf minder dierbaar, dan toen Hij verkeerde onder de duistere Mozaïsche bediening van het Evangelie? Neen, zeker niet, Hij is nu niet minder dierbaar dan Hij toen was.

5. Wij kunnen de dierbaarheid van Christus lezen uit die zalige namen, die Hem in de Schrift gegeven worden. Zijn naam is: de Wens aller heidenen; Zijn Naam is: de Plant van Naam; het Licht van de Stad die Boven is; het uitgedrukte beeld van des Vaders zelfstandigheid; de blinkende Morgenster; de Scheut uit de Wortel van Isaï. Prediken niet al deze namen u deze zalige leer, dat Christus dierbaar is?
6. Het laatste wat ons predikt dat Christus dierbaar is, is dit: De onaangenaamste dingen in Christus (als ik dat zo mag zeggen) verschaffen meer blijdschap en zijn kostelijker dan de beste genoegens in al de schepselen. Dit is duidelijk uit Hebreëen 11:26 "Achtende de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte." En indien de versmaadheid om Zijntwil zo goed en dierbaar is, hoe kostelijk en dierbaar moeten dan niet Zijn zegeningen en de openbaringen van Zijn gunst zijn! O Christenen, hebt u nooit verlangd de tong van een engel te hebben, opdat u bekwaam mocht zijn de roem van deze Plant van Naam Jezus Christus uit te spreken? O Christenen, bent u nooit gedwongen geworden, onder het gevoel van de liefdes-uitlatingen van God, uit te roepen: "Het is goed dat ik hier ben, laat mij tabernakelen maken om er te blijven?" O, acht Christus boven alles dierbaar.

Maar om tot de woorden van onze tekst te komen, wij hebben daarin drie zaken op te merken.

1. Ten eerste vinden wij hier een Christen beschreven naar zijn edele en voornaamste *voortreffelijkheid*: zijn geloof. Hij is een gelovige.
2. Ten tweede. Wij vinden de *dierbare voorrechten*, die een Christen toevloeden door die wonderlijke en edele genade van het voortreffelijk geloof. Het zijn deze twee voordelen: 1. Ze maakt Christus dierbaar aan de ziel. 2. Ze houdt de ziel onder de indruk van de dierbaarheid van Christus; de gelovige ziel zal altijd Christus boven alles dierbaar achten.
3. De derde zaak in de tekst is die *heilige redelijkheid* die het geloof in oefening houdt. Geloof is niet blind, maar het ziet hier op het voorgaande vers, waar Christus "*de uitverkoren Hoeksteen*" genoemd wordt. Vandaar acht het Christus dierbaar, wat inbegrepen ligt in het woord 'daarom.'

I

Wat betreft de eerste zaak in de woorden, het is een omschrijving van een Christen: Hij is een gelovige. Wij hebben reeds eerder over *het geloof* gesproken, waarom wij er nu niet lang bij zullen stilstaan. Wij zullen nu slechts drie overwegingen voordragen om er bij u op aan te dringen deze edele genade des geloofs na te jagen.

De eerste opmerking is, dat geloof een ruim en veelomvattend gezicht op Christus geeft. Het schuift de sluier van Christus aangezicht opzij en toont Zijn schoonheid aan de ziel. Dit is duidelijk uit Hebreëen 11:27: "Hij hield zich vast, als ziende den Onzienlijke." Het geeft, in zekere zin, zo'n helder gezicht van de onzienlijke God aan de ziel, alsof ze Hem zichtbaar aanschouwde.

Er zijn vier voornaamste delen van Christus' lichaam die door geloof aan een Christen worden getoond.

1. Het laat de Christen zien in het *hart* van Christus. Gevoel zal van Hem en tot Hem zeggen: "Hij is mij in een vijand veranderd!" Maar geloof zal uitroepen: "Ik weet de gedachten Uws harten over mij, gedachten des vredes en niet des kwaads; dat Gij mij geeft het zalig einde en de verwachting."
2. Geloof, als ik zo mag spreken, ziet op Christus' *voeten*. Het let op de gangen en bewegingen van Christus. Het zal uitroepen: "Zijn schenkelen zijn als marmeren pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud."
3. Geloof ziet op de glimlach in Christus' *aangezicht*. Wanneer gevoel in Zijn gelaat niets anders kan lezen dan toorn en ongenoegen, dan licht geloof de sluier van Zijn aangezicht op en leest daarop de liefde.
4. Geloof toont de *handen* van Christus aan een Christen. Het doorziet al Zijn bedelingen. Het ziet oneindige liefde uitblinken in al Zijn handelingen. Het geloof is een intelligente genade. Dit is duidelijk uit Kolossenzen 2:2: "Opdat hun harten vertroost mogen worden, en zij samengevoegd zijn in de liefde, en dat tot allen rijkdom der volle verzekerdheid des *verstands*, tot kennis der verborgenheid van God en den Vader, en van Christus."

De tweede overweging om u te bewegen deze edele genade des geloofs te zoeken, is deze: Geloof is die genade, waardoor een Christen het meest de gemeenschap en omgang met God mag onderhouden. De apostel schrijft: "Opdat Christus door het geloof in uw harten wone", Efeze 3:17. Het is alsof hij wil zeggen: Door de betrachtting van alle andere genaden, is Christus als een reiziger, die maar één nacht overblijft. Maar door de oefening des geloofs wordt Christus een inwoner in uw huis. Geloof zal gemeenschap met God onderhouden in kruis, in beloften en in alle plichten. De gelovige Christen kan gemeenschap met God onderhouden onder de droevigste en bitterste beproevingen.

De derde overweging is dat geloof de moeder is van eens Christens vruchtbaarheid. Dit is duidelijk uit Johannes 15:5: "Die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen." Die in Mij blijft, wil zeggen, die in Mij gelooft. Het is ook duidelijk uit 2 Petrus 1:5-6: "En gij tot hetzelfde ook alle naarstigheid toebrenge, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis." De Heere plaatst geloof op de eerste plaats. Geloof is altijd vol van vruchten en is nooit onvruchtbaar. In betrekking hiermede wil ik nog twee zaken noemen.

1ste. Ik moet erkennen dat onder ons een grote en opmerkelijke dorheid heerst. Deze onvruchtbaarheid is niet zo zeer in de gaven als wel in de vruchten. O, wat kan de oorzaak zijn van deze onvruchtbaarheid? De oorzaak is zonder twijfel het kwaad van ongelooft, dat in een grote mate onder ons heerst.

2de. Ik wil ook dit zeggen: Een Christen kan veel zichtbare vruchten dragen, terwijl er veel onvruchtbaarheid in zijn ziel is, zodat hij in werkelijkheid een onvruchtbaar Christen is. Met zichtbare vruchtbaarheid bedoelen wij, het gaan tot de waarneming van *uitwendige* plichten, terwijl van binnen niets anders heerst dan onvruchtbaarheid in het beoefenen van *inwendige* plichten.

In verband hiermede wil ik u vier dingen noemen, die betrekking hebben op een natuurlijke consciëntie.

- Een natuurlijke consciëntie zal meer beschuldigen wegens het gemis van uitwendige heiligheid, dan wegens het gemis van inwendige heiligheid. Ze zal meer beschuldigen vanwege het bederf dat is 'in de *uitwendige mens*', dan vanwege het bederf 'in de *inwendige mens*.'
- De natuurlijke consciëntie zal de mens meer aanklagen, omdat hij uitwendige plichten nalaat, dan over het *verzuim van het eenzame gebed*.
- Een natuurlijke consciëntie zal meer beschuldigen over het *bedrijven* der zonde dan over het *nalaten* van de plicht. Als hij vloekt, beschuldigt hem dat meer, dan dat hij tienmaal het eenzaam gebed verzuimt.
- Een natuurlijke consciëntie zal een mens meer aanklagen wegens het gemis van *heiligmaking*, dan wegens het gemis van *rechtvaardigmaking*.

Nu, om dit gedeelte hiermee te besluiten, wil ik eerst nog dit aan u vragen: O Christenen, kunt u de Schrift lezen zonder beschaamd te worden? Ik zeg u, bent u niet beschaamd, wanneer u leest van de heilige Henoeh, van Abraham, David, Paulus of van de geduldige Job? Wordt u niet schaamrood als u ziet op hun heilige wandel en spraak? Wat! Meent u dat de weg ten hemel gemakkelijker was, toen zij leefden, dan nu in onze dagen, onder de heerlijke openbaring van het Evangelie? Neen, zeker niet. Er wordt verteld van sommige heidenen, dat wanneer zij gedachten aan de roemrijke daden van hun voorvaderen, dat dit hun beroofde van hun nachtrust. Behoorden de roemrijke geloofsdaden van onze voorvaderen, ons ook niet te beroven van onze slaap? Ik moet zeggen, dat indien Christus veel Christenen van het tegenwoordig geslacht ten hemel brengt, er zeker een sterkere werking van Zijn macht moet plaats vinden voor ons, dan in vroegere eeuwen.

Ten tweede wil ik ook dit nog zeggen, dat het geloof de voornaamste genade van een Christen is zolang hij hier beneden is en liefde zal de voornaamste genade Boven zijn. Geloof en hoop voeren de strijd en liefde verdeelt de buit. Geloof mogen we wel *Aser* noemen, dat wil zeggen, *koninklijke lekkernijen*. En we mogen het ook *Jozef* noemen, want het is een moedergenade, die *vruchtbaar* is, Genesis 49:20-25.

Ten derde zou ik ook nog willen zeggen dat aan de volgende drie afgoden het zeer moeilijk is voor een Christen daaraan te sterven:

- Het is moeilijk voor hem te sterven aan de toejuicing van de wereld.
- Het is moeilijk voor een Christen om te sterven aan de genoegens van de wereld.
- Het is zeer moeilijk om te sterven aan de verachting van de wereld. Maar de toejuicing van de wereld is veel meer een wee dan een zegen. Lukas 6:26: "Wee u, wanneer al de mensen wel van u spreken." De toejuicing van de wereld is een onbestendig ding. Vandaag zullen ze roepen: '*Hosanna*' en morgen is het: '*Kruis Hem*.'

II

Om nu te spreken over het tweede deel van de tekst, de voordelen die uit de werkzaamheid des geloofs voortvloeien. Wij hebben gezegd dat er twee bijzondere voordelen aan verbonden zijn. Wij zullen er eerst over spreken wat het inhoudt als

Christus dierbaar is aan onze ziel. Wij zijn van mening dat het in de volgende zaken bestaat:

1. Het betekent dit voor een Christen, dat hij Christus *hoogacht* en Hem boven alles in de wereld dierbaar acht, zodat hij uitroept: "Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde."
2. Het betekent dit voor een ziel: veel in de liefde tot Christus *werkzaam* te zijn zodat ze Christus boven alles dierbaar acht.
3. Christus dierbaar te achten betekent *gemeenschap* en omgang met Hem te hebben.

Maar ten tweede zullen we er ook van spreken *hoe het geloof* Christus dierbaar maakt voor de ziel.

De eerste weg daartoe is, dat het geloof *de verspieder* van de ziel is. Het slaat een oog op de bevalligheid en schoonheid van Christus, en roept uit: "Al wat aan Hem is, is gans begerlijk."

De tweede weg waardoor het geloof Christus dierbaar aan de ziel maakt, is omdat het *getuigt van ons aandeel* en van onze gemeenschap met Hem. Het is de gelóvige Christen die de meeste gemeenschap en omgang met Christus heeft.

De derde weg waardoor het geloof Christus dierbaar voor de ziel maakt, is dit: het geloof is die genade, *die de beloften* welke God aan de ziel gedaan heeft, *aanneemt* en dat maakt Christus dierbaar voor de ziel. Als een Christen in 1 Johannes 3:2 leest "dat hij Hem zal gelijk wezen en Hem zal zien, gelijk Hij is", en het geloof mag dit lieflijk aanvaarden, zal hij gedwongen worden uit te roepen: "O hoe weergaloos is Christus!" Wij zullen gedwongen zijn ons te verwonderen over de liefde, die Hij ons toedraagt.

Er is een vierde weg, waardoor het geloof Christus dierbaar voor de ziel maakt. Geloof doet een Christen *zien op de kroon der heerlijkheid* en op al de blijdschap en de heerlijkheid des hemels. O, geloof mij, een helder gezicht op die kroon, ja op die onverwelkelijke en onverderfelijke kroon, zal Christus boven alles beminnelijk voor uw ziel maken.

En dan is er nog een vijfde weg waardoor Christus dierbaar wordt en het geloof Hem omschrijft voor de ziel. Het ontdekt en maakt u bekend de absolute *noodzakelijkheid* om Jezus Christus te omhelzen en dat maakt Christus dierbaar voor de ziel.

Het derde wat wij tot u willen spreken is, dat wij u enige bewijzen en kenmerken voorstellen, waaruit u kunt weten of Christus dierbaar voor u is geworden.

1. Het eerste kenmerk, waarbij ge uzelf mag onderzoeken, is dit: iemand voor wie Christus dierbaar is, heeft een verlangen naar Zijn beeld, dat is, hij jaagt naar heiligheid. Psalm 51:12: "Schep mij een rein hart, o God, en vernieuw in het binnenste van mij een *vasten geest*." O Christenen, verlangt u er niet naar om het beeld van de tweede Adam te dragen, gelijk u het beeld van de eerste Adam gedragen hebt?

2. Hier is een tweede kenmerk. Degenen, voor wie Christus dierbaar is, die begeren een voortdurend en bestendig gebruik van Christus te maken tot rechtvaardigmaking; opdat ze mogen gereinigd worden en de kostelijke trekken van Christus in hen mogen worden gezien. Zij maken van Hem ook gebruik tot wijsheid, opdat zij door Hem mogen geleid worden op de rechte weg door deze wildernis. Ook maken zij van Hem gebruik tot verlossing, opdat zij mogen bevrijd worden van hun geestelijke vijanden.

O Christenen, zou u durven zeggen, dat u ooit door een afgod werd verlokkt zonder die te omhelzen? Ik vrees, dat er velen zijn die met deze waarheid moeten instemmen.

3. Het derde kenmerk van hen voor wie Christus dierbaar is: dezulken hebben een verlangen naar meer gemeenschap en omgang met God. Hooglied 1:2: "Hij kuste mij met de kussen Zijns monds; want Uw uitnemende liefde is beter dan wijn." En vers 4: "Trek mij, wij zullen U nalopen." Acht u de afwezigheid van Christus, ook al duurt ze nog zo kort, als een eeuwigheid? Indien het zo is, hebt u een bewijs, dat Christus dierbaar voor u is.

4. Een vierde kenmerk van hen, voor wie Christus dierbaar is geworden is, dat zij zich buitengewoon bezwaard voelen wanneer Hij Zich van hen onttrekt. De bruid uitte haar hoogachting voor Christus toen zij Hem zocht, Die haar ziel liefhad; zij zocht Hem, maar zij vond Hem niet en zij bleef zoeken, tot zij Hem vond. De bruid uitte haar hoogachting voor Christus in deze drie wijzen:

- Zelfs engelen konden haar gemis niet vergoeden. Johannes 20:13 "En die zeiden tot haar: Vrouw, wat weent gij? Zij zeide tot hen: Omdat zij *mijn Heere* weggenomen hebben, en ik weet niet waar zij Hem gelegd hebben." Zij keerde als 't ware haar rug naar de engelen toe, omdat er voor haar niemand bestond buiten Christus. De zaligheid van een Christen ligt in deze woorden: 'Mijn Heere'; Hém hebben zij weggenomen.
- Het verlangen van een Christen komt hierin tot uitdrukking: Hij zal een onvoldaanheid gevoelen bij alle genaden, die hij heeft ontvangen, indien hij Christus moet missen. Dit is duidelijk uit Hooglied 3:1-3. De bruid had de genade van geloof, liefde, naarstigheid, lijdzaamheid en onderwerping, maar ondanks dat was er een HEM die ze miste en waar ze naar verlangde
- Het vurig verlangen van een Christen komt tot uiting in het laag schatten van alle dingen buiten Christus, volgens dat woord uit Psalm 77:3: "Ten dage mijner benauwdheid zocht ik den Heere; mijn hand was des nachts uitgestrekt en liet niet af; mijn ziel weigerde getroost te worden."

5. Een vijfde kenmerk van hen, voor wie Christus dierbaar is geworden, is dit: Zij gaan nauwkeurig en met een geestelijk oog de gangen van Christus onder Zijn *afwezigheid* na, zo goed als ze kunnen. En wanneer Hij *aanwezig* is, merken zij op, wanneer hun gegeven wordt te eten van de appelen van de Boom des levens, waardoor zij, indien zij er eenmaal van zullen eten, 'als God zullen zijn', zoals eens de slang of de duivel tegen Eva sprak.

6. Er is een zesde kenmerk van hen, voor wie Christus dierbaar is. Zij zullen in mindere of meerdere mate smart gevoelen, omdat zij Hem hebben gegriefd en beledigd. Ik vrees, dat de meesten van ons verlegen en beschaamd moeten zijn, wanneer ik zeg, dat zonde nooit onze last was. O Christenen, kan Christus dierbaar voor u zijn, terwijl u niet aarzelt Hem te beledigen?

7. Hier is een zevende kenmerk van hen, voor wie Christus dierbaar is. Zij hebben een hoge achting en waardering van vereniging en omgang met Christus. O, waar gaan onze harten het meest naar uit? Ik vrees dat het niet naar Christus is. Er zijn sommigen die hun hart aan de wereld geven. Er zijn anderen bij wie het hart uitgaat naar de genoegens van de wereld. Het hart van anderen is zeer gesteld op de gunst van de wereld en er zijn sommigen die de wereldse lusten najagen. Dit is duidelijk uit Ezechiël 33:31 "Want zij maken liefkozingen met hun mond, maar hun hart wandelt hun gierigheid na." O, zoekt daar tegenover Christus te omhelzen De duivel wil u toestaan al uw ledematen aan Jezus Christus te geven, maar hij zegt: "Geef mij uw h art." U mag uw ogen, oren, handen en voeten aan Christus geven, maar zegt hij: "Geef mij uw h art."

Ik zal u drie soorten mensen voorstellen, die niet oprecht van hart zijn.

- Er zijn sommigen, die een *verdeeld hart* hebben. Zeker, de duivel heeft hun hart ingenomen. In het laatste gedeelte van Jacobus 4:8 staat: "Reinigt de handen, gij zondaars, en zuivert de harten, gij dubbelhartigen."
- Er zijn anderen, die *hun hart niet hebben verdeeld*, namelijk godloochenaars. Zij hebben hun gehele hart aan de duivel gegeven. Dit is duidelijk uit Hos ea 4:17 "Efraim is vergezeld met de afgoden; laat hem varen." Of, wat het woord eigenlijk betekent: hij is getrouwd met zijn afgoden. Voor zulke mensen is Christus zeker niet dierbaar. O Christenen, is de wereld niet het eerste in uw gedachten als u 's morgens opstaat en het laatste in uw gedachten als u 's avonds naar bed gaat? Zodat ik vrees dat uw afgoden meer uw gedachten in beslag nemen dan Christus.
- Er zijn nog anderen, *bij wie hun hart worstelt* met hun overheersende lusten en toch niet op de rechte wijze, want zij vallen voor de verzoeking. Hoewel ik moet zeggen, dat er niet velen onder ons zijn, die het als hun voornaamste doel en werk rekenen om tegen de duivel en zijn verleidingen te strijden.

8. Ik wil er nog een laatste kenmerk aan toe voegen van hen, voor wie Christus dierbaar is. Zij hebben een zeker vermaak in die plichten waardoor de gemeenschap en omgang met God mag worden verkregen. Zo was de bruid: "Ik zocht des nachts op mijn leger Hem, Dien mijn ziel liefheeft, ik zocht Hem, maar ik vond Hem niet." Hooglied 3:1. Zij zocht Hem uit het beginsel van vermaak in Hem, van geloof en van de noodzakelijkheid van Hem. O Christenen, waarom komt u z o tot het gebed?

Ik denk dat de meesten van ons gaan bidden, alleen uit de aandrang om hun natuurlijke consci entie te bevredigen.

Ik moet nu onze leerrede gaan besluiten, maar voeg dit er aan toe, dat het een bewijs is dat iemand een oprecht vermaak in zijn plichten heeft als hij alles buiten Christus gering acht en Christus boven alles dierbaar acht.

Nu, voordat ik besluit wil ik nog vier dingen vragen aan hen die zonder God leven in deze gemeente.

1. Mijn eerste vraag is deze: U die goddeloos leeft, is Christus dierbaar voor u? Ja, zegt u. Maar hoe komt het dan, dat u de heiligen en het volk van God haat, indien Christus dierbaar voor u is? U mag er toch zeker wel van overtuigd zijn, dat u God niet kunt liefhebben, indien gij Zijn volk niet lief hebt? 1 Johannes 4:20: "Indien

iemand zegt: Ik heb God lief; en haat zijn broeder, die is een leugenaar; want die zijn broeder niet liefheeft, die hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben, Dien hij niet gezien heeft?"

2. Mijn tweede vraag is: Vreemdelingen van God, meent u dat Christus dierbaar voor u is, terwijl het waarnemen van de godsdienst het grootste kruis en bezwaar is dat u in de wereld hebt? Is niet uw taal in de morgen: Bidden is mijn grootste last en in de avond: Bidden is mijn grootste kruis? Er zijn ongetwijfeld twee grote kwaden die hen in het gebed vergezellen: Zij spreken tot God alsof Hij huns gelijke is, want ze missen die geestelijke eerbied die zij behoren te hebben in hun naderen tot God. Het andere kwaad is, dat ze de tijd die zij in gebed doorbrengen, een buitengewoon lange tijd rekenen. Zij vervelen zich in Gods tegenwoordigheid. Moeten velen van ons dit niet op zichzelf toepassen?
3. De derde vraag, die ik wil stellen is deze: Denkt u dat Christus dierbaar voor u is als u nooit de last van uw zonden hebt gevoeld? U kunt er van verzekerd zijn, dat Hij voor u niet dierbaar is!
4. De vierde vraag die ik wil stellen is deze: Denkt u dat Christus dierbaar voor u is als u nooit het onderscheid gewaar werd tussen de afwezigheid en de tegenwoordigheid van Christus in het gebed? O Christenen, zijn er hier niet velen die nooit het onderscheid hebben gevoeld tussen de afwezigheid van Christus en Zijn tegenwoordigheid? Zijn hier niet sommigen, die altijd gemeenschap met God hebben, zonder afwisseling en bij wie het altijd hetzelfde is? Maar zulken mogen zich zeker wel afvragen of hun gemeenschap oprecht is! O goddelozen en verraders van de zoon van God, bedenk nog in deze uw dag wat tot uw vrede met Hem dient. En u die wenst, dat het eeuwig wel met u mag zijn, sta er naar, dat Christus u dierbaar wordt, anders zal Hij boven alles vreselijk voor u zijn.

O Christenen, wat zal uw antwoord zijn op deze vraag: Is Christus u niet aangeboden en hebben niet velen van u Hem en Zijn aanbod afgewezen? O, bedenk welke onvergelijkelijke volheid en voortreffelijkheid er is in Jezus Christus. Wat kunt u wensen, dat niet in Hem te vinden is? En wat kan u ontbreken, indien u Hem hebt? Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk, Hij is beminlijk, Hij is algenoegzaam, Hij is alles en in allen. Laat u overreden om Christus en Zijn aanbod lief te krijgen; Hij Die de Wens der heidenen is, het Rijsje uit de stam van Isaï, de Leeuw uit de stam van Juda. O, wat moeten wij nog meer zeggen, om u te overreden Christus te omhelzen en Zijn aanbod aan te nemen?

Ik ben er zeker van, als wij worden geroepen voor de rechterstoel van God, om ons vonnis van eeuwigdurende verdoemenis te ontvangen, wij dan zullen weten dat het ons eeuwig belang zou geweest zijn, Christus te hebben omhelsd.

Wij zullen er niets meer aan toe voegen, maar weet voorzeker, dat Christus boven de wolken, dierbaar is en dat daar niet één is, die niet uitroept: "Halleluja, Hem, Die op de troon zit en het Lam; voor eeuwig." Amen.

8. JEZUS CHRISTUS DIERBAAR VOOR DE GELOVIGEN

U dan, die gelooft, is Hij dierbaar. 1 Petrus 2:7a (2e PREEK)

Zo groot is de algemene dwaasheid en de verhardheid van hart, die over de mensen van het tegenwoordig geslacht heerst, dat, indien Christus van de hemel zou komen, bekleed met majesteit en heerlijkheid en hen zou uitnodigen het beloofde Land binnen te gaan, velen hun oren als met hun vinger zouden toestoppen, opdat zij niet door Hem zouden worden overreed om tot Hem over te komen. En dat zij niet zouden worden bekoord door de innemende stem van deze liefelijke Minnaar. Tot allen die Christus op zulk een lage prijs stellen, zeggen wij dit woord Leviticus 13:46: "Al de dagen in welke deze plaag aan hem zal zijn, zal hij onrein zijn; onrein is hij, hij zal alleen wonen; buiten het leger zal zijn woning wezen."

Wanneer wij overwegen wat een groot verschil er is tussen de praktijk van het Hogerhuis en het Lagerhuis, hoe moeten we dan beschaamd en schaamrood worden! De praktijk van hen in het Hogerhuis is steeds te zingen: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen", maar onze praktijk in het Lagerhuis is Hem te onderschatten. De smaad die wij Hem aandoen behoorde onze klacht te zijn.

Indien er gebeden werd in de hemel, ons eerste gebed wanneer wij onze voeten binnen het Nieuwe Jeruzalem zetten, zou zijn: 'O dierbare Christus, vergeef ons, dat wij U zo laag gewaardeerd hebben, toen wij beneden waren.' Werd u nooit gedwongen uit te roepen: "Wie zal de lof des Heeren verkondigen?" David riep al de engelen in de hemel op, de zielen der mensen, de zon, de maan, de sterren, de beesten, de vogels, enzovoort, om Hem te loven. Bent u nooit overtuigd geworden van uw nalatigheid in die plicht en van de kilheid van uw liefde? De liefde van Christus legt een eeuwigdurende verplichting op de engelen om Hem te loven.

De genade van liefde in een Christen is onderhevig aan een tweevoudig aangenaam misverstand. Zij beschouwt ieder uur van Christus' afwezigheid als een eeuwigheid en Zijn eeuwige tegenwoordigheid beschouwt zij als slechts één uur. "Hoe lang, Heere, zult Gij mij steeds vergeten?" zegt David. En als ik mag zinspelen op deze woorden uit Psalm 90:4: "Want duizend jaren zijn in Uw ogen als de dag van gisteren."

In de woorden van onze tekst wordt een Christen beschreven. *Hij heeft een waardigheid, die van oneindig meer waarde is dan iemand, die in een rechte lijn afstamt van duizend koningen.*

De woorden: u *dan*, of u *daarom* die gelooft, hebben betrekking op de voorgaande twee verzen. Er zijn twee lieflijke eigenschappen of baten des geloofs, die Christus dierbaar maken aan een gelovige. Er wordt niet tot u gezegd, dat Hij dierbaar *was*, maar dat Hij dierbaar *is*. Dit ziet op een verwantschap tussen Christus en de gelovige; Hij is voor de *gelovige* dierbaar. *Maar indien u nog geen gelovige bent, dan is het een slechte godgeleerdheid hieruit te concluderen: "Ik ben geen gelovige en daarom kan ik niet zijn binnen de omtrek van het besluit der verkiezing."*

Christus' dierbaarheid voor de gelovige, is de grondslag van zijn geloof.

Ik zal niet lang stil staan bij deze uitnemende en koninklijke waardigheid van een Christen. Alleen dit, het geloof heeft die voortreffelijkheid dat het een ziel houdt in gedurige gemeenschap met Christus. De apostel zegt: "Opdat Christus door het geloof in uw harten wone", Efeze 3:17. Door de werkzaamheid van de genade des geloofs wordt Christus onze Man, onze Huishouder, onze Inwoner bij ons. Het is een zeer begeerlijke en zoete bevinding, dat Christus door het geloof in onze harten woont, en dat onze ziel bij Hem woont door de liefde. Dat is een aangename vereniging.

Geloof maakt Christus meer dierbaar aan een Christen dan het *gevoel*. Dit blijkt uit de waardering die het geloof van Christus heeft; het is gebouwd op Zijn Persoon. Geloof ziet op Christus' handen en voeten en uiterlijke dingen, maar geloof ziet op Zijn Persoon.

Geloof ziet wat Christus was, eer de wereld geschapen was en voordat er een hoeksteen gelegd was. Gevoel ziet alleen op wat Hij nu is, op deze dag. De genade van geloof ziet op de liefde die in Christus' hart is; gevoel ziet alleen op de glimlach van Zijn aangezicht. De achting die geloof heeft is bestendiger dan de achting van gevoel. Als Christus Zichzelf terugtrekt, dan verliest gevoel zijn levendigheid. Wanneer het geloof wijsheid ontbreekt, raadpleegt het met Christus, Wiens naam is Wonderlijk, Raadgever.

Geloof is als een zenuw, die doorgesneden zijnde, al onze kracht wegneemt. Geloof is een heldhaftige genade; de kroon van martelaarschap is gezet op het hoofd van geloof. Een Christen, die leeft in deze voortreffelijke genade, is een zeer nederige Christen. Door welke wet is alle roem uitgesloten? Door de wet des geloofs. Paulus dringt deze leer aan bij de Christenen. Geloof ontdekt de heerlijkheid van God aan een Christen en doet hem in het stof wonen.

Geloof veroorzaakt in een Christen twee verschillende bewegingen, één om op te stijgen en een andere om naar beneden te gaan; het houdt al de genaden van de Geest in beweging. Geloof is de boodschapper van de ziel en ontdekt wat Christus is. En wanneer het Hem ontdekt, dan roept het uit: 'Het is mij goed hier te zijn', en liefde roept: 'Laat ons tabernakelen maken.'

Geloof doodt ook de verdorvenheid. Geloof heeft een zoete invloed op het werk van doding der zonde in een Christen. Wanneer Christus aan een ziel wordt ontdekt, dan zal zij haar afgoden wegwerpen als een maanstondig kleed en zal uitroepen: "Wien heb ik nevens U in de hemel?" De ziel 'is meer waar zij leeft, dan waar zij leeft.' Gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, roemen wij in de verdrukking. Het geloof houdt in de rechterhand de kroon van de Christen en op de kroon is dit opschrift geschreven: "Wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden." Wij denken, dat Mozes nooit lijdzamer was, dan toen hij op de top van de berg stond en vandaar het beloofde land zag. Het geloof maakt een overzicht van de beloften aan een Christen gedaan.

Geloof is een heiligende genade. Wanneer geloof door het land trekt dan zijn goede werken de dienstmaagden, die de koningin vergezellen. Geloof heeft Rachels ogen en Lea's buik. Geloof heeft een aangename invloed op onze vruchtbaarheid voor Christus. Johannes 15:5: "Die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht." Zie ook 1 Petrus 2:5. Geloof is als de bruid, die Christus huwt, en goede werken zijn de kinderen welke door geloof worden gebaard. Geloof is de voornaamste genade, bij wiens beweging ook al het andere volgt.

Geloof is een intelligente genade; het wordt genoemd: "De kennis van de verborgenheid der godzaligheid", Kolossenzen 2:2. Geloof voert de ziel op tot de hoogste trap der rede.

Geloof is een genade, die het hart vrede meedeelt. Vrede is de dochter van geloof. "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God." Romeinen 5:1. Het is de duif, die de olijftak van vrede in haar bek draagt.

Geloof is een lege hand, die de kostelijke aalmoezen ontvangt uit de verdiensten van Christus. Het is een middel of kanaal, waardoor de gezegende stromen des levens uit Hem tot ons toevloeien. Geloof is een hemelse plant, die niet wil groeien in een onrein hart. Geloof is een hartreinigende genade. "Gereinigd hebbende hun harten door het geloof", Handelingen 15:9. Het is een maagdelijke genade geplant in een reine en hemelse grond.

Nu, wat betreft het *gebruik maken van dit punt*, is het zo dat het geloof een uitnemende genade is? O, jaag er dan naar. *Er is meer schuld in de zonde van ongelooft, dan in de zonde van doodslag.* Mattheüs 11:24 "Het zal den lande van Sodom verdraaglijker zijn in de dag des oordeels dan ulieden." In deze woorden wordt over geen andere zonde gesproken, dan over de zonde van ongelooft.

Indien die hemelse plant van het geloof maar ingeënt was in uw zielen, ze zou als een soort almacht zijn. Ongelooft gaat door onder de naam van nederigheid en daarom koesteren wij het, in plaats dat wij het verwerpen als zonde.

Nu, de vrucht van de genade des geloofs maakt Christus dierbaar aan de ziel. Het ontdekt aan een zondaar het afschrift van Zijn vergeving en dat hij van eeuwigheid geliefd was. "Wie veel vergeven is, die heeft veel lief." Een Christen die gelooft, zal Christus zien, gelijk Hij is. Geloof toont aan een Christen de vervulling van de beloften.

Geloof is een zuster-genade van de hoop, die geduldig is; liefde is ongeduldig. Geloof en hoop zijn twee zusters, maar zij verschillen hierin, dat hoop ziet op de uitnemendheid van de belofte, en geloof ziet op de zekerheid ervan. Geloof kan wachten op de vruchten; liefde kan niet wachten. Wanneer Christus en een Christen samenkomen, dan groeien geloof en liefde samen. De beste manier om in al uw behoeften te voorzien is te geloven. Ofschoon uw geloof nog omwonden is met doeken en windselen, wees tevreden en wacht nog een weinig, tot uw geloof zo versterkt is, dat het u met volle zeilen in de hemel zal voeren. Wij verwachten ons toekomstig bezit in de hemel, wanneer onze levensloop wordt beëindigd.

Een zwak geloof kan ook vruchtbaar zijn. De moordenaar aan het kruis had slechts een zwak geloof, maar hoeveel kostelijke trossen hingen aan die wijnstok? Lukas 23:43. Hier was een jonge plant, maar zeer vruchtbaar.

Geloof is een genade, die een verklaring geeft van alle handelingen van Christus. Wanneer Christus schijnt te fronsen, dan roept het geloof uit: "Ik weet dat de gedachten Zijns harten geen gedachten des oorlogs tegen mij zijn, maar gedachten des vredes voor mij zijn."

Geloof kan midden in de nacht profeteren. Laat een Christen voordeel trekken uit de vooroordelen van het ongelooft, maar haar conclusie ontkennen. Dit is een slechte logica maar het is de Christelijke Godgeleerdheid.

Heren (Engels: Sirs), weet u niet wat het is, deze pleitrede te gebruiken om pardon te krijgen? "Om Uws Naams wil, o Heere, vergeef mijn ongerechtigheid, *want die is groot.*"

Christus versterkt *de liefde* door de ontdekking van Zichzelf. Geloof ontdekt de periode van onze beproevingen. Liefde Gods is met onleesbaar schrift geschreven op het kruis maar u kunt het alleen lezen indien u raadpleegt met geloof.

Geloof en liefde, 'deze twee zijn liefelijk in hun leven en zij zijn in hun dood niet gescheiden'. Geloof en liefde zijn de juwelen, waarmede Christus' bruid is versierd. "De liefde vergaat nimmermeer", 1 Korinthe 13:8. Naar ons gevoel is de liefde uitnemender dan het geloof. Wanneer de bruid naar de hemel gaat, legt zij haar juweel van geloof af, maar zij zal het juweel van liefde nooit afleggen. In de hemel zal zij, 'bewierookt van verlustiging', zich eeuwig baden in de zuivere en aangename fontein van heerlijkheid. Wat het Hogerhuis zo lieflijk doet geuren komt voort van de bladeren van de Roos van Saron, waarmede de vloer en de vensters zijn bestrooid. Welke blijdschap zal daar zijn, wanneer Christus ons zal opnemen in het wijnhuis en ons zal kussen met de kussen Zijns monds!

Wanneer wij in de hemel zullen komen, zullen wij niet weten, welke van onze zintuigen het meest vervuld zullen zijn.

1. Het oog. Wat zal het een vreugde zijn als het oog daar de innemende glans van het aangezicht van Christus zal aanschouwen! Daar kunt u de Lelie en de Roos tegelijk zien, blank en rood. Hooglied 5:10.
2. Het oor zal gevuld worden met hemelse melodie: Wat een vreugde zal het voor de Bruid zijn als zij Christus' stem zal horen, als Hij zal zeggen: "Mijn liefste, Mijn duif, Mijn volmaakte."
3. De reuk zal verzadigd zijn door zoete geur. Wat een blijdschap zal het zijn te mogen ruiken die heerlijke geur en nardus die van Christus komt! Al Zijn klederen rieken van mirre, aloë en kassie. De zoete adem van Zijn Geest zal op u blazen en zal zijn geur geven als de wijn van Libanon.
4. De smaak zal vervuld zijn. O, wat een vreugde zal het geven, te drinken van de Fontein Christus, van de wateren des levens!
5. Het gevoel zal ten volle verzadigd zijn, wanneer de heiligen eeuwig zullen liggen in de omhelzing van Christus! "Ziet Mijn handen en Mijn voeten en betast Mij, dat Ik het Zelf ben." Dat zal ons werk zijn in de hemel, wanneer wij omarmd zullen worden door de lieflijke armen, die eens uitgestrekt waren op het kruis. Daar zal geen verbod meer zijn, zoals eens voor Maria: "Raak Mij niet aan." Indien het lijden van Christus een oorzaak is van zo grote vreugde, wat zullen zijn omarmingen dan wel zijn? Hoe groot zal de blijdschap zijn, wanneer de heiligen gekroond zullen worden, wanneer zij eeuwig met Christus zullen verenigd zijn!

Wanneer wij in die heerlijke erfenis mogen verkeren, wat blijdschap, wat heerlijkheid zal daar gevonden worden in de kamers van Zijn tegenwoordigheid! Indien de straten van deze erfenis van zuiver goud zijn, hoe schoon, hoe verrukkend zullen dan het huisraad en de wandtapijten zijn? Wat zal dan het kabinet met de juwelen zijn? Wat betekenen al de zeldzaamheden van de wereld, de kostelijke parels, ja, alle dingen tegen deze plaats geschat? Welk een rijke plaats moet dit zijn, waar God dit alles wil

toebereiden! Dit is een doel waardig te verkrijgen! Welke Fontein moet dat wezen, die nooit zal opdrogen?

Ik meen, ik zie de Morgenster verschijnen; ik zie de dageraad aanbreken!

Wie zou om de inwilliging van één lust zo'n heerlijke erfenis willen verliezen? Leg de hele wereld in de weegschaal tegenover deze heerlijkheid en ze is lichter dan ijdelheid.

Dáár bloeit de wijnstok, dáár botten de granaatbomen uit! Hooglied 6:11. Terwijl wij daar aan de ronde tafel zullen zitten, geeft de nardus van Christus haar reuk. Hooglied 1:12. Daar is het bed van liefde; daar zijn de gordijnen van Salomo. Daar zijn de bergen der specerijen en de stromen van de Libanon. Daar zijn de cherubijnen, niet om ons buiten te houden, maar om ons te verwelkomen in het Paradijs. Daar zullen de heiligen versierd zijn als een Bruid met de parels van eeuwige glorie. Daar zal God ons overvloediger geven van alles wat wij kunnen bidden of denken, Efeze 3:20.

Zo groot is de heerlijkheid van dit hemels Paradijs, dat, indien de engelen op zich wilden nemen, het te beschrijven, zij zouden de heerlijkheid van die plaats maar bezoedelen en verduisteren.

Maar als u nog zeilt naar de hel, (want wij hebben zowel de wind als het getij mee om ons daarheen te voeren) heeft de Noordenwind en de Zuidenwind u doen ontwaken? Heeft de adem des Geestes op u geblazen en u van koers doen veranderen?

Zeilt u naar de Nieuwe Haven? Dan heb ik al die dingen tot u gesproken, omdat deze heerlijke erfenis u zal gegeven worden.

Maar indien u een oud zondaar bent, wees ervan verzekerd, dat Christus nooit de nieuwe wijn van zijn heerlijkheid in oude lederen zakken zal doen.

Wij zullen er niets meer aan toevoegen. Nu, de Koning der Eeuwen, de Onsterfelijke en Onzienlijke, zij eeuwig de lof! Amen.

Omslag

Gray had in zijn korte leven één groot verlangen: De weergaloze schoonheid en dierbaarheid van Christus aanprijzen aan zondaren, om hen uit te lokken om tot Christus te komen.

Deze preken staan vol lieflijke nodigingen, maar ook scherpe bestraffingen voor hen, die in hun ongeloof blijven leven.

Gray verlangde naar zijn hemelse erfenis. In de laatste preek in deze bundel roept hij uit: "*Ik meen, ik zie de Morgenster verschijnen; ik zie de dageraad aanbreken!* Wie zou om de inwilliging van één lust zo'n heerlijke erfenis willen verliezen? Leg de hele wereld in de weegschaal tegenover deze heerlijkheid en ze zal lichter zijn dan ijdelheid."

Met het doel, dat Gray's verlangen tot uitbreiding van Christus' koninkrijk, na zijn dood mag vervuld worden, zijn deze preken opnieuw uit het Engels vertaald en uitgegeven.